

The background is a detailed still life of laboratory glassware and botanical specimens. On the left, a large glass bottle is partially visible. In the center, a round-bottom flask contains a white liquid and a green pine branch. To its right, a graduated cylinder holds white flowers. In the foreground, a beaker contains a white liquid, and a flask below it holds red raspberries. Various other flowers, including purple and green ones, are scattered around the glassware. The entire scene is set on a reflective metallic surface.

ALTIA

2016
Vuosikatsaus

Sisältö

Altia-konsernin avainluvut	3	3.3. Rahoitusvelat	39
Altia lyhyesti	5	3.3.1. Korolliset velat	39
Toimitusjohtajan katsaus	6	3.4. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	40
Strategiamme	8	3.5. Johdannaiset ja suojauslaskenta	44
TOIMINTAKERTOMUS	9	3.6. Omaa pääomaa koskevat tiedot	46
Hallituksen toimintakertomus	9	4. RAHOITUS- JA PÄÄOMARISKIT	47
Konsernin tunnusluvut	17	4.1. Rahoitusriskien hallinta	47
Tunnuslukujen laskentakaavat	18	4.2. Pääomariskien hallinta	51
KONSERNITILINPÄÄTÖS *	20	5. KONSOLIDOINTI	52
Konsernin laaja tuloslaskelma	20	5.1. Yleiset konsolidointiperiaatteet	52
Konsernitase	21	5.2. Tytäryhtiöt	53
Konsernin rahavirtalaskelma	21	5.3. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	54
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	22	5.4. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	54
KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT *	23	5.5. Konsernin soveltamat ja sovellettavaksi tulevat uudet ja muutetut standardit	55
Tilinpäätöksen laativisperiaatteet	23	6. MUUT LIITETIEDOT	57
1. LIIKETULOS	25	6.1. Tuloverot	57
1.1. Liiketoiminnan tuotot	25	6.2. Vakuudet ja vastuusitoumukset sekä ehdolliset varat ja velat	60
1.1.1. Myyntituotot	25	6.3. Lähipiiritapahtumat	60
1.1.2. Liiketoiminnan muut tuotot	25	6.4. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	61
1.2. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	25	EMOYHTIÖN (ALTIA OYJ) TILINPÄÄTÖS *	62
1.3. Poistot ja arvonalentumiset	26	Emoyhtiön tuloslaskelma	62
1.4. Liiketoiminnan muut kulut	26	Emoyhtiön tase	63
1.5. Tutkimus- ja tuotekehitystoimintakulut	26	Emoyhtiön rahavirtalaskelma	65
2. LIIKETOIMINTAAN LIITTYVÄT OPERATIIVISET VARAT JA VELAT	27	EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT *	66
2.1. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	27	Emoyhtiön laadintaperiaatteet	66
2.2. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	31	Emoyhtiön liitetiedot	67
2.3. Vaihto-omaisuus	33	HALLITUKSEN VOITONJAKOESITYS *	74
2.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset	33	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ *	74
2.5. Eläkevelvoitteet	34	TILINTARKASTUSKERTOMUS	75
2.6. Ostovelat ja muut velat	37	SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ	77
2.7. Varaukset	37	PALKKA- JA PALKKIOSELVITYS 2016	82
3. RAHOITUSERÄT JA PÄÄOMARAKENNE	37	HALLITUS	84
3.1. Rahoitustuotot ja -kulut	37	JOHTORYHMÄ	87
3.2. Rahoitusvarat	38	YHTEYSTIEDOT	90
3.2.1. Myytävissä olevat sijoitukset	38		
3.2.2. Muut saamiset	38		
3.2.3. Rahavarat	38		

* Osa virallista tilinpäätöstä

Olemme uudistaneet vuosikatsauksemme

Vuosikatsaus sisältää hallituksen toimintakertomuksen, tilintarkastetun tilinpäätöksen, selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, palkka- ja palkkioselvityksen sekä tilintarkastuskertomuksen.

Liitetiedot on jaettu osioihin ja laativisperiaatteet on siirretty liitetietojen yhteyteen.

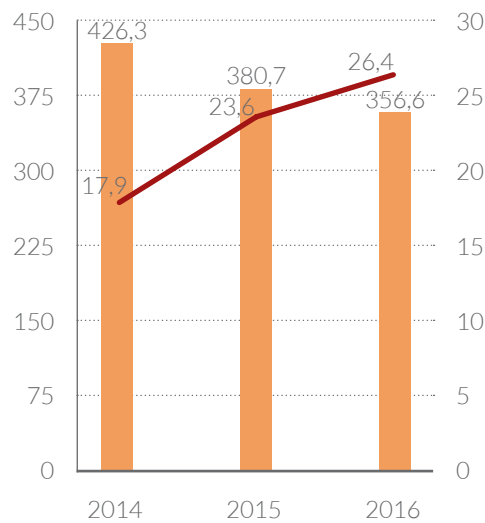
7,4 %
Vertailukelpoinen liikevoittoprosentti!

Liikevaihto
356,6
milj. €

Altia-konsernin avainluvut

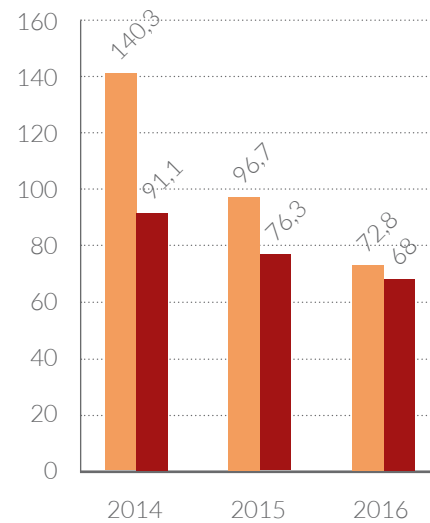
	2016	2015	2014
Liikevaihto, milj. €	356,6	380,7	426,3
Liiketulos, milj. €	46,3	25,3	-18,6
(% liikevaihdosta)	13,0	6,6	-4,4
Vertailukelpoinen liiketulos, milj. €	26,4	23,6	17,9
(% liikevaihdosta)	7,4	6,2	4,2
Tulos ennen veroja, milj. €	43,5	26,3	-20,4
(% liikevaihdosta)	12,2	6,9	-4,8
Tilikauden tulos, milj. €	34,6	21,0	-18,1
(% liikevaihdosta)	9,7	5,5	-4,3
Oman pääoman tuotto (ROE), %	20,5	13,7	-11,2
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	14,5	8,6	-4,0
Vertailukelpoinen ROCE, %	9,1	8,1	5,5
Omavaraisuusaste, %	43,8	36,6	28,7
Nettovelkaantumisaste, %	2,5	12,0	34,2
Henkilöstö keskimäärin	829	879	987

LIKEVAIHTO JA VERTAILUKELPOINEN LIIKETULOS, milj. EUR

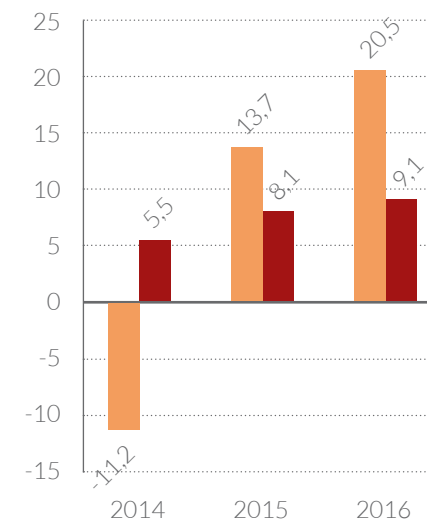
Liikevaihto, milj. EUR
Vertailukelpoinen liike-tulos

KOROLLISET VELAT JA RAHAVARAT, milj. EUR

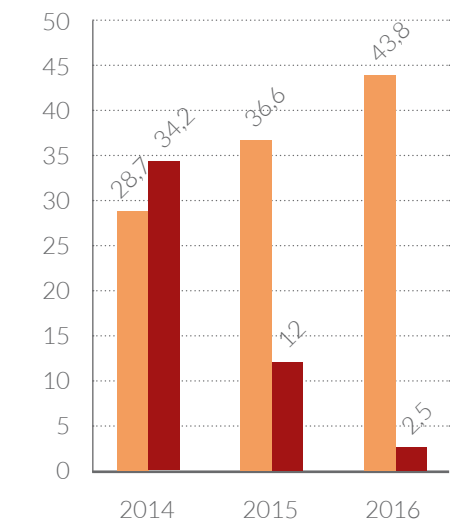
Korolliset velat
Rahavarat

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO JA VERTAILUKELPOINEN ROCE, %

Oman pääoman tuotto ROE
Vertailukelpoinen ROCE

OMAVARAISUUSASTE JA NETTOVELKAANTUMISASTE, %

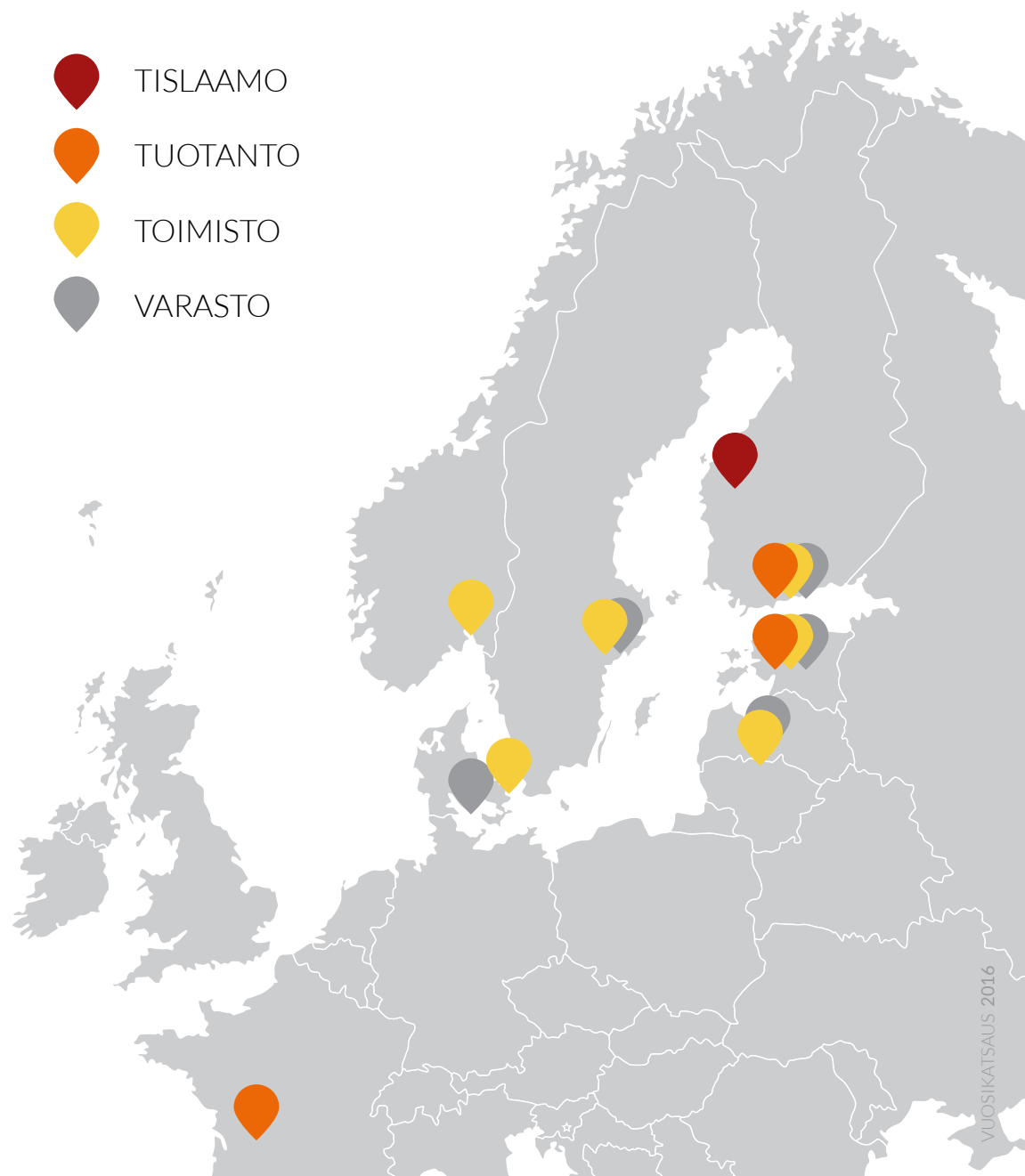
Omavaraisuusaste
Nettovelkaantumisaste

Altia lyhyesti

Altia on Pohjoismaiden ja Baltian johtava alkoholijuomatalo, joka valmistaa, maahantuo ja vie laadukkaita viinejä ja väkeviä alkoholijuomia. Vastuullisuus on meille keskeinen liiketoiminnan tekijä. Haluamme edistää modernia, vastuullista pohjoismaista juomakulttuuria. Olemme tiivistäneet yrityksemme mission lauseeseen: **Let's drink better.**

- Liiketoimintamallimme perustuu vahvaan omien brändien tuoteportfolioon sekä laajaan valikoimaan kansainvälisiä päämiest tuotteita. Meillä on kattava tuotanto-, myynti- ja logistiikkaverkosto, joiden avulla palvelemme laajasti asiakkaita, kuluttajia ja päämiehiä.
- Alkoholijuomien valmistuksen ja maahantuonnin lisäksi liiketoimintaamme kuuluu teollisia [tuotteita ja palveluita](#).
- Meillä on vahva asema kotimarkkinoillamme, joita ovat Suomi, Ruotsi, Norja, Tanska, Viro ja Latvia sekä matkustajamyynä.
- Viemme alkoholijuomia noin 30 eri maahan, joista suurin osa on Euroopassa. Euroopan lisäksi tuotteita viedään Aasiaan, Pohjois-Amerikkaan, Karibialle ja Lähi-Itään.
- Pääkonttorimme sijaitsee Helsingissä. Meillä on tislamo Koskenkorvalla Etelä-Pohjanmaalla, alkoholijuomatehtaat Rajamäellä Nurmijärvellä sekä Tabasalussa Virossa sekä varastoja ja toimistoja kotimarkkinoillamme. Rajamäellä sijaitsee myös teknisten etanolien tehdas. Olemme lisäksi merkittävä konjakkitalo, jolla on oma tuotantolaitos ja kypsyysvarastot Cognacissa, Ranskassa.
- Merkittävimpiä asiakkaitamme ovat pohjoismaiset alkoholijuomien vähittäismyyntimonopolit, alkoholijuomia myyvät tukut, ravintolat, päivittäistavarakaupat, matkustajamyynä, kansainväliset alkoholijuomayhtiöt sekä vientimarkkinoilla toimivat maahantuojat.

- TISLAAMO
- TUOTANTO
- TOIMISTO
- VARASTO

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

“
Voimme olla
tyytyväisiä
kannattavuuden
parantumiseen.

PEKKA TENNILÄ

Toimitusjohtajan katsaus 2016

Altian suhteellinen kannattavuus on kaksinkertaistunut vuosien 2014-2016 aikana.
Vertailukelpoinen liikevoittoprosentti nousi 7,4 prosenttiin liikevaihdosta.

Vuosi 2016 päätti syksyllä 2014 alkaneen strategiakauden, jonka tavoitteena oli Altian kannattavuuden ja taloudellisen aseman parantaminen. Suhteellinen kannattavuutemme on kaksinkertaistunut vuosien 2014–2016 aikana, mihin voimme olla tyytyväisiä. Vuonna 2016 vertailukelpoinen liikevoittoprosenttimme nousi 7,4 prosenttiin liikevaihdosta, mikä on korkein luku nykyläajuisen Altian historiassa. Vertailukelpoinen liikevoittomme kasvoi 26,4 miljoonaan euroon, mikä vahvistaa edelleen tasettamme ja mahdollistaa panostukset liiketoiminnan kehittä-

miseen sekä hyvän osingonmaksun omistajalle toisena vuotena peräkkäin.

Liiketoimintamme kehittyi myönteisesti strategian mukaisilla painopistealueilla niin omissa avainbrändeissämme kuin keskeisissä päämiesbrändeissämme. Samalla kokonaisliikevaihtomme odotetusti laski muun muassa teollisten sopimuspalveluiden pientyntyneen volyymin sekä suunnitelman mukaisten viinien portfoliomuutosten myötä. Jatkoimme keskittymistä arvonluon-

tiin, ja onnistuimme parantamaan kaikkien omien kategorioidemme absoluuttista kannattavuutta edellisvuoteen verrattuna.

Vuonna 2016 keskityimme avainbrändeihimme ja -päämiehiimme vahvassa yhteistyössä asiakkaidemme kanssa. Loppukeväästä lanseerattu Koskenkorva Vodkan brändiuudistus oli onnistunut ja avasi uusia mahdollisuuksia viennissä. Esimerkkeinä tästä ovat Koskenkorva Vodkan listaus kauppaketju Marks & Spencerin valikoimaan Isossa-Britanniassa sekä myynnin myönteinen kehitys Venäjällä.

“ Kiteytimme Altian mission sanoihin Let's Drink Better.

Investoimme edelleen vahvasti tuotekehitykseen. Akvaviittikategoriassa toimme

menestyksekkäästi markkinoille matala-alkoholisemman uutuuden, O.P. Anderson Petronellan. Glögien puolella uudistimme Blossa-tuoteperhettä muun muassa alkoholittomilla uutuuksilla ja onnistuimme kasvattamaan sekä absoluuttista myyntiä että markkinaosuuttamme kategoriassa. Virossa kasvatimme myyntiämme Saaremaa vodkan uudistuksen myötä, ja Tanskassa kasvua toi Brøndums-tuoteperheen laajennus.

Ydinliiketoimintoihin keskittyminen oli keskeisessä osassa koko päättyneellä strategiakaudella. Vuonna 2016 myimme Koskenkorvan rehunjälöstusliiketoiminnan A-rehulle ja järjestelimme uudelleen Rajamäen energiantuotantoa sekä -jakelua.

Tärkeänä osana Altian strategiaa jatkoimme määrätietoisesti kulurakenteen tehostamista ja saavutimme 20 miljoonan euron kustannussäästöt strategiakauden aikana. Samaan aikaan käynnistimme investointihankkeita kehittämään tuotannon tehok-

kuutta, laatua ja joustavuutta mutta myös tukemaan kasvumahdollisuuksia.

Koskenkorvan tuotantolaitoksella teimme ohrankäytön ennätyksen: käytimme vuoden 2016 aikana yhteensä 192,2 miljoonaa kiloa suomalaista ohraa, mikä on enemmän kuin koskaan aikaisemmin tehtaan historiassa. Samalla alensimme Koskenkorvan oman biovoimalaitoksen avulla tehtaan hiilidioksidipäästöjä 42 prosenttia ja nostimme polttoaineomavaraisuutta höyryntuotannossa 56 prosenttiin.

Osana päivitettyä strategiaamme kiteytimme Altian mission sanoihin: **Let's Drink Better**. Haluamme yrityksenä rakentaa uudenlaista, positiivista ja vastuullista juomakulttuuria toimintamaissamme.

Altian päivitetty strategia keskittyy kannattavaan kasvuun. Vahvistamme pohjoismaisia avainbrändejämme, kasvatamme viiniliiketoimintaamme ja laajennamme uusiin myyntika-

naviin. Tavoitteleminen pitkäjänteistä tulostemme parantamista uudistamalla jatkuvasti tarjontaamme ja toimintatapojamme.

Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstömme on ollut keskeisessä asemassa strategiamme rakentamisessa. Henkilöstömme onkin tärkeä tekijä Altian kilpailukyvyyn varmistamisessa ja strategian toteuttamisessa. Olen erityisen iloinen siitä, että vuosittaisen henkilöstökyselymme tulokset paranivat jo toista vuotta peräkkäin.

Kiitän onnistuneesta vuodesta 2016 kaikkia asiakkaitamme ja yhteistyökumppaneitamme sekä ennen kaikkea koko Altian tiimiä.

Pekka Tennilä,
Toimitusjohtaja

STRATEGIAMME

Haluamme luoda ja kehittää uudenlaista, modernia ja vastuullista juomakulttuuria.

Let's drink better

Kumppaneiden kasvun tukeminen brändinrakennuksen ja innovaatioiden avulla

Strategisten kumppanuuksien vahvistaminen

Brändiarvon kasvattaminen, innovaatiot, brändiuskollisuus ja uudet avaukset

Pohjoismaisten avainbrändien vahvistaminen

Viinikategorian kasvattaminen

Uudet lanseeraukset, innovatiiviset pakkaukset ja uudenlaiset tuotekonseptit

Megatrendit

Digitalisaatio

Vastuullisuus

Terveystietoisuus

Avoimuus

Autenttisuus

Uraannurtavat innovaatiot

Kasvun rahoittaminen ja mahdollistaminen

Laajentaminen uusiin myyntikanaviin

Liiketoiminnan kasvattaminen päivittäistavarakaupassa ja viennissä sekä verkkokaupan kehittäminen

Visiomme

Olemme juomayhtiö, joka hakee kasvua vahvan kuluttajaymmärryksen sekä markkinoiden kehittämisen kautta. Parannamme tuloksiamme pitkäjänteisesti uudistamalla jatkuvasti tarjontaamme ja toimintatapojamme.

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1.–31.12.2016

Altian kannattavuus parani edelleen vuoden 2016 aikana huolimatta vertailuvuotta alemmasta liikevaihdosta. Vertailukelpoinen liike-tulos kohosi 26,4 (23,6) miljoonaan euroon, mikä on 7,4 % (6,2 %) liikevaihdosta. IFRS:n mukainen liike-tulos oli 46,3 (25,3) miljoonaa euroa johtuen muutoksista laskennallisessa lisäeläkevelvoitteessa ja omaisuuden myynneistä. Konsernin liikevaihto oli 356,6 miljoonaa euroa, mikä on 6,3 % vähemmän kuin vertailuvuonna (380,7 miljoonaa euroa). Liikevaihdon laskuun vaikutti erityisesti sopimusvalmistuksen volyymien pientyminen, mutta myös edelleen jatkuneet tuoteportfolion keskittämistoimenpiteet sekä valuuttakurssien epäedulliset muutokset.

Altian tase vahvistui edelleen kuten sitä kuvaavat mittaritkin. Vertailukelpoinen sijoitetun pääoman tuotto (ROCE) nousi ja oli 9,1 % (8,1 %). Korolliset velat laskivat 72,8 (96,7) miljoonaan euroon, ja Altian nettovelkaantumisaste oli 2,5 % (12,0 %). Näin ollen vuoden lopussa Altia oli lähes nettovelaton. Omavaraisuusaste parani edelleen ja oli 43,8 % (36,6 %).

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkoa 10 428 400 euroa (10 428 400 euroa tilikaudelta 2015).

Altia-konsernin vuoden 2016 tilinpäätös on laadittu IFRS-standardien mukaisesti. Vertailulukuina on käytetty vuoden 2015 vastaavan jakson lukuja (luvut suluissa) ellei toisin ole mainittu.

Toimintaympäristö 2016

Kokonaismarkkinoiden kasvu Altian päämarkkinoilla on jatkunut heikkona. Kuluttajat suosivat edelleen enenevässä määrin alkoholipitoisuudeltaan miedompia juomia. Suomessa ja Ruotsissa käydään parhaillaan aktiivista yhteiskunnallista keskustelua alkoholilainsäädännöstä sekä alkoholin harmaatuonnista ja siihen liittyvistä lieveilmiöistä. Suomessa valmisteltavana olevan alkoholilain kokonaisuudistuksen odotetaan selkiyttävän toimialan sääntelyä.

Virossa toteutetut ja tulevat alkoholiverojen korotukset ovat avanneet merkittävän markkinan Latvian puolelle rajaa. Tanskan, Ruotsin ja Saksan välisen rajakaupan arvioidaan laskeneen hieman käyttöön otettujen rajatarkastusten takia.

Seuraavassa taulukossa arvioidaan alkoholijuomien kokonaismyynnin kehitystä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Luvut perustuvat monopolien (Alko, Systembolaget ja Vinmonopolet) julkaisemiin litramääräisiin myyntivolyymitilastoihin.

Alkoholijuomien kokonaismyynnin kehitys monopolimarkkinoilla (Muutos-% laskettuna edelliseen vuoteen)	2016 %	2015 %
Suomi, kokonaismyynti	-0,5	-2,8
Väkevät alkoholijuomat	-1,3	-3,1
Viinit	-0,2	-2,5
Ruotsi, kokonaismyynti	0,9	0,1
Väkevät alkoholijuomat	1,0	2,2
Viinit	0,9	-0,1
Norja, kokonaismyynti	0,7	-0,8
Väkevät alkoholijuomat	1,0	-0,6
Viinit	0,6	-1,3

Suomessa syksyllä alkanut myynnin loiva lasku jatkui raportointikauden loppuun. Tuoterhyhmistä laskussa olivat erityisesti väkevöidyt viinit sekä bitterit. Ginit, tummat rommit sekä kuohu- ja roséviinit jatkoivat jo aiemmin alkanutta kasvuaan.

Ruotsissa kokonaismyynnin kasvutrendi jatkui. Punaviinit jatkoivat paitsi absoluuttisen volyyminsä, myös osuutensa menettämistä eniten kasvaneille valko- ja kuohuviineille. Roséviinien myynti sujui vertailukautta paremmin. Suomen tavoin myös Ruotsissa väkevistä tuoterhyhmistä kasvoivat erityisesti ginit ja tummat rommit. Myös likööreiden myynti jatkoi kasvuaan.

Norjassa kokonaismyynti kääntyi kasvuun. Poikkeuksena kasvuun väkevien tuotteiden ryhmässä olivat rypäletisleet, joiden myynti laski 5,6 % vertailuvuodesta. Mietojen viinien ryhmässä kuohuviinien kasvu oli vahvassa, lähes 20 %:n kasvussa. Punaviinien myynti jatkoi hienoista laskuaan.

Strategia

Strategia 2014–2016

Altia julkisti syyskuussa 2014 vuoden 2016 loppuun ulottuvan strategiansa, jonka tavoitteena oli yhtiön taloudellisen aseman, liiketoiminnan ja kannattavuuden parantaminen. Strategiansa mukaisesti Altia keskittyi strategiakaudella avainbrändiensä ja tärkeimpien kumppanuuksiensa vahvistamiseen, arvonaluontiin, myyntikanavien kehittämiseen ja tehokkuuden jatkuvaan parantamiseen.

Yhtiö on edennyt strategiakauden aikana kohti asetettuja tavoitteita. Yhtiön suhteellinen kannattavuus (liikevoittoprosentti) parani 3,7 %:sta 7,4 %:iin vuosina 2014–2016. Altian tase on vahva, ja yhtiö oli vuoden 2016 lopussa lähes nettovelaton. Yhtiön käsityksen mukaan tämä luo hyvän pohjan tuleville kasvumahdollisuuksille. Altia on vahvistanut omia avainbrändejään ja onnistunut haastavassa markkinaympäristössä kasvattamaan niiden myyntiä ja kannattavuutta. Vahvistuneen päämiesyhteistyön myötä myös Altian keskeisten päämiesbrändien myynti on kasvanut.

Altian liikevaihto on laskenut strategiakaudella odotetusti kahdesta syystä. Päämiesliiketoiminnan volyymi on pienentynyt yhtiön keskitettyä tuoteportfoliotaan vuoden 2014 jälkeen. Teollisten palvelujen liikevaihto on laskenut, mikä johtuu pääosin sopimuspalveluiden lopettamisesta Tanskan Svendborgin tehtaalla. Molemmat edellä mainituista toimenpiteistä noudattavat yhtiön strategiaa keskittyä ydintoimintoihinsa.

Arvonaluonti oli yksi strategiakauden 2014–2016 tärkeistä teemoista. Altia on onnistunut tässä etenkin tuoteuudistusten, -asemoinnin ja brändirakennuksen osalta sekä innovaatioiden ja tuotantoketjun tehokkuuden avulla. Yhtiön kannattavuus on parantunut kaikissa omien tuotteiden kategorioissa.

Strategiakauden aikana Altia on yksinkertaistanut markkinatoimintojaan ja organisaatioon palvelukseen paremmin asiakkaitaan sekä päämiehiään ja pystyäkseen reagoimaan nopeammin asiakkaiden ja kuluttajien muuttuviin tarpeisiin. Yhtiö on myös investoinut brändinrakennukseen, innovaatioihin sekä myynnin ja myyntikanavien kehittämiseen.

Tehokkuuden parantaminen on ollut tärkeä osa Altian 2014–2016-strategiaa. Tehostamis- ja kustannussäästötoimenpiteillä saavutettiin yli 20 miljoonan euron kustannussäästöt strategiakauden aikana. Taseen hallinnassa yhtiö saavutti pääoman tehokkuustavoitteen-

sa. Parantuneen käyttöpääoman hallinnan lisäksi yhtiö myi ydintoiminnan ulkopuolisia omaisuuseriä strategiakauden aikana.

Strategiapäivitys

Altia haluaa toiminnallaan edistää vastuullista pohjoismaista juomakulttuuria. Ajatus on kiteytetty yhtiön missioon **Let's Drink Better**. Altia haluaa olla juomayhtiö, joka vahvan kulluttajaymmärryksen ja markkinoiden kehittämisen kautta tavoittelee markkinaosuutensa kasvua.

Altian strategiassa on viisi keskeistä painopistealuetta: 1) Pohjoismaisten avainbrändien vahvistaminen, 2) Viinikategorian kasvattaminen, 3) Strategisten kumppanuuksien vahvistaminen, 4) Laajentaminen uusiin myyntikanaviin sekä 5) Kasvun rahoittaminen ja mahdollistaminen.

Merkittävät tapahtumat katsauskaudella

Laajennuksia päämiesyhteistyössä

Altia ja Brown-Forman uudistivat maaliskuussa sopimuksensa Brown-Formanin avainbrändien maahantuonnista ja jakelusta Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa. Sopimuksen myötä Altia jatkaa näissä maissa yksinoikeudella Brown-Formanin tuotteiden edustajana sekä vähittäis- että ravintolamyynnissä.

Altia laajensi yhteistyötään Distell Internationalin kanssa aloittamalla lokakuussa Distellin omistamien skotlantilaisten viskien ainoana edustajana Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan vähittäis- ja ravintolamyynnissä sekä Pohjois-Euroopan matkustajamyynnissä.

Liiketoimintakauppoja

Altia myi huhtikuussa Koskenkorvalla toimineen rehunalostusliiketoiminnan A-Rehulle. Kauppa mahdollistaa Koskenkorvan tehtaan keskittymisen viljaviinan ja tärkkelyksen tuotantoon sekä innovatiivisten jalostustuotteiden kehittämiseen kotimaisesta ohrasta. Altia toimittaa edelleen rehuraaka-ainetta A-Rehulle, joka jalostaa sen valmiiksi lopputuotteiksi.

Syyskuussa Altia järjesteli uudelleen Rajamäen tehdasalueen höyrynjakelun myymällä alueen höyrynjakeluverkoston ja solmimalla uudet höyryntoimitussopimukset. Samalla poistui Altian velvollisuus lunastaa alueella sijaitseva höyryvoimalaitos vuokrasopimuskauden päättyessä.

Verkkopalvelujen vahvistaminen

Altia vahvisti verkkopalvelujaan vuoden 2016 aikana. Keväällä yhtiö julkisti uuden teollisuusasiakkaille suunnatun verkkosivuston, altiaindustrial.com:in, sekä lanseerasi Ruotsissa uuden kuluttajille suunnatun sivuston, folkfolk.se:n. Myös Suomessa vastaa-va kuluttajasivusto, viinimaa.fi, uudistettiin. Kesän aikana Altia lanseerasi ensimmäisen verkkokauppansa, World of Aquavitin. World of Aquavit -verkkokauppa toimii Euroopan maissa lukuun ottamatta Suomea, Ruotsia, Norjaa ja Islantia, joissa alkoholin vähittäismyynti on keskitetty monopolille.

Koskenkorva Vodkan brändiuudistus

Altia uudisti Koskenkorva Vodkan brändiä alkuvuodesta 2016. Brändiuudistuksen myötä Koskenkorva Vodkan pullodesign, markkinointikonsepti sekä makuvariantit uudistettiin kokonaan. Koskenkorva Vodkan vienti laajeni loppuvuonna, kun kauppaketju Marks & Spencer lanseerasi uudistuneen Koskenkorva Vodkan ketjunsä 130 myymälään.

Tuotantojärjestelyjä

Altia teki kesäkuussa pitkän aikavälin tuotantojärjestelyn Unimedic AB:n kanssa ruotsalaisten akvaviittien tuottamisesta Ruotsissa. Altia ja Unimedic investoivat uuteen tuotantolaitokseen, jossa Altian tuottamat ruotsalaiset akvaviitit ja maustetut viinat valmistetaan jatkossa.

Altia ja Walsh Whiskey Distillery solmivat toukokuussa yhteistyösopimuksen, joka takaa korkealaatuisen viskiraaka-aineen saatavuuden Altialle. Sopimus kattaa irlantilaisen malas- ja viljaviskin tuotannon, kypsytyksen ja varastoinnin.

Panostus innovaatioihin ja tuotekehitykseen, Nordic Spirits Lab

Altia käynnisti vuoden 2016 aikana uudenlaisen yhteispohjoismaisen alustan kokeilevalle yhteistyölle ja innovaatioille. Nordic Spirits Lab -alusta kokoaa yhteen ryhmän brändiasiantuntijoita, baarimestareita, liiketoimintastrategia, suunnittelijoita, taiteilijoita, keksijöitä ja tutkijoita tavoitteenaan kehittää juoma-alalle uudenlaisia ideoita, tekniikkaa, kokemuksia ja tuotteita.

Yritysvastuu

Vastuullisuus on Altialle sekä strateginen painopistealue että keskeinen liiketoiminnan menestystekijä. Altian vastuullisuustyön tavoitteena on rakentaa kestävää, pitkän tähtäimen liiketoimintaa.

Altia haluaa edistää modernia, vastuullista pohjoismaista juomakulttuuria toimintamaissaan. Yhtiö on tiivistänyt missionsa lauseeseen ”Let’s Drink Better”. Tämä voi olla esimerkiksi laadukkaampaa, vähäisempää, sosiaalisempaa, ympäristöystävällisempää tai miedompaa juomakulttuuria.

Altian yritys vastuutyötä ohjaa neljä vastuullisuuden kulmakiveä: Altia & asiakkaat, Altia & yhteiskunta, Altia & ympäristö sekä Altia & henkilöstö. Kulmakivet perustuvat Altian strategiaan, sidosryhmien odotuksiin, yhtiön omiin toimintaperiaatteisiin ja -ohjeisiin sekä kansainvälisiin sopimuksiin pohjautuviin Business Social Compliance Initiativen (BSCI) periaatteisiin.

Yhtiö kertoo vuoden 2016 vastuullisuustyöstään tarkemmin erillisessä vastuullisuusraportissa.

Tuloskehitys

Altia-konsernin liikevaihto oli 356,6 miljoonaa euroa, joka on 24,1 miljoonaa euroa (6,3 %) vähemmän kuin vertailuvuonna (380,7 miljoonaa euroa). Liikevaihdon lasku johtui pitkälti sopimuspalveluiden lopettamisesta Tanskan Svendborgin tehtaalla. Lisäksi rehunjälöstusliiketoiminnassa aikaisemmin tehdyt muutokset sekä ohran hinnan vaikutus tärkkelys- ja rehuliiketoiminnan myyntihintoihin laskivat liikevaihtoa. Alkoholi tuotteiden myynti oli edellisvuotta hieman alempi johtuen lähinnä strategian mukaisista tuoteportfoliomuutoksista. Lisäksi valuuttakursseilla oli liikevaihtoon negatiivinen vaikutus.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 12,6 (10,0) miljoonaa euroa. Raportointikauden muihin tuottoihin sisältyi käyttöomaisuuden myynneistä saatuja myyntituottoja 4,3 (2,7) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut tuotot sisälsivät myyntituottoja pääsääntöisesti höyryn, energian ja veden myynnistä 3,7 (3,4) miljoonaa euroa ja vuokratuottoja 0,9 (0,7) miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut olivat 36,6 (54,7) miljoonaa euroa. Vuoden 2016 raportoituihin henkilöstökuluihin vaikuttavat muutokset IFRS-standardin (IAS19) mukaisessa laskennallisessa lisäeläkevelvoitteessa. Lakisääteiseen eläketurvaan tapahtuvien muutosten yhteydessä Altia siirtyi vuonna 1994 suljetusta vapaaehtoisesta etuusperusteisesta eläkevakuutuksesta maksuperusteiseen järjestelmään. Samassa yhteydessä yhtiö luopui vuosittaisista

indeksikorotuksista ja päätti sen sijaan tehdä eläke-etuuksiin merkittävän kertaluontoisen korotuksen. Muutosten jälkeen Altialla ei enää ole suomalaisiin lisäeläkkeisiin perustuvia IFRS-standardin (IAS19) mukaisia laskennallisia eläkevelvoitteita. Tämän myötä vuoden 2016 henkilöstökulut ovat 16,4 miljoonaa euroa alemmat kuin vertailuvuonna. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkoja 41,1 (42,7) miljoonaa euroa. Tulospalkkiojaksotus sosiaalikuuluineen oli 3,0 (3,6) miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan muut kulut olivat 74,8 (79,1) miljoonaa euroa. IFRS:n mukainen liike-tulos oli 46,3 (25,3) miljoonaa euroa ja liikevoittoprosentti 13,0 % (6,6 %). Vertailukelpoinen liike-tulos oli 26,4 (23,6) miljoonaa euroa eli 7,4 % (6,2 %) liikevaihdesta.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät olivat seuraavat:

Milj. EUR	2016	2015
Vertailukelpoinen liike-tulos	26,4	23,6
Laskennallisen eläkevastuun muutos, IFRS (IAS19)	16,3	-
Uudelleenjärjestelykulut	-0,6	-1,0
Omaisuserien myynnit	4,2	2,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	19,9	1,7
Liike-tulos	46,3	25,3

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat omaisuserien myynnit olivat ydinliiketoimintaan kuulumattomien omaisuserien ja kiinteistöjen myynneistä saatuja myyntituottoja. Uudelleenjärjestelykulut liittyivät kertaluonteisiin henkilöstökuluihin sekä vertailukaudella lisäksi strategian mukaisiin tuoteportfoliomuutoksiin.

Nettorahoituskulut alenivat 2,2 (2,8) miljoonaan euroon, mikä johtui korollisten velkojen pienentymisestä.

Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta oli -0,6 (3,8) miljoonaa euroa. Tulokseen sisältyy IFRS 5:n mukaan varojen uudelleen luokittelun yhteydessä yhteisyrityksen osakkeisiin tehty arvonalennus 3,0 miljoonaa euroa.

Katsauskauden verot olivat 9,0 (5,2) miljoonaa euroa, mikä vastaa 20,6 (20,0) %:n efektiivistä verokantaa. Tarkemmat tiedot Altian verojalanjäljestä löytyvät erikseen julkaistavasta vastuullisuusraportista.

Tilikauden tulos parani merkittävästi ja oli 34,6 (21,0) miljoonaa euroa.

Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen IFRS:n (IAS19) mukaisia olettamuksia päivitettiin inflaation ja koron osalta raportointikauden lopussa. Eläkejärjestelyjen uudelleenmäärittämisellä oli -0,4 (5,8) miljoonan euron vaikutus laajaan tulokseen ja omaan pääomaan.

Rahoitus, maksuvalmius ja tase

Liiketoiminnan nettorahavirta oli 29,4 (34,8) miljoonaa euroa. Raportointikauden lopussa myytyjen myyntisaamisten määrä oli 85,5 (91,4) miljoonaa euroa.

Konsernin likvideettireservin muodostivat 50,0 miljoonan euron suuruinen valmiusluottolimiitti sekä 20,0 miljoonan euron konsernitililimiitti. Limiitit olivat käyttämättä 31.12.2016. Altia-konsernin maksuvalmius oli hyvä koko katsauskauden ajan.

Korolliset velat laskivat 72,8 (96,7) miljoonaan euroon. Konsernin korollinen nettovelka oli 4,7 (20,4) miljoonaa euroa vuoden lopussa, ja nettovelkaantumisaste eli gearing oli 2,5 % (12,0 %). Omavaraisuusaste oli 43,8 % (36,6 %).

Konsernitaseen loppusumma laski 438,6 (466,7) miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa lainojen lyhennyksistä sekä eläkevastuun pienentymisestä.

Konsernin investoinnit

Bruttoinvestoinnit olivat 8,7 (11,3) miljoonaa euroa. Raportointikauden investoinnit liittyivät lähinnä Rajamäen tehtaan uudistamiseen ja tietojärjestelmien kehitykseen. Vertailukauden investoinnit liittyivät Koskenkorvan tehtaan vanhaan voimalaitokseen tehtyihin perusparannuksiin ja Rajamäen operatiivisen tehokkuuden parantamiseen.

Tuotanto

Vuoden 2016 aikana Rajamäen alkoholijuomatehtaalla valmistettiin väkeviä alkoholijuomia ja viinejä 60,9 (64,4) miljoonaa litraa ja Viron Tabasalun tehtaalla 4,8 (5,0) miljoonaa litraa.

Koskenkorvan tehtaalla käytettiin ennätyselliset 192,2 (190,6) miljoonaa kiloa kotimaista ohraa. Siitä valmistettiin 22,5 (22,6) miljoonaa kiloa viljaviinaa, 57,5 (55,3) miljoonaa kiloa tärkkelystä ja 55,4 (60,3) miljoonaa kiloa rehuraaka-ainetta. Koskenkorvan tehdas teki kolmannen perättäisen vuosituotantoennätyksen.

Altian tuotantolaitoksella Ranskan Cognacissa valmistusvolyymit olivat 1,0 (1,3) miljoonaa litraa.

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta

Konsernin tutkimus- ja tuotekehitystoimintakulut olivat 3,6 (3,4) miljoonaa euroa, ja ne kohdistuivat alkoholijuomien tuotekehitykseen.

Yhtiön johto

Altia-konsernin johtoryhmään kuuluivat vuonna 2016 seuraavat henkilöt:

- Pekka Tennilä, CEO
- Michael Bech-Jansen, SVP, Commercial Operations
- Janne Halttunen SVP, Partner Business and Export
- Kirsi Lehtola, SVP, Human Resources, 1.4.2016 alkaen
- Matti Piri, CFO
- Kirsi Punttila, SVP Marketing, 1.7.2016 alkaen
- Hannu Tuominen, SVP, Industrial Services and Supply Chain

Henkilöstö

Vuonna 2016 Altia-konsernin palveluksessa oli keskimäärin 829 henkilöä (879). Henkilöstömäärä 31.12.2016 oli 797 (842), joista Suomessa oli 448 (470), Ruotsissa 125 (131), Tanskassa 30 (40), Norjassa 32 (31), Latviassa 58 (60), Virossa 80 (84) ja Ranskassa 24 (26) henkilöä.

Henkilöstön väheneminen johtui pääasiassa Tanskan sopimustuotannon lopettamisesta, Altian IT-toimintojen uudelleenjärjestelystä ja rehunalostusliiketoiminnan myynnistä. Vuosittain tehtävä henkilöstökysely toteutettiin loppuvuodesta 2016. Kyselyn tavoitteena on tarjota lähtökohta avoimelle ja rakentavalle keskustelulle sekä sopia toimenpiteistä, joilla työyhteisöä kehitetään edelleen. Kyselyn tulokset paranivat viisi prosenttiyksikköä edellisen vuoden tuloksista.

Henkilöstö on osallistunut strategiatyöhön määrittelemällä työpajoissa, minkälainen toiminta päivittäisessä työssä tukee strategian onnistumista. Tästä dialogista on syntynyt yhteinen viitekehys ohjaamaan arkipäivän toimintatapoja. Lisäksi järjestettiin Altia Networker –koulutuksia matriisityöskentelyn ja yhteistyötaitojen parantamiseksi. Projektikulttuuria on vahvistettu järjestämällä koulutusta tuotekehitysprojekteihin osallistuville henkilöille.

Koko Altian henkilöstö kuuluu säännöllisten kehityskeskustelujen piiriin. Kehityskeskusteluissa luodaan kullekin henkilölle henkilökohtainen kehityssuunnitelma, jossa määritellään työssä kehittymisen ja motivaation kannalta tärkeimmät kehittämistoimenpiteet.

Palkitsemisjärjestelmät

Altian toimihenkilöt, ylemmät toimihenkilöt ja johto kuuluvat Altia-konsernin tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Mahdollinen tulospalkkio perustuu hallituksen vahvistamiin konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden liiketoiminnallisiin tavoitteisiin sekä henkilökohdaisiin tavoitteisiin. Tulospalkkio maksetaan joko kerran vuodessa tai useammin vuosittain tai myyntipalkkioina. Työntekijätehtävissä toimivat henkilöt kuuluivat tuotantopalkkiojärjestelmän piiriin. Tuotantopalkkio perustuu kunkin tuotantoyksikön tavoitteisiin.

Tilikauden tulokseen sisältyy tulospalkkiojaksoista sosiaalikuluneen 3,0 (3,6) miljoonaa euroa. Vuoden 2015 tuloksen perusteella tilikauden 2016 aikana maksettiin vuositulo-

palkkioita sosiaalikuluihin 3,4 (1,3) miljoonaa euroa. Myyntitulospalkkioita maksettiin 0,2 (0,4) miljoonaa euroa. Tuotantopalkkioita sosiaalikuluihin sisältyi tilikauden tulokseen yhteensä 0,4 (0,5) miljoonaa euroa.

Työterveys, työturvallisuus ja ympäristö

Altian työterveys- ja turvallisuusjärjestelmä on sertifioitu OHSAS 18001:n mukaisesti. Sertifiointiin piiriin kuuluvat Koskenkorvan tehdas, Rajamäen alkoholijuomatehdas ja Tekninen etanoli -liiketoimintayksikkö sekä Helsingin pääkonttoritoiminnot.

Työterveys ja -turvallisuus

Tavoitteeksi on asetettu sairauspoissaolojen ja tapaturmista aiheutuvien poissaolojen vähentäminen. Tämän saavuttamiseksi eri toimipisteisiin määriteltiin vuoden aikana toteutettavia toimenpiteitä. Myös sertifiointin ulkopuolella oleville tehtailla ja logistiikka-keskuksille on laadittu toimenpideohjelmia.

Tapaturmataajuutta ja sairauspoissaoloja seurataan kaikissa Altian toimintamaissa. Sairauspoissaoloprosentti vuonna 2016 oli 3,2 % (3,0 %). Tapaturmataajuus (sattuneiden tapaturmien ja tehtyjen työtuntien suhde miljoonaa työtuntia kohden) oli vähintään yhden päivän poissaolon vaativien tapaturmien osalta 8 (12 vuonna 2015). Työhön liittyviä kuolemantapauksia ei ollut vuonna 2016 (0 vuonna 2015).

Ympäristö ja energiatehokkuus

Koskenkorvan tehtaan, Rajamäen alkoholijuomatehtaan ja Tekninen etanoli -liiketoimintayksikön sekä Helsingin pääkonttorin ympäristöjohtamisjärjestelmät on sertifioitu ISO 14001 -standardin mukaisesti. Ympäristöjärjestelmiä kehitetään säännöllisten sisäisten ja ulkoisten auditointien avulla. Altian tehtaiden keskeisimmät ympäristövaikutukset ovat energiankulutus, veden käyttö, jätevesikuormitus sekä jätteiden muodostuminen. Ympäristövaikutuksia pyritään vähentämään vuosittain määritellyillä toimenpiteillä, joiden tehokkuutta seurataan ympäristötunnuslukujen avulla.

Energiansäästötoimet ovat yhtiölle sekä liiketoiminnan kannattavuuden että ympäristön kannalta keskeinen kehityskohde. Elinkeinoelämän keskusliiton ja Suomen valtion vapaaehtoisen energiatehokkuussopimuksen myötä Altia sitoutui tekemään energiansäästötoimenpiteitä, joilla energian käyttö Suomen tehtailla vähenisi 9 % vuoden 2005 tasosta vuoden 2016 loppuun mennessä. Sopimuksen mukaisilla energiansäästötoimenpiteillä

saavutettu säästö oli 14,4 % vuoden 2005 energiankulutukseen verrattuna. Altia liittyi energiatehokkuussopimuksen uudelle kaudelle 2017–2025.

Puhdas pohjavesi on alkoholijuomien valmistuksen keskeinen raaka-aine. Pohjavesi-alueiden suojelu ja veden laadun turvaaminen on erittäin tärkeää Altialle. Tuotantoon suhteutettu vedenkulutus laski vuonna 2016 Koskenkorvan ja Tabasalun tehtailla, mutta nousi Rajamäen tehtaalla. Rajamäen tehdas on panostanut tuotantonsa hygieniatason nostoon, mikä on lisännyt mm. pesuihin tarvittavan veden käyttöä. Tehtailla syntyvän jäteveden kuormituksen vähentäminen onnistui niin Koskenkorvan kuin Rajamäen tehtailla, ja vesistöihin kohdistuva ympäristökuormitus väheni.

Altian tehtailla syntyvät jätteet koostuvat lähinnä erilaisista pakkausmateriaaleista, jotka hyödynnetään jätteenvastaanottajien toimesta lähes kokonaan joko materiaalina tai energiana. Vuonna 2016 Rajamäen, Koskenkorvan ja Tabasalun keskimääräinen jätteiden hyötykäyttöaste oli 99,5 %.

Altia on merkittävä kotimaisen ohran ostaja Suomessa. Koskenkorvan tislaamon käyttämä ohra on 100 %:sti suomalaista. Noin 80 % Altian ostamasta ohrasta tuotetaan sopimusviljelyllä. Altia kannustaa sopimusviljelijöitään muun muassa vuonna 2015 solmitun Itämeren suojeluun tähtäävän Baltic Sea Action Group (BSAG) -sitoumuksen puitteissa edistämään kestävästä maataloudesta.

Tammikuussa 2015 toimintansa aloittanut Koskenkorvan biovoimalaitos käyttää ensisijaisena polttoaineenaan ohran kuorta. Biovoimalaitoksen ansiosta Koskenkorvan tehdasalue saavutti raportointivuonna 56 prosentin omavaraisuusasteen höyryntuotannossa, ja hiilidioksidipäästöt ovat vähentyneet biovoimalaitoksen käynnissä olon aikana 42 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Biovoimalaitoksessa syntyvän tuhkan lannoitekäytölle on saatu alustava lupa, mikä mahdollistaa tuhkan käytön lannoitteena pelloilla sellaisenaan myös pohjavesialueilla.

Altian vuosittain julkaisema vastuullisuusraportti sisältää laajemmin tietoa yhtiön työterveys-, työturvallisuus- ja ympäristöasioiden hoidon tilasta ja kehityksestä.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä riskienhallinta

Altia Oyj:n hallitus on vahvistanut konsernin riskienhallintapolitiikan. Riskienhallinnan tavoitteena on tukea Altia-konsernin strategian toteutumista, riskien tunnistamista sekä keinoja pienentää riskien toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutusta sekä suojata liiketoiminnan jatkuvuutta. Riskin aiheuttaja voi olla yhtiön sisäinen tai ulkoinen tapahtuma.

Raportointia ja riskien arviointia varten riskit jaotellaan viiteen luokkaan: strategiset ja liiketoimintaan liittyvät riskit, operatiiviseen toimintaan ja prosesseihin liittyvät riskit, vahinkoriskit, rahoitusriskit sekä compliance-riskit. Hallitus arvioi näitä konsernin keskeisiä riskejä sekä niiden toteutumistodennäköisyyksien pienentämiseen tähtääviä toimenpiteitä neljännesvuosittain.

Katsauskaudella on päivitetty kriisiviestinnän ohjeistusta sekä kiinnitetty erityistä huomiota operatiivisen toiminnan ja riskienhallinnan integrointiin. Näiden lisäksi huomiota tulee jatkossa samaan jatkuvuussuunnitelmien kehittäminen.

Riskienhallintaprosessin tarkempi kuvaus on esitetty Selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Rahoitusriskien hallintaa käydään läpi taseen liitetiedossa 4.1, jossa on tarkempi kuvaus markkinariskien kuten valuuttojen, hyödykkeiden hintojen, korkojen sekä likviditeetti- ja luottoriskien vaikutuksista konsernin liiketoimintaan.

Altia-konsernin liiketoiminnan lähiajan riskeissä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2015 tilinpäätöksessä esitettyihin riskeihin verrattuna. Yhtiön liiketoiminnassa merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät yleiseen taloudelliseen kehitykseen ja sen vaikutukseen kulutukseen sekä alkoholiverotuksen ja lainsäädännön vaikutuksiin kuluttajakäyttäytymiseen. Yllättävät ja ennakoinnattomat tuotanto- ja toimitushäiriöt muodostavat lyhyen aikavälin merkittävät operatiiviset riskit, samoin raaka-aineiden, erityisesti ohran, hinnankehityksen nopeat ja merkittävät muutokset.

Konsernirakenne

Konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2016 aikana.

Osakkeet

Altia Oyj:n osakekanta muodostuu A- ja L-osakesarjoista. Tilikauden 2016 lopussa A-sarjan osakkeita oli 35 960 000 kpl ja L-sarjan osakkeita oli 25 003 kpl. Kaikki osakkeet tuottavat yhtäläiset ääni- ja taloudelliset oikeudet. Kaikki L-sarjan osakkeet ovat yhtiön hallussa.

Altia Oyj on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö.

Emoyhtiön tulos

Emoyhtiön liikevaihto oli 189,6 (198,5) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 8,0 (8,0) miljoonaa euroa. Raportointikauden tulokseen sisältyy Norjan tytäryhtiöosakkeiden arvonalentumista johtuvia kuluja 2,1 miljoonaa euroa.

Emoyhtiön nettorahoitustuotot olivat 5,8 (5,7) miljoonaa euroa. Raportointikauden rahoitustuottoihin sisältyy tytäryhtiöiltä saatuja osinkotuottoja 5,4 (6,1) miljoonaa euroa. Tilikauden voitto oli 10,1 (8,4) miljoonaa euroa.

Yhtiökokous, hallitus ja tilintarkastaja

Altia Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 29.3.2016. Varsinainen yhtiökokous vahvisti yhtiön ja konsernin tilinpäätöksen vuodelta 2015. Hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle myönnettiin vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti jakaa osinkoa 0,29 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin huhtikuussa 2016.

Altia Oyj:n tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii Ylva Eriksson, KHT.

Varsinainen yhtiökokous valitsi Altia Oyj:n hallitukseen jäseniksi uudelleen seuraavat henkilöt: Sanna Suvanto-Harsaae (puheenjohtaja), Annikka Hurme (varapuheenjohtaja), Kim Henriksson, Minna Huhtaniska, Jarmo Kilpelä ja Kasper Madsen. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Kai Telanne.

Järjestäytymiskokouksessaan hallitus valitsi keskuudestaan henkilöstövaliokunnan jäseniksi Sanna Suvanto-Harsaaen (puheenjohtaja), Annikka Hurmeen ja Jarmo Kilpelän. Tar kastusvaliokunnan jäseniksi valittiin Kim Henriksson (puheenjohtaja), Minna Huhtaniska ja Sanna Suvanto-Harsaae. Hallitus arvioi myös hallituksen jäsenten riippumattomuuden. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä. Hallituksen jäsen Jarmo Kilpelä on virkasuhteessa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoon. Muut hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiön osakkeenomistajasta.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 31.12.2016 tilinpäätöksessä 100 696 754,34 euroa, josta tilikauden voitto on 10 084 959,74 euroa.

Emoyhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan maksukykyä.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkoa 0,29 euroa osakkeelta eli yhteensä 10 428 400 euroa.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

SVP, Commercial Operations, Michael Bech-Jansen lopetti yhtiön palveluksessa 15.1.2017.

Markkinanäkymät

Konsernin liiketoimintojen kehitykseen ja kannattavuuteen vaikuttavat muun muassa markkina- ja kilpailutilanne, talouden kehitys, matkustajatuonti ja alkoholiverotuksen sekä sääntelyn muutokset. Toimiala on kausiluonteinen, ja neljännen vuosineljänneksen liikevaihto ja liikevoitto ovat merkittävästi muita vuosineljänneksiä suuremmat. Raaka-ainehintojen ja valuuttojen volatiliiteetin ennakoidaan jatkuvan.

Liiketoimintanäkymä vuodelle 2017

Alkoholi- ja muiden juomien liikevaihdon laskun odotetaan tasaantuvan tai kääntyvän maltilliseen kasvuun.

Vertailukelpoisen liiketuloksen ja suhteellisen kannattavuuden arvioidaan paranevan vuodesta 2016.

Helsingissä, maaliskuun 8. päivänä 2017

Altia Oyj
Hallitus

Konsernin tunnusluvut

		2016	2015	2014
Tuloslaskelma				
Liikevaihto	milj. euroa	356,6	380,7	426,3
Vertailukelpoinen EBITDA	milj. euroa	40,8	38,0	35,5
(% liikevaihdosta)	%	11,5	10,0	8,3
Liiketulos	milj. euroa	46,3	25,3	-18,6
(% liikevaihdosta)	%	13,0	6,6	-4,4
Vertailukelpoinen liiketulos	milj. euroa	26,4	23,6	17,9
(% liikevaihdosta)	%	7,4	6,2	4,2
Tulos ennen veroja	milj. euroa	43,5	26,3	-20,4
(% liikevaihdosta)	%	12,2	6,9	-4,8
Tase				
Rahavarat	milj. euroa	68,0	76,3	91,1
Oma pääoma	milj. euroa	192,2	171,0	143,9
Korolliset velat	milj. euroa	72,8	96,7	140,3
Korottomat velat	milj. euroa	173,6	199,0	217,2
Sijoitettu pääoma	milj. euroa	265,0	267,7	284,2
Kannattavuus				
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	20,5	13,7	-11,2
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	14,5	8,6	-4,0
Vertailukelpoinen ROCE	%	9,1	8,1	5,5
Rahoitus ja taloudellinen asema				
Korollinen nettovelka	milj. euroa	4,7	20,4	49,3
Nettovelkaantumisaste	%	2,5	12,0	34,2
Omavaraisuusaste	%	43,8	36,6	28,7
Liiketoiminnan nettorahavirta	milj. euroa	29,4	34,8	74,8
Osakekohtaiset tunnusluvut				
Tulos/osake	euroa	0,96	0,58	-0,50
Oma pääoma/osake	euroa	5,34	4,75	4,00
Henkilöstö				
Henkilöstö keskimäärin		829	879	987

VAIHTOEHTOISTEN TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYKSET IFRS-TILINPÄÄTÖSLUKUIHIIN

milj. EUR	2016	2015	2014
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät			
Laskennallisen eläkevastuun muutos, IFRS (IAS 19)	16,3	-	-
Uudelleenjärjestelykulut	-0,6	-1,0	-5,5
Arvon alentumistappiot	-	-	-31,4
Omaisuuksien myynnit	4,2	2,7	0,5
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	19,9	1,7	-36,4
Vertailukelpoinen EBITDA			
Liiketulos	46,3	25,3	-18,6
Vähennettynä:			
Poistot ja arvonalentumiset	14,5	14,4	49,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-19,9	-1,7	5,1
Vertailukelpoinen EBITDA	40,8	38,0	35,5
% liikevaihdosta	11,5	10,0	8,3
Vertailukelpoinen liiketulos / EBIT			
Liiketulos	46,3	25,3	-18,6
Vähennettynä:			
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-19,9	-1,7	36,4
Vertailukelpoinen liiketulos / EBIT	26,4	23,6	17,9
% liikevaihdosta	7,4	6,2	4,2

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vertailukelpoinen liiketulos	=	Liiketulos - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Vertailukelpoinen EBITDA	=	Liiketulos + poistot ja arvonalentumiset - vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät
Rahavarat	=	Rahat ja pankkisaamiset+ rahoitusomaisuusarvopaperit
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma + korolliset velat
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	100 x $\frac{\text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}^*}$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	=	100 x $\frac{\text{Tilikauden tulos} + \text{korkokulut}}{(\text{Oma pääoma} + \text{korolliset rahoitusvelat}) \text{ keskimäärin}^*}$
Vertailukelpoinen ROCE, %	=	100 x $\frac{\text{Vertailukelpoinen liiketulos}}{(\text{Taseen loppusumma} - \text{lyhytaikaiset velat})^*}$
Omavaraisuusaste, %	=	100 x $\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	=	100 x $\frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahavarat}}{\text{Oma pääoma}}$
Tulos/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen kappalemäärä kauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikauden osingonjako}}{\text{Osakkeiden laimentamaton lukumäärä kauden lopussa}}$

* 12 kk liukuva keskiarvo

Altia esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Altian näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää lisätietoa Altian toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

Altia esittää vertailukelpoisen EBITDA:n sekä vertailukelpoisen liikevoiton, joista se on oikaissut olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät eri kausien välistä vertailukelpoisuutta parantaakseen. Vertailukelpoinen EBITDA ja vertailukelpoinen liiketulos esitetään IFRS:n mukaisesti laaditussa konsernin tuloslaskelmassa esitetyjä tunnuslukuja täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne lisäävät Altian näkemyksen mukaan ymmärrystä liiketoiminnan tuloksesta. Myös tulokseen, taseeseen, kannattavuuteen sekä rahoitukseen ja taloudelliseen asemaan jaotellut tunnusluvut esitetään täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne ovat Altian näkemyksen mukaan hyödyllisiä mittareita lisäämään ymmärrystä Altian liiketoiminnan tuloksesta, kyvystä saada rahoitusta ja maksaa velkoja.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillisinä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltäviä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi Altian vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa.

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. EUR	Liitetieto	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12.2015
LIKEVAIHTO	1.1.1.	356,6	380,7
Liiketoiminnan muut tuotot	1.1.	12,6	10,0
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-1,7	-0,6
Materiaalit ja palvelut		-195,3	-216,6
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	1.2.	-36,6	-54,7
Poistot ja arvonalentumiset	1.3.	-14,5	-14,4
Liiketoiminnan muut kulut	1.4.	-74,8	-79,1
		-321,1	-364,9
LIIKETULOS		46,3	25,3
Rahoitustuotot	3.1.	1,3	0,8
Rahoituskulut	3.1.	-3,4	-3,6
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta		-0,6	3,8
TULOS ENNEN VEROJA		43,5	26,3
Tuloverot	6.1.	-9,0	-5,2
TILIKAUDEN TULOS		34,6	21,0
MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT:			
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi			
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	2.5.	-0,4	5,8
Verot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi	6.1.	0,1	-1,2
Yhteensä		-0,4	4,6
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Rahavirran suojaukset		0,1	-0,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyrityksissä kirjatuihin muista laajan tuloksen eristä		0,0	-0,1
Muuntoerot	3.6.	-2,7	1,5
Muut muutokset		-0,0	0,0
Muihin laajan tuloksen eriiin liittyvät verot	6.1.	-0,0	0,0
Yhteensä		-2,6	1,5
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-2,9	6,1
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		31,6	27,1
Tilikauden tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		34,6	21,0
		34,6	21,0
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön osakkeenomistajille		31,6	27,1
		31,6	27,1
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos (euroa) (laimentamaton/laimennettu):	3.6.	0,96	0,58

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

milj. EUR	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	2.1.	83,1	84,4
Muut aineettomat hyödykkeet	2.1.	36,7	40,7
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2.2.	70,0	74,6
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	5.4.	-	14,9
Myytavissä olevat sijoitukset	3.2.1.	0,8	0,8
Muut saamiset	3.2.2.	0,3	0,5
Laskennalliset verosaamiset	6.1.	4,6	10,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä		195,6	226,5
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	2.3.	96,3	101,2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2.4.	63,8	59,1
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		1,4	3,5
Rahavarat	3.2.3.	68,0	76,3
Lyhytaikaiset varat yhteensä		229,6	240,2
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	5.3.	13,4	-
VARAT YHTEENSÄ		438,6	466,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Osakepääoma		60,5	60,5
Ylikurssirahasto		0,0	0,0
Suojausrahasto		-1,4	-1,6
Muuntoerot		-12,3	-9,6
Kertyneet voittovarot		145,4	121,7
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	3.6.	192,2	171,0
Oma pääoma yhteensä		192,2	171,0
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	6.1.	20,7	23,2
Korolliset rahoitusvelat	3.3.1.	64,9	88,4
Eläkevelvoitteet	2.5.	1,8	21,6
Muut velat	2.6.	-	4,9
Pitkäaikaiset velat yhteensä		87,4	138,1
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset rahoitusvelat	3.3.1.	7,8	8,3
Ostovelat ja muut velat	2.6.	144,1	147,0
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		2,2	2,4
Lyhytaikaiset velat yhteensä		154,1	157,6
Myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	5.3.	4,9	-
Velat yhteensä		246,4	295,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		438,6	466,7

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

milj. EUR	Liitetieto	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRRAT:			
Myynnistä saadut maksut		351,4	390,9
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut		8,3	7,3
Maksut liiketoiminnan kuluista		-325,4	-356,8
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA ENNEN RAHOITUSKULUJA JA VEROJA		34,3	41,4
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		-2,7	-3,7
Saadut korot ja suoritukset muista liiketoiminnan rahoitustuotoista		0,8	1,1
Maksetut välittömät verot		-2,9	-3,9
LIIKETOIMINNAN NETTORAHAVIRTA (A)		29,4	34,8
INVESTOINTIEN RAHAVIRRAT:			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-8,7	-11,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1.1.2.	4,5	1,0
Investoinnit muihin sijoituksiin		-0,0	-
Luovutustulot muista sijoituksista		-	1,7
Lainasaamisten takaisinmaksut	3.2.2.	0,2	0,2
Saadut osingot investoinneista		1,0	1,0
INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA (B)		-3,1	-7,4
RAHOITUKSEN RAHAVIRRAT:			
Yrityslainaohjelman muutokset		-	-13,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot		-	30,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	3.3.1.	-22,5	-60,2
Maksetut osingot ja muu voitonjako	3.6.	-10,4	-
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA (C)		-32,9	-43,2
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C) LISÄYS+/VÄHENNYS-		-6,6	-15,8
RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA			
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		-1,6	1,0
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	3.2.3.	68,0	76,3
RAHAVARAT			
Käteinen raha ja pankkitilit		68,0	73,9
Muut rahavarat		-	2,4
RAHAVARAT YHTEENSÄ		68,0	76,3

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma									
milj. EUR	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Suojausrahasto	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015		60,5	0,0	-1,5	-10,1	-0,1	95,1	143,9	143,9
Laaja tulos									
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	21,0	21,0	21,0
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksilla oikaistuna)									
Rahavirran suojaukset		-	-	-0,0	-	-	-	-0,0	-0,0
Muuntoerot	3.6.	-	-	-	0,5	-	1,0	1,5	1,5
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	2.5.	-	-	-	-	-	4,6	4,6	4,6
Muut muutokset		-	-	-	-	-	-0,0	-0,0	-0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-	-	-0,0	0,5	-	26,6	27,1	27,1
Oma pääoma 31.12.2015		60,5	0,0	-1,6	-9,6	-0,1	121,7	171,0	171,0
OMA PÄÄOMA 1.1.2016		60,5	0,0	-1,6	-9,6	-0,1	121,7	171,0	171,0
Laaja tulos									
Tilikauden tulos		-	-	-	-	-	34,6	34,6	34,6
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksilla oikaistuna)									
Rahavirran suojaukset		-	-	0,1	-	-	-	0,1	0,1
Muuntoerot	3.6.	-	-	-	-2,7	-	-0,0	-2,7	-2,7
Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt	2.5.	-	-	-	-	-	-0,4	-0,4	-0,4
Muut muutokset		-	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-	-	0,1	-2,7	-	34,2	31,6	31,6
Liiketoimet omistajien kanssa									
Osingonjako		-	-	-	-	-	-10,4	-10,4	-10,4
OMA PÄÄOMA 31.12.2016		60,5	0,0	-1,4	-12,3	-0,1	145,5	192,2	192,2

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan konsernitilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätöksen yleinen laatimisperusta on kerrottu alla. Ne laatimisperiaatteet, jotka liittyvät läheisesti johonkin tiettyyn liitetietoon, on esitetty kyseisen liitetiedon yhteydessä. Laatimisperiaatteissa kuvataan konsernin soveltamat laatimisperiaatteet, eikä standardin tekstiä ole toistettu ellei Altia ole katsonut sitä liitetiedon sisällön ymmärtämisen kannalta tärkeäksi.

Alla olevassa taulukossa on esitetty, minkä liitetiedon yhteydessä mikäkin laatimisperiaate on esitetty ja mihin IFRS-standardiin periaate ensisijaisesti perustuu.

Laatimisperiaate	Liitetieto	Nro	IFRS
Myynnin tuloutusperiaatteet, Liiketulos	Liiketulos	1.	IAS 18
Varaukset	Varaukset	2.7.	IAS 37
Työsuhde-etuudet	Eläkevelvoitteet	2.5.	IAS 19
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2.2.	IAS16, IAS 36
Vaihto-omaisuus	Vaihto-omaisuus	2.3.	IAS 2
Vuokrasopimukset	Liiketoiminnan muut kulut	1.4.	IAS 17
	Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2.2.	
Liikearvo	Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	2.1.	IAS38, IFRS3
Muut aineettomat hyödykkeet	Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	2.1.	
Rahoitusvarat	Rahoitusvarat	3.2.	IAS 39, IFRS 7
	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	3.4.	
Rahavarat	Rahavarat	3.2.3.	IAS 39, IFRS 7
Rahoitusvelat	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	3.4.	IAS 39, IFRS 7
Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta	Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot	3.4.	IAS 39, IFRS 7
	Johdannaiset ja suojauslaskenta	3.5.	
Tytäryhtiöiden yhdistelyperiaatteet	Tytäryhtiöt	5.2.	IFRS10
Määräysvallattomien omistajien osuus	Tytäryhtiöt	5.2.	IFRS10
Myytäväksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot	Myytävinä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	5.3.	IFRS 5
Osakkuus- ja yhteisyritykset	Osakkuus- ja yhteisyritykset	5.4.	IFRS 11
Tuloverot ja laskennalliset verot	Tuloverot	6.1.	IAS 12

Yrityksen perustiedot

Altia Oyj on Pohjoismaissa, Virossa, Latviassa ja Ranskassa toimiva kansainvälinen alkoholijuomien palveluyritys, joka valmistaa, markkinoi, myy ja jakelee sekä omia että päämies-tuotteita. Yritys tislaa kotimaisesta ohrasta viljaviinaa juomiensa pohjaksi. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa ja Virossa sekä konjakin kypsytyksessä ja valmistus Ranskassa. Altialla on laadukkaita omia sekä kansainvälisiä tuotemerkkejä. Lisäksi yhtiö edustaa kansainvälisiä tuotemerkkejä eri puolilta maailmaa. Liiketoimintaan kuuluu myös teollisia tuotteita kuten tärkkelystä, rehua ja teknistä etanolia sekä sopimuspalveluita.

Asiakkaita ovat alkoholin vähittäismyyntimonopolit, alkoholijuomia myyvät tukut, ravintolat, päivittäistavarakaupat, matkustajamyynni ja vientimarkkinoilla toimivat maahantuojat. Yrityksen omistaa Suomen valtio.

Altia Oyj on Altia-konsernin emoyritys, jonka kotipaikka on Helsinki. Emoyrityksen rekisteröity osoite on Kaapeliaukio 1, 00180 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.altiagroup.com tai konsernihallinnosta osoitteesta: Kaapeliaukio 1, 00180 Helsinki.

Altia Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 8.3.2017 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Altia Oyj:n konsernitilinpäätös vuodelta 2016 on laadittu 31.12.2016 voimassaolevien ja EU:ssa hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olevia SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Tilikaudella käyttöön otettujen ja tulevilla tilikausilla sovellettavaksi tulevien standardien vaikutuksia on kuvattu liitetiedossa 5.5.

Vuoden 2016 konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja sekä myytävänä olevia pitkäaikaisia omaisuuseriä ja niihin liittyviä velkoja. Konsernitilinpäätös esitetään tuhansina euroina (vuosikertomus miljoonina euroina). Luvut ovat pyöristettyjä, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä yhteissummasta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen pyöristämättömiä lukuja. Tilinpäätöksessä 0,0 milj. euroa tarkoittaa, että luku on itseisarvoltaan alle 50 000 euroa. Jos luku on 0 euroa, se esitetään viivana.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja niihin arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- tai esittämistapoja.

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot ja niihin liittyvät oletukset pohjautuvat johdon parhaaseen kokemusperäiseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Toteumat voivat poiketa tehdyistä arvioista. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arvioita tai olettamuksia korjataan.

Konsernissa merkittävin osa-alue, jossa johto on käyttänyt harkintaa, liittyy arvonalentumistestauksiin (liitetieto 2.1.). Muut keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset tilinpäätöshetken arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, liittyvät työsuhte-etuuksiin (liitetieto 2.5.) ja laskennallisiin veroihin (liitetieto 6.1.).

1. Liiketulos

1.1 Liiketoiminnan tuotot

Myyntin tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään myytyjen tuotteiden tai palveluiden saadun tai saatavan vastikkeen perusteella määritelty käypä arvo, josta on vähennetty annetut alennukset, välilliset verot, valmistevero, pantti- ja kierrätysmaksut ja myynnin kurssierot.

Tuotot tuotteiden myynnistä kirjataan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle, eikä konsernilla ole enää sellaista liikkeenjohdollista roolia, joka yleensä liittyy omistamiseen, eikä tosiasiallista määräysvaltaa myyntiin tavaroihin. Yleensä tämä tapahtuu tavaran luovutushetkellä sovitun toimituslauseekkeen mukaisesti. Tuotot palveluiden myynnistä kirjataan palvelun luovutushetkellä.

1.1.1 Myyntituotot

Merkittävimmät tulovirrat syntyvät omien tuotteiden sekä päämiest tuotteiden myynnistä. Lisäksi tulovirtoja syntyy sopimusvalmistuksesta, sekä teollisten tuotteiden kuten tärkkelyksen, rehun ja teknisen etanolin myynnistä. Myynnin oikaisuerät sekä tiettyjen tuotteiden takaisinottovelvollisuus huomioidaan tuloutusvaiheessa. Tuottoihin liittyvä epävarmuus huomioidaan luottotappiovarauksina.

Myyntituotoista vähennetty valmisteverojen määrä on merkittävä. Alla on esitetty verollisen myynnin määrät sekä valmisteverot:

milj. EUR	2016	2015
Myyntituotot vähennettynä myynnin oikaisuerillä	819,8	849,6
Valmisteverot	-463,2	-468,9
LIKEVAIHTO	356,6	380,7
Veron osuus myyntituotoista, %	54,9 %	53,6 %

1.1.2 Liiketoiminnan muut tuotot

milj. EUR	2016	2015
Aineettomien ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	4,3	1,0
Osakkeiden myyntivoitot	-	1,7
Vuokratuotot	0,9	0,7
Tuotot energian, veden, höyryn ja hiilidioksidin myynnistä	3,7	3,4
Muut tuottoerät	3,6	3,2
YHTEENSÄ	12,6	10,0

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä 4,2 miljoonaa euroa käyttöomaisuuserien myyntejä.

1.2. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

milj. EUR	2016	2015
Palkat	41,1	42,7
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	5,5	6,0
Etuuspohjaiset järjestelyt	-16,2	0,4
Muut henkilösivukulut	6,1	5,6
YHTEENSÄ	36,6	54,7

Altian henkilöstölleen maksamat kokonaispalkkiot muodostuvat kiinteästä peruspalkasta, lisistä, mahdollisista tulospalkkioista sekä luontais- ja muista työsuhde-eduista.

Konserni on kirjannut tilikaudella tulospalkkoita yhteensä 3,0 (3,6) miljoonaa euroa. Työsuhde-etuuksista aiheutuneisiin kuluihin sisältyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavina erinä laskennallisen elävuastuun muutos - 16,4 miljoonaa euroa ja uudelleenjärjestelykuluja 0,6 (1,0) miljoonaa euroa.

Konsernin henkilöstö keskimäärin tilikauden aikana	2016	2015
Työntekijät	328	360
Toimihenkilöt	501	519
YHTEENSÄ	829	879

Konsernin eläkejärjestelyistä on kerrottu liitetiedossa 2.5.

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 6.3 Lähipiiritapahtumat. Niistä on kerrottu tarkemmin myös erillisessä palkka- ja palkkioselvityksessä.

1.3. Poistot ja arvonalentumiset

milj. EUR	2016	2015
Poistot hyödykeryhmittäin:		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5,3	5,4
Muut aineettomat hyödykkeet	0,3	0,2
Yhteensä	5,6	5,6
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset	3,1	3,0
Koneet ja kalusto	5,3	5,2
Koneet ja kalusto, rahoitusleasing	0,4	0,5
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	8,9	8,8

Liitetiedossa 2.1. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet ja 2.2. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on kuvattu konsernin poistoperiaatteet ja poistoajat.

1.4. Liiketoiminnan muut kulut

milj. EUR	2016	2015
Käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot ja romutukset	0,8	0,5
Vuokrakulut	6,8	7,4
Markkinointikulut	16,1	16,5
Matkustus- ja edustuskulut	3,0	3,2
Ostopalvelut	7,4	7,8
Huolto- ja ylläpitokulut	6,0	8,2
Autot ja kuljetuspalvelut	1,0	0,9
Energiakulut	9,2	10,3
IT-kulut	4,7	4,7
Myyntiin liittyvät muuttuvat kulut	11,5	11,9
Muut kuluerät	8,4	7,8
Yhteensä	74,8	79,1
Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	0,3	0,3
Veroneuvonta	0,0	0,2
Muut palkkiot	0,1	0,0
YHTEENSÄ	0,4	0,4

Vuokrakulut sisältävät muina vuokrasopimuksina käsiteltävät vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle. Muista vuokrasopimuksista suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

1.5. Tutkimus- ja tuotekehitystoimintakulut

Liiketulokseen sisältyy tutkimus- ja tuotekehitystoimintakuluja 3,6 miljoonaa euroa (3,4 miljoonaa euroa vuonna 2015). Kulujen osuus liikevaihdosta oli vuonna 2016 1,0 % (0,9 %).

2. Liiketoimintaan liittyvät operatiiviset varat ja velat

2.1. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet liikearvoa lukuun ottamatta kirjataan alkuperäiseen hankintamenuun ja poistetaan tasapoistoin niiden taloudellisena pitoaikana. Aineettomat hyödykkeet sisältävät liikearvon, aineettomat oikeudet, ennakkomaksut sekä muut aineettomat hyödykkeet.

Liikearvo

Tytäryrityksen hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus hankinnan kohteessa yhteenlaskettuina, ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvot on merkitty taseeseen mahdollisilla hankintamenuun kertyneillä arvonalentumistappioilla vähennettyinä. Liikearvoista ei kirjata säännönmukaisia poistoja vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Testausta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmille (CGU), joiden odotetaan hyötyvän niistä liiketoimintojen yhdistämisistä, joista liikearvot syntyivät. Tarkemmin arvonalentumistestauksesta on kerrottu myöhemmin. Osakkuus- ja yhteisyritysten osalta liikearvot sisältyvät kyseisten sijoitusten kirjanpitoarvoihin.

Muut aineettomat hyödykkeet

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät aineettomat oikeudet, muut aineettomat hyödykkeet sekä ennakkomaksut. Aineettomat oikeudet, kuten tavaramerkit, patentit sekä tietokoneohjelmistot, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan taseeseen alkuperäiseen hankintamenuun vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineettomien hyödykkeiden arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Tavaramerkit	10–15 vuotta
IT-kehittäminen ja ohjelmistot	3–5 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	5–15 vuotta

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät menot aktivoidaan vain, jos niistä saatava taloudellinen hyöty ylittää aktivoidun määrän. Jos näin ei ole, kirjataan menot kuluksi niiden syntymishetkellä.

Poistojen kirjaaminen aineettomasta hyödykkeestä lopetetaan, kun kyseinen hyödyke on poistettu käytöstä tai se luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

Tutkimusmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolloin ne syntyvät. Konsernilla ei ole sellaisia uusien tuotteiden ja prosessien kehittämistoimintaan liittyviä projekteja, joiden tulokset täyttäisivät IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardin aktivointia koskevat yksilöitävyysdellytykset tai muut kriteerit.

Päästöoikeuksien kirjanpitokäsittelyä on kuvattu liitetiedossa 6.2. Päästöoikeuksia ei ole Altiassa kirjattu taseeseen, vaan ne on esitetty taseen ulkopuolisina varoina.

Aineettomat hyödykkeet

milj. EUR	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	140,2	11,1	0,9	144,2	296,3
Lisäykset	0,4	0,2	2,4	-	2,9
Vähennykset	-1,9	-0,7	-0,2	-	-2,8
Kurssierot	-1,9	0,0	-	0,5	-1,3
Siirrot erien välillä	1,3	0,1	-1,4	-	0,1
Hankintameno 31.12.2016	138,1	10,7	1,7	144,7	295,1
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-101,0	-10,4	-	-59,8	-171,2
Poistot	-5,3	-0,3	-	-	-5,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1,4	0,7	-	-	2,1
Kurssierot	1,2	-0,0	-	-1,8	-0,6
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-103,7	-10,0	-	-61,6	-175,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	39,1	0,7	0,9	84,4	125,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	34,4	0,7	1,7	83,1	119,8
Hankintameno 1.1.2015	137,8	11,0	1,5	150,5	300,8
Lisäykset	0,1	0,0	1,2	-	1,2
Vähennykset	-0,0	-	-	-	-0,0
Kurssierot	0,6	-0,0	-	-6,3	-5,7
Siirrot erien välillä	1,7	0,0	-1,8	-	-0,1
Hankintameno 31.12.2015	140,2	11,1	0,9	144,2	296,3
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-95,4	-10,2	-	-67,2	-172,8
Poistot	-5,4	-0,2	-	-	-5,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	-	-	-	0,0
Kurssierot	-0,2	0,0	-	7,4	7,2
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-101,0	-10,4	-	-59,8	-171,2
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	42,4	0,9	1,5	83,3	128,0
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	39,1	0,7	0,9	84,4	125,0

Aineettomien oikeuksien arvo koostuu enimmäkseen tavaramerkeistä, jotka on saatu yrityshankintojen yhteydessä tai hankittu erikseen. Merkittävimpiä tavamerkkejä, jotka sisältyvät aktivoituun arvoon ovat muun muassa Renault, Larsen, Xanté, Blossa, Chill Out, Explorer, Grönstedts, Bröndums ja 1-Enkelt. Muita aineettomia oikeuksia ovat lähinnä tietokoneohjelmat.

Arvon alentumistestaus

Omaisuserien tasearvoja arvioidaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa mahdollisten arvonalentumisten selvittämiseksi. Jos viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään käyttöarvoon perustuen. Arvon alentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvon alentumistappio kirjataan välittömästi tulosta vaikuttavasti ja arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Liikearvon ja keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan vuosittain. Arvon alentumistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla. Tämä taso on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja sen rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Arvon alentumistappio perutaan, jos omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämiseen käytetyissä arvioissa on tapahtunut niin suuri positiivinen muutos, että kerrytettävissä oleva rahavirta ylittää omaisuuserän tasearvon. Arvon alentumistappiota ei peruta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjanpitoarvo olisi ollut ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalennustappiota ei peruta missään tilanteessa.

Liikearvon arvonalentumistestauslaskelmien tekeminen edellyttää tulevaisuutta koskevien arvioiden tekemistä. Johdon arviot ja näihin liittyvät kriittiset epävarmuustekijät liittyvät tuleviin rahavirtoihin sekä käytettyihin diskonttauskorkokantoihin.

Liikearvojen arvonalentumistestaus

Liikearvon kohdistaminen

Liikearvo kohdistetaan rahavirtaa kerryttävälle yksiköille (CGU). Altian johtamisjärjestelmää mukaillen, rahavirtaa kerryttävä yksikkö on tyypillisesti maakohtainen myyntiyksikkö

tai niiden ryhmä. Liikearvoa on kohdistettu kolmelle CGU:lle. Other Markets koostuu Norjan, Tanskan, Viron ja Latvian myyntiyksiköistä.

CGU-kohtainen yhteenveto (tasearvot) on esitetty alla taulukossa:

Liikearvo / CGU, milj. EUR	31.12.2016	%	31.12.2015	%
Markets Finland	44,7	53,8 %	44,7	53,0 %
Markets Sweden	35,4	42,6 %	36,7	43,5 %
Other Markets	2,9	3,5 %	2,9	3,5 %
YHTEENSÄ	83,1	100,0 %	84,4	100,0 %

Arvon alentumistestaus

Keskeiset muuttujat arvonalennustestauksessa ovat liikevoittoprosentti ja diskonttauskorko.

Konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille kohdistetulle liikearvolle suoritetaan vuosittain tai milloin on aihetta olettaa, että kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän, arvonalentumistestaus, jossa niiden kirjanpitoarvoa verrataan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Vuosittainen arvonalentumistestaus suoritettiin 31.10.2016. Yhtiöillä ei ollut testausajankohtana muita rajattoman vaikutusajan omaavia aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo.

Käytetyt rahavirta-arviot perustuvat konsernin johdon hyväksymiin seuraavan vuoden CGU-kohtaisiin taloudellisiin suunnitelmiin. Tätä pidemmän aikavälin ennakoitua rahavirrat on arvioitu käyttämällä 1,0 %:n vuosittaista kasvuarviota. Johdon näkemyksen mukaan nämä kasvuarviot kuvastavat liiketoiminnan kehitystä ennusteiden mukaisella pitkällä aikavälillä.

Markkinakohtaiset WACC-arviot on päivitetty 31.10.2016 tapahtunutta testausta varten perustuen markkinakohtaisiin referensseihin. Johto arvioi muiden kuin WACC:n kehitystä perustuen sekä sisäisiin että ulkoisiin näkemyksiin toimialan historiasta ja tulevaisuudesta. Ennustejaksona on käytetty viittä vuotta, jonka jälkeiset rahavirrat on arvioitu ekstrapoloimalla ennakoitua rahavirrat tasaisen markkinakohtaisen kasvuarvion avulla. Ennakoitujen rahavirtojen diskonttauksessa käytetyt keskimääräiset painotetut pääomakustannukset on esitetty oheisessa taulukossa:

KÄYTETYT DISKONTTAUSKOROT ENNEN VEROJA %

%	2016	2015
Markets Finland	7,0 %	7,3 %
Markets Sweden	7,1 %	7,7 %
Other Markets	7,0 %	7,9 %

Laskelmissa käytetyt arvioidut keskimääräiset liikevoittoprosentit on esitetty oheisessa taulukossa:

ARVIOITU KESKIMÄÄRÄINEN LIIKEVOITTOPROSENTTI

%	2016	2015
Markets Finland	17,2 %	18,1 %
Markets Sweden	11,0 %	11,4 %
Other Markets	6,8 %	5,7 %

Arvon alentumistestaus ei antanut viitteitä arvonalentumisesta. Myöskään vertailukaudella arvonalentumistappioita ei kirjattu.

Arvon alentumistestauksen herkkyyshanalyysit

Arvon alentumistestauksen yhteydessä suoritettiin herkkyyshanalyysi, jossa CGU-koh-
taisia liiketuloksia muutettiin +/- 3 prosenttiyksikköä ja diskonttauskorkoja muutettiin
-2,5 – +3 prosenttiyksikköä. Herkkyyshanalyysin perusteella todennäköisyys liikearvon
arvon alentumistappiolle oli hyvin matala.

Mikäli Other Markets -kassavirtaa kerryttävän yksikön liikevoittoprosentti laskisi
5,9 %-yksikköä päätearvossa tai WACC kasvaisi 8,0 %-yksikköä, tämä aiheuttaisi sen, että
kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi tällöin yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo.

2.2. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet koostuvat pääosin tehdas- ja varastorakennuksista, maa-alueista sekä alkoholijuomateollisuuteen liittyvistä koneista ja kalustosta. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla. Mikäli käyttöomaisuushyödykkeet koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat poikkeavat toisistaan, käsitellään kukin osa erillisenä hyödykkeenä. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyvät muut myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain silloin, kun niiden yritykselle tuottama taloudellinen hyöty ylittää alun perin arvioidun suoritustason. Kaikki muut menot, kuten normaalit kunnossapito- ja korjauskustannukset, kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta tai rakentamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osana kyseisen hyödykkeen hankintamenua silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Ehdot täyttävä hyödyke on omaisuuserä, jonka valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan. Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Julkiselta taholta, esimerkiksi valtiolta saadut avustukset, kirjataan tulosvaikutteisesti niillä tilikausilla, joilla ne tulevat kirjatuiksi niiden menojen kohdalle, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Aineellisen käyttöomaisuuden hankintaan liittyvät julkiset avustukset vähennetään kyseisen hyödykkeen kirjanpitoarvosta. Poistot tällaisesta käyttö-omaisuudesta kirjataan saadulla julkisella avustuksella oikaistusta kirjanpitoarvosta.

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan hankintamenuomallin mukaisesti hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Käypä arvo määritetään ulkopuolisen kiinteistöarvioijan tekemän arvion perusteella.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset ja rakennelmat	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	10 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja omaisuuserän jäännösarvot tarkistetaan jokaisena tilikauden päättymispäivänä, ja niitä muutetaan tarvittaessa. Arvonalentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti siltä osin, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän.

Myytävänä oleviksi luokitellut aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan hankintahintaan tai sitä alempana käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistot lopetetaan silloin, kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5:n mukaisesti.

Käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin. Aineellisten hyödykkeiden myynteihin liittyvät merkittävät voitot tai tappiot oikaistaan vertailukelpoista liikevoittoa laskettaessa.

Rahoitusleasing

Ne aineellisen käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa Altialle on siirtynyt olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Rahoitusleasing-sopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen aineellisiin hyödykkeisiin luonteensa mukaiseen ryhmään vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vastaavat vuokravelvoitteet, vähennettynä rahoituskustannuksella, sisältyvät muihin pitkäaikaisiin korollisiin rahoitusvelkoihin. Rahoituskustannukset kohdistetaan vuokrausille niin, että jäljellä olevalle vuokravelalle muodostuu kullakin kaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasing-sopimuksilla vuokralle otetut hyödykkeet poistetaan joko hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	4,8	116,4	156,9	0,8	3,0	281,9
Lisäykset	-	0,1	0,8	0,0	4,9	5,8
Vähennykset	-	-1,7	-40,3	-	-	-42,1
Kurssierot	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,0	-0,1
Siirrot erien välillä	0,0	1,6	3,7	0,0	-5,4	-0,1
Hankintameno 31.12.2016	4,8	116,4	120,9	0,8	2,5	245,4
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-1,8	-83,2	-122,2	-0,1	-	-207,3
Poistot	-	-3,1	-5,8	-0,0	-	-8,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	1,6	39,2	-	-	40,8
Kurssierot	-0,0	-0,0	0,1	-	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-1,8	-84,7	-88,8	-0,1	-	-175,4
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	3,0	33,2	34,7	0,7	3,0	74,6
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	3,0	31,8	32,1	0,6	2,5	70,0
Hankintameno 1.1.2015	4,8	110,8	156,2	0,8	13,9	286,4
Lisäykset	-	0,7	1,2	0,0	8,3	10,1
Vähennykset	-0,0	-0,4	-14,2	-	-	-14,7
Kurssierot	-0,0	-0,0	0,0	0,0	-	-0,0
Siirrot erien välillä	0,0	5,4	13,8	0,0	-19,1	0,1
Hankintameno 31.12.2015	4,8	116,4	156,9	0,8	3,0	281,9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-1,8	-80,5	-130,2	-0,1	-	-212,6
Poistot	-	-3,0	-5,7	-0,0	-	-8,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-	0,4	13,7	-	-	14,1
Kurssierot	0,0	0,0	0,0	-	-	0,0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-1,8	-83,2	-122,2	-0,1	-	-207,3
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	3,0	30,2	26,0	0,6	13,9	73,8
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	3,0	33,2	34,7	0,7	3,0	74,6

Maa- ja vesialueet sisältää sijoituskiinteistöiksi luokiteltuja kiinteistöjä kirjanpitoarvoltaan 0,0 miljoonaa euroa (0,0 miljoonaa euroa tilinpäätöksessä 2015.)

Altia käyttää sijoituskiinteistöjen käsittelyyn hankintamenomallia. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo 31.12.2016 on 2,8 miljoonaa euroa (2,8 miljoonaa euroa 31.12.2015).

RAHOITUSLEASINGJÄRJESTELYT

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä seuraavasti:

milj. EUR	2016	2015
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 31.12.	1,5	7,3
Kertyneet poistot 31.12.	-1,2	-5,8
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,3	1,5

Altia on tilikauden aikana järjestellyt uudelleen Rajamäen tehdasalueen höyrynjakelun myymällä alueen höyrynjakeluverkoston ja solmimalla uudet höyryntoimitussopimukset. Samalla poistui Altian velvollisuus lunastaa alueella sijaitseva höyryvoimalaitos sopimuskauden päättyessä. Vertailukaudella tämä höyryvoimalaitos sisältyi taseessa esitettyihin lukuihin.

2.3. Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai todennäköiseen nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Itse valmistetut tuotteet arvostetaan standardihinnalla, poikkeuksena konjakkituotteet, jotka arvostetaan painotetulla keskihinnalla. Tuotannon kiinteät kustannukset kohdistetaan omien valmisteiden hankintamenoon.

Raaka-aineet, tavarat ja tarvikkeet arvostetaan painotetulla keskihinnalla. Puolivalmisteet arvostetaan painotetulla keskihinnalla, poikkeuksena Eestin puolivalmisteet, jotka arvostetaan standardihinnalla. Uudelleen pakatut valmiit tuotteet arvostetaan standardihintaan tuotantovarastossa.

Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä asianmukaisesta osuudesta hankinnan ja valmistuksen muuttuvista menoista ja valmiiden tuotteiden osalta kiinteistä yleismenoista, jotka on määritetty normaalin toiminta-asteen mukaisesti.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

VAIHTO-OMAISUUS

milj. EUR	2016	2015
Aineet ja tarvikkeet	51,6	54,2
Keskeneräiset tuotteet	12,3	13,7
Valmiit tuotteet	13,9	14,1
Tavarat	18,4	18,9
Ennakkomaksut	0,2	0,3
YHTEENSÄ	96,3	101,2

Tilikauden aikana konserniyhtiöiden vaihto-omaisuudesta on kirjattu arvonalentumistappioita 1,8 miljoonaa euroa (2,4 miljoonaa euroa vuonna 2015).

2.4. Myyntisaamiset ja muut saamiset (lyhytaikaiset)

Myyntisaamiset merkitään taseeseen alkuperäiseen laskutusarvoon ja esitetään arvonalentumisilla vähennettyinä. Epävarmojen saamisten määrän ja arvonalentumistarpeen arviointi perustuu objektiiviseen näyttöön yksittäisten erien todennäköisestä riskistä. Tällaisiksi arvonalentumisiin johtaviksi näytöiksi voidaan lukea velallisen vakavat taloudelliset ongelmat, todennäköisyys, että velallinen ajautuu konkurssiin tai muihin taloudellisiin järjestelyihin sekä maksujen eräpäivien merkittävä ja jatkuva laiminlyönti. Arvonalentumien kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Myydyt myyntisaamiset kirjataan taseesta pois, kun saaminen on myyty ja kauppahinta saatu. Taseesta poiskirjaaminen tapahtuu kaupantekohetkellä, kun konsernilla ei enää ole sopimusperusteista oikeutta näihin rahavirtoihin ja olennaiset riskit ja tuotot ovat siirtyneet konsernin ulkopuolelle. Kustannukset myydyistä myyntisaamisista kirjataan muihin rahoituskuluihin.

MYNTISAAMISET JA MUUT SAAMISET

milj. EUR	2016	2015
Myyntisaamiset	58,5	53,3
Siirtosaamiset	2,2	2,2
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	0,8	0,5
Muut saamiset	2,4	3,2
YHTEENSÄ	63,8	59,1

Raportointikauden lopussa myytyjen myyntisaamisten määrä oli 85,5 (91,4) miljoonaa euroa. Myyntisaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä on esitetty liitetiedossa 6.3.

MYNTISAAMISTEN IKÄJAKAUMA

milj. EUR	2016	2015
Erääntymättömät myyntisaamiset	53,8	47,6
1–90 päivää erääntyneet myyntisaamiset	4,5	5,2
yli 90 päivää erääntyneet myyntisaamiset	0,1	0,5
YHTEENSÄ	58,5	53,3

Tilikauden aikana myyntisaamisista on kirjattu arvonalentumistappioita 0,1 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa vuonna 2015).

2.5. Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt

Eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota suoritus koskee. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä.

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt rahoitetaan suorituksina vakuutusyhtiöille. Etuuspohjaisien eläkejärjestelyjen velvoitteet lasketaan ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen kustakin järjestelystä erikseen. Eläkemenot kirjataan kuluksi

järjestelyyn osallistuvien henkilöiden palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatematiikkajärjestelyjen suorittamien laskelmien perusteella. Etuuspohjaisista järjestelyistä kirjataan taseeseen velka tai saaminen, joka muodostuu eläkevelvoitteen nykyarvon ja järjestelyyn kuuluvien varojen käyvän arvon erotuksena. Eläkevelvoitteiden nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeelle laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa, joiden maturiteetti vastaa laskettavan eläkevastuun maturiteettia.

Kauden työsuoritukseen perustuva meno (eläkemeno) ja etuuspohjaisen järjestelyn nettovelan nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti. Eläkemeno esitetään työsuhte-etuuksista aiheutuissa kuluissa ja nettokorko rahoituserissä. Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät.

Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluksi tulosvaikutteisesti aikaisempaan seuraavista ajankohdista: joko kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu tai kun yhteisö kirjaa tähän liittyvät uudelleenjärjestelymenot tai työsuhteen päättämiseen liittyvät edut.

Johdon tilinpäätösarvot ja näihin arvioihin liittyvät kriittiset epävarmuustekijät:

Etuuspohjaisen eläkevelvoitteen ja järjestelyyn kuuluvien varojen arvostaminen perustuu johdon tekemiin vakuutusmatemaattisiin oletuksiin. Näitä ovat mm. velvoitteen nykyarvon laskennassa käytettävä diskonttauskorko, tuleva palkkataso ja eläketaso, järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto sekä järjestelyssä mukana olevan henkilöstön vaihtuvuus. Vakuutusmatemaattisten oletusten muutokset sekä oletusten ja toteutumien väliset erot aiheuttavat vakuutusmatemaattisia voittoja ja tappioita.

Kuvaus konsernin eläkejärjestelyistä

Työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi konsernilla on eri maissa, joissa se toimii, paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin perustuvia eläkejärjestelyjä. Suomalaisissa yhtiöissä henkilökunnan lakisääteinen eläketurva (TyEL) on järjestetty vakuutusyhtiön kautta, jolloin TyEL on maksupohjainen järjestely. Myös muissa maissa järjestelyt ovat maksupohjaisia ja ulkomaiset tytäryhtiöt hoitavat eläkejärjestelynsä paikallisen lainsäädännön ja vakiintuneen käytännön mukaisesti.

Konsernilla on etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä lisäeläkkeiden osalta Norjassa ja Ranskassa. Suomen etuus pohjainen eläkejärjestely muuttui vuoden 2016 lopussa maksuperusteiseksi.

Etuus pohjaisiksi luokitelluissa järjestelyissä eläke-etuuden suuruus eläkkeellejäämishetkellä lasketaan palkan, työssäolovuosien ja oletetun eliniän perusteella. Norjan ja Ranskan eläkejärjestelyt koskevat ainoastaan muutamaa henkilöä, joten vastuiden määrät eivät ole konsernin kannalta olennaisia. Suomen lisäeläkejärjestelyt, jotka muuttuivat vuoden 2016 lopussa, koskivat pääosin jo alkaneita eläkkeitä ja vapaakirjoja, joiden osalta yhtiön vastuu rajoittui pääosin eläkkeiden ja vapaakirjojen indeksikorotuksiin.

Altian etuus pohjaisen eläkejärjestelyn muutos vuonna 2016

Altia Oyj:llä on ollut Alkon Eläkesäätiön eläketurvaa jatkava etuus perusteinen vuoden 1994 alussa suljettu lisäeläkevakuutus. Koska lakisääteiseen työeläketurvaan tuli merkittäviä muutoksia, Altia ja luottamus miehet kävivät lisäeläketurvan yhdessä läpi ja päättivät ehdottaa Altian hallitukselle, että 1.1.2017 mennessä ansaitut lisäeläkkeet kiinnitetään ja samalla vakuutus muutetaan maksuperusteiseksi. Samassa yhteydessä sovittiin, että Altia ei enää rahoita eläkkeisiin tulevia vuotuisia indeksikorotuksia. Tähän asti lisäeläkkeet ovat seuranneet työeläkeindeksiä siten, että Altia on vuosittain maksanut korotuksia varten tarvittavan vakuutusmaksun. Viime vuosina työeläkeindeksin korotukset ovat jääneet verrattain pieniksi (0,39 % vuonna 2015 ja 0 % vuonna 2016). Altian hallitus on päättänyt, että 1.1.2017 työeläkeindeksiin perustuvan korotuksen asemesta lisäeläkkeitä korotetaan 4,5 prosenttia ja tämän kertakorvauksen jälkeen eläkkeet korottuvat vakuutusyhtiön vuosittain päättämän korotuspäätöksen mukaisesti. Järjestelyn jälkeen Altialla ei enää ole suomalaisiin lisäeläkkeisiin perustuvia IFRS- standardin (IAS 19) mukaisia laskennallisia eläkevelvoitteita ja tämän vuoksi Altian tulokseen sisältyy vertailukelpoisuuden vaikuttava erä, 16,4 miljoonaa euroa. Rahavirtavaikutus vuonna 2016 järjestelystä oli - 4,1 miljoonaa euroa. Vaikutus tulokseen näkyy liitetiedossa 1.2 Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut.

ETUUSPOHJAINEN ELÄKEVELKA TASEESSA

milj. EUR	2016	2015
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	1,6	1,4
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	-	93,9
Varojen käypä arvo	-	-74,0
Verojen osuus, Norja	0,2	0,2
NETTOMÄÄRÄINEN ELÄKEVELKA TASEESSA	1,8	21,6

ETUUSPOHJAINEN ELÄKEKULU TULOSLASKELMASSA

milj. EUR	2016	2015
Laskennallisen eläkevastuun muutos, IFRS (IAS 19)	16,5	-
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	-0,3	-0,4
Nettokorko	-0,5	-0,5
Verojen vaikutus, Norja	-0,0	-0,0
Tuloslaskelmaan kirjatut eläkekulut, tuotot (+), kulut (-)	15,7	-0,8
Muun laajan tuloksen erät:		
Uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät		
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuunottamatta korkokuluun ja -tuottoon sisältyviä eriä	10,5	-9,4
Väestötilastollisten oletusten muutoksista johtuva voitto tai tappio	-	2,1
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuva voitto tai tappio	-4,1	8,4
Kokemusperäiset voitot ja tappiot	-6,9	4,6
Indeksikorotusvarauksen muutos	-	-
Verojen vaikutus, Norja	0,0	0,1
LAAJA TULOS YHTEENSÄ	-0,4	5,8

ELÄKEVELVOITTEEN JA VAROJEN KÄYPIEN ARVOJEN MUUTOKSET

Velvoitteen nykyarvo, milj. EUR	2016	2015
Velvoite tilikauden alussa	95,6	114,3
Työsuorituksesta johtuvat menot	0,3	0,4
Korkomenot	2,0	1,9
Maksetut etuudet	-5,9	-5,7
Kurssierot	-0,2	-0,4
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	11,3	-15,1
Laskennallisen eläkevastuun muutos, IFRS (IAS 19)	-101,5	-
Verojen vaikutus, Norja	0,2	0,2
VELVOITE TILIKAUDEN LOPUSSA	1,8	95,6

Järjestelyjen varojen käyvät arvot, milj. EUR	2016	2015
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot tilikauden alussa	74,0	87,0
Korkotuotot	1,5	1,4
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	-5,9	0,5
Varojen tuotto lukuunottamatta korkokuluun sisältyvää erää	10,5	
Maksetut etuudet	4,9	-9,4
Laskennallisen eläkevastuun muutos, IFRS (IAS 19)	-85,0	-5,6
JÄRJESTELYYN KUULUVIEN VAROJEN KÄYVÄT ARVOT TILIKAUDEN LOPUSSA	-	74,0

TÄRKEIMMÄT KÄYTETYT VAKUUTUSMATEMAATTISET OLETTAMUKSET

	2016	2015
Suomi		
Diskonttauskorko	1,8 %	2,1 %
Eläkkeiden korotus	1,5 %	1,8 %
Tuleva palkankorotusolettamus	2,8 %	2,8 %
Vakuutusyhtiön hyvitysolettamus	0,0 %	0,0 %
Norja		
Diskonttauskorko	2,1 %	1,5 %
Eläkkeiden korotus	2,0 %	2,0 %
Tuleva palkankorotusolettamus	3,8 %	3,8 %

Velvoitteen painotettu keskimääräinen duraatio on 13 vuotta.

HERKKYYSANALYYSI, VAIKUTUS ETUUSPOHJASEEN VELVOITTEeseen JA VAROIHIN

2016 Oletus	Oletuksen muutos	Velvoitteen muutos, milj. EUR	Velvoitteen muutos, %
Diskonttokorko	+0,5 %	-0,1	-5,4 %
Eläkkeiden korotus	+0,5 %	0,1	5,9 %
Palkan korotus	+0,5 %	0,0	0,0 %
Kuolleisuuden muutos	1 vuosi eliniän odotteessa	0,1	4,7 %

2015 Oletus	Oletuksen muutos	Velvoitteen muutos, milj. EUR	Varojen muutos, meur	Velvoitteen muutos, %	Varojen muutos, %
Diskonttokorko	+0,5 %	-5,1	-4,2	-5,4 %	-5,8 %
Eläkkeiden korotus	+0,5 %	5,6	0,0	6,0 %	0,0 %
Palkan korotus	+0,5 %	0,2	0,0	0,3 %	0,0 %
Kuolleisuuden muutos	1 vuosi eliniän odotteessa	3,7	2,5	4,0 %	3,5 %
Vakuutusyhtiön hyvitys	+0,5 %	0,0	4,0	0,0 %	5,5 %

2.6. Ostovelat ja muut velat

milj. EUR	2016	2015
Lyhytaikaiset		
Ostovelat	28,0	28,9
Palkka- ja sosiaalikulujaksotukset	3,5	4,1
Muut siirtovelat	15,0	16,4
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	2,2	2,6
Valmistevero	57,8	58,4
ALV -velka	28,6	27,9
Muut velat	8,9	8,6
YHTEENSÄ	144,1	147,0
Pitkäaikaiset		
Muut velat	-	4,9

Tilinpäätöksessä 31.12.2016 yhteisyritys Roal Oy on luokiteltu myytävissä olevaksi. Tähän liittyen pitkäaikainen muu velka on siirretty myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyväksi velaksi. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on esitetty liitetiedossa 5.3.

2.7. Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää maksusuoritusta, ja velvoitteen määrä voidaan arvioida luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun järjestelystä on laadittu yksityiskohtainen uudelleenjärjestelysuunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin se vaikuttaa.

Altialla ei ollut tilinpäätöshetkellä 31.12.2016 eikä vertailukaudella 31.12.2015 taseessa varauksia.

3. Rahoituserät ja pääomarakenne

3.1. Rahoitustuotot ja -kulut

RAHOITUSTUOTOT

milj. EUR	2016	2015
Korkotuotot		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,1	0,1
Lainat ja muut saamiset	0,1	0,1
Myytävissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,0
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	-	0,0
Korkotuotot yhteensä	0,3	0,3
Valuuttakurssivoitot		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,8	0,1
Lainat ja muut saamiset	0,2	0,3
Valuuttakurssivoitot yhteensä	0,9	0,4
Osinkotuotot		
Myytävissä olevat rahoitusvarat	0,1	0,1
Osinkotuotot yhteensä	0,1	0,1
RAHOITUSTUOTOT YHTEENSÄ	1,3	0,8

Liikevoiton yläpuolelle on kirjattu valuuttakurssieroja myyntisaamisista ja ostovelosta yhteensä -0,1 miljoonaa euroa (-0,0 miljoonaa euroa) sekä valuuttajohdannaisista 0,8 miljoonaa euroa (0,7 miljoonaa euroa).

RAHOITUSKULUT

milj. EUR	2016	2015
Korkokulut		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	0,1	0,1
Jaksotettuun hankintamenoön kirjatut velat	1,1	1,6
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	0,4	0,7
Muut korkokulut, eläkevastuu	0,5	0,5
Korkokulut yhteensä	2,1	2,8
Valuuttakurssitappiot		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,8	0,1
Lainat ja muut saamiset	0,1	0,2
Valuuttakurssitappiot yhteensä	0,9	0,2
Muut rahoituskulut		
Muut rahoituskulut, muut	0,6	0,7
Tehoton osuus suojauslaskennan alaisista hyödykejohdannaisista	-	0,2
Muut hyödykejohdannaiset	-0,1	-0,3
Muut rahoituskulut yhteensä	0,5	0,6
RAHOITUSKULUT YHTEENSÄ	3,4	3,6

Korkokuluihin sisältyy rahoitusleasingsopimuksista kauden aikana kuluksi kirjattuja korkokuluja 0,1 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa vuonna 2015).

3.2. Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja muihin saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Rahoitusvarojen luokittelu tapahtuu alkuperäisen hankinnan yhteydessä niiden käyttötarkoituksen perusteella. Luokittelun perusteet arvioidaan uudelleen jokaisena raportointipäivänä. Rahoitusvarojen käyvät arvot sekä tarkemmin niiden luokittelusta kerrotaan liitetiedossa 3.4.

Kaikki rahoitusinstrumenttien ostot ja myynnit kirjataan taseeseen kaupantekopäivänä, joka on päivä, jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään rahoitusinstrumentin. Rahoitusvarat kirjataan taseeseen alkuperäiseen hankintamenoön, joka vastaa niiden käypää arvoa hankintahetkellä. Mikäli kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon

tulosvaikutteisesti, transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjantipitoarvoon.

Taseesta poiskirjaaminen tapahtuu silloin, kun konsernilla ei enää ole sopimusperusteista oikeutta rahavirtoihin tai se on siirtänyt rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvät olennaiset riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle. Rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin tase-eriin silloin, kun niiden maturiteetti on yli 12 kuukautta. Johdannaisinstrumentit kirjataan kuitenkin aina taseen lyhytaikaisiin eriin.

3.2.1. Myytävissä olevat sijoitukset

milj. EUR	2016	2015
Noteeraamattomat osakkeet	0,8	0,8

3.2.2. Muut saamiset

milj. EUR	2016	2015
Pääomalainasaaminen	0,3	0,5

3.2.3. Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisen rahan, pankkitileillä olevat rahat sekä erittäin likvidit sijoitukset, joiden maturiteetti hankintahetkellä on enintään kolme kuukautta.

milj. EUR	2016	2015
Käteinen raha ja pankkitilit	68,0	73,9
Muut rahavarat	-	2,4
YHTEENSÄ	68,0	76,3

3.3. Rahoitusvelat

Rahoitusvelat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin ja jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin rahoitusvelkoihin. Rahoitusvelat arvostetaan alun perin käypään arvoon, ja merkitään kirjanpitoon transaktiokuluilla vähennettynä paitsi kun on kyseessä erä, joka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Rahoitusvelkojen käyvät arvot sekä tarkemmin niiden luokittelusta kerrotaan liitetiedossa 3.4.

Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Rahoitusvelka luokitellaan lyhytaikaiseksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan suorittamista vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä. Johdannaisinstrumentit kirjataan kuitenkin aina taseen lyhytaikaisiin eriin.

3.3.1. Korolliset velat

milj. EUR	2016	2015
Pitkäaikaiset		
Rahalaitoslainat	64,8	87,2
Rahoitusleasingvelat	0,1	1,2
Yhteensä	64,9	88,4
Lyhytaikaiset		
Rahalaitoslainat	7,5	7,5
Rahoitusleasingvelat	0,3	0,8
Yhteensä	7,8	8,3

Korolliset pitkäaikaiset rahalaitoslainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan efektiivisen koron menetelmällä.

KONSERNIN KOROLLISET VELAT ERÄÄNTYVÄT SEURAAVASTI

2016, milj. EUR	2017	2018	2019	2020
Rahalaitoslainat (nimellisarvo)	7,5	35,0	-	30,0
Rahoitusleasingvelat	0,3	0,2	0,0	-
Yhteensä	7,8	35,2	0,0	30,0

2015, milj. EUR	2016	2017	2018	2019	2020
Rahalaitoslainat (nimellisarvo)	7,5	7,5	50,0	-	30,0
Rahoitusleasingvelat	0,7	0,7	0,7	0,1	-
Yhteensä	8,2	8,2	50,7	0,1	30,0

KONSERNIN KOROLLISTEN PITKÄAIKAISTEN VELKOJEN VALUUTTAJAKAUMA ON SEURAAVA

milj. EUR	2016	2015
EUR	64,9	88,4

KONSERNIN VELKOJEN EFEKTIIVISTEN KORKOKANTOJEN (P.A.) PAINOTETUT KESKIARVOT 31.12. OLIVAT

%	2016	2015
Rahalaitoslainat, EUR	1,7 %	1,5 %

KONSERNIN RAHOITUSLEASINGVELKOJEN KORKOKANTOJEN PAINOTETUT KESKIARVOT 31.12. OLIVAT

%	2016	2015
Rahoitusleasingvelat	1,6 %	2,6 %

KONSERNIN KOROLLISTEN LYHYTAIKAISTEN VELKOJEN VALUUTTAJAKAUMA ON SEURAAVA

milj. EUR	2016	2015
EUR	7,8	8,3

KONSERNIN RAHOITUSLEASINGVELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT OVAT SEURAAVAT

milj. EUR	2016	2015
Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	0,2	0,7
Yli yhden vuoden, mutta enintään viiden vuoden kuluessa	0,2	1,6
Vähimmäisvuokrat yhteensä	0,5	2,3
Vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	0,3	0,8
Yli yhden vuoden, mutta enintään viiden vuoden kuluessa	0,1	1,2
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	0,5	2,0
Tulevaisuudessa kertyvät rahoituskulut	-0,0	-0,2
RAHOITUSLEASINGVELKOJEN KOKONAISMÄÄRÄ	0,5	2,0

3.4. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu sekä niiden käyvät arvot

Rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Ryhmään kuuluvat rahoitusvarat, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa tai jotka Altia on muuten määritellyt käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Ryhmään luokitellaan johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, vaikka ne on tehty suojaustarkoituksessa. Ryhmän erät kirjataan alun perin käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, joka on toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta määritetty raportointikauden päättymispäivän ostonoteeraus. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoitumattomat ja realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät silloin kun ne liittyvät rahoituserien suojaukseen. Kun johdannaiset liittyvät kaupallisten erien (valuuttamääräisten ostojen ja myyntien) suojaukseen, realisoitumattomat ja realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti liikevoiton yläpuolelle.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat syntyneet luovuttamalla rahaa, tavaroita tai palveluja velalliselle ja ne sisältyvät lyhyt- tai pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin erääntymisensä mukaisesti. Altiassa pitkäaikaisiin saamisiin kuuluvat yli vuoden kuluttua erääntyvät lainasaamiset sekä muut saamiset. Lyhytaikaisiin tase-eriin sisältyvät myyntisaamiset ja rahavarat esitetään lyhytaikaisissa rahoitusvaroissa. Saamisten arvostusperuste on jaksotettu hankintameno, kun instrumenttiin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määriteltävissä olevia eikä instrumentteja noteerata rahoitusmarkkinoilla. Konsernin sisäisten valuuttamääräisten saamisten kurssierot esitetään rahoituserissä Lainat ja muut saamiset -ryhmän kurssieroissa.

Myytäviksi olevat rahoitusvarat

Myytäviksi olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka on nimenomaisesti nimetty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun rahoitusvarojen ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu

alle 12 kuukauden ajan raportointikauden päättymispäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin.

Tähän ryhmään sisältyvät rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon, joka määritetään käyttäen raportointikauden päättymispäivänä noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja. Altia-konsernin myytävissä olevat rahoitusvarat ovat noteeraamattomia osakkeita, joiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, jolloin ne arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Näiden kirjanpitoarvot vastaavat raportointihetkellä käypiä arvoja. Konserni arvioi jokaisena raportointipäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä siitä, että myytävissä olevan omaisuuserän arvo on alentunut. Sellaiset omaisuuserien arvonalentumistappiot, joista on objektiivista näyttöä, kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumisen objektiivisena näyttönä voidaan pitää esimerkiksi instrumentin merkittävää tai pitkäaikaista arvon alentumista alle sen hankintamenon.

Rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, vaikka ne on tehty suojaustarkoituksessa. Ryhmän rahoitusvelat arvostetaan raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, joka on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoitumattomat ja realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti rahoituseriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat

Tähän ryhmään kuuluvat konsernin ulkoiset rahalaitoslainat, yritystodistuslainat sekä ostovelat. Nämä rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoan käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Kun lainoja maksetaan pois tai jälleenrahoitetaan, jaksotamattomat järjestelypalkkiot kirjataan rahoituskuluihin. Käytössä olevat konsernitililimiitit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin rahoitusvelkoihin. Lisäksi Altialla on valmiusluottoli-

miitti, jonka järjestelypalkkio jaksetaan lineaarisesti muihin rahoituskuluihin limiitin voimassaoloajalle.

Valuuttamääräisten rahalaitoslainojen kurssierot esitetään rahoituserissä. Konsernin sisäisten valuuttamääräisten velkojen kurssierot esitetään rahoituserissä jaksetettuun hankintamenoarvostetut rahoitusvelat -ryhmän kurssieroissa.

Rahalaitos- ja yritystodistuslainten käypä arvo määritetään diskonttaamalla näiden tulevat rahavirrat tilinpäätöshetken markkinakoroilla lisättynä Altian luottoriskipreemioilla. Tilinpäätöshetkellä, johtuen markkinakorkojen poikkeuksellisen alhaisesta tasosta, lainojen käypä arvo vastaa niiden tasearvoa. Rahoitusleasingvelkojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin tuleviin rahavirtoihin. Diskonttokorkona on käytetty samanlaisten leasingsopimusten vastaavaa korkoa.

Johdannaiset

Johdannaiset luetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin silloin, kun niihin ei sovelleta IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa. Nämä johdannaiset merkitään taseeseen kaupantekopäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin raportointikauden päättymispäivänä käypään arvoon. Johdannaisista sekä suojauslaskennan soveltamisesta kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 3.5.

Johdannaisten käyvät arvot vastaavat niitä hintoja, jotka konserni joutuisi maksamaan tai se saisi, jos se purkaisi johdannaissopimuksen arvostushetkellä. Valuuttajohdannaisten käyvät arvot määritetään käyttäen raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja. Korkojohdannaisten käyvät arvot lasketaan diskonttaamalla sopimuksiin liittyvät tulevat rahavirrat tarkasteluhetkeen. Hyödykejohdannaisten arvonmäärittämisessä käytetään rahoitusmarkkinoilta saatua käypää arvoa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty kunkin rahoitusinstrumenttien erän käyvät arvot ja konsernitaseen arvoja vastaavat kirjanpitoarvot luokittain:

2016 milj. EUR	Liite- tieto	Johdannaiset, suojauslaskennan alaiset	Käypään arvoon tulosvaikuttei- sesti kirjattavat rahoitusvarat /-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- on kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Noteeraamattomat osakkeet	3.2.1.	-	-	-	0,8	-	0,8	0,8
Lainasaamiset	3.2.2.	-	-	0,3	-	-	0,3	0,3
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2.4.	-	-	59,7	-	-	59,7	59,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset/Johdannaissopi- mukset								
Valuuttatermiinit	2.4.	0,3	0,4	-	-	-	0,7	0,7
Hyödykejohdannaiset	2.4.	0,0	-	-	-	-	0,0	0,0
Rahavarat	3.2.3.	-	-	68,0	-	-	68,0	68,0
YHTEENSÄ		0,3	0,4	128,0	0,8	-	129,6	129,6
Rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat	3.3.1.	-	-	-	-	64,9	64,9	64,9
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat	3.3.1.	-	-	-	-	7,8	7,8	7,8
Ostovelat ja muut muut velat	2.6.	-	-	-	-	28,7	28,7	28,7
Ostovelat ja muut muut velat/Johdannaissopimukset								
Korkojohdannaiset	2.6.	1,9	-	-	-	-	1,9	1,9
Valuuttatermiinit	2.6.	0,3	0,0	-	-	-	0,4	0,4
YHTEENSÄ		2,2	0,0	-	-	101,5	103,7	103,7

2015 milj. EUR	Liite- tieto	Johdannaiset, suojauslaskennan alaiset	Käypään arvoon tulosvaikuttei- sesti kirjattavat rahoitusvarat /-velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- on kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo
Rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Noteeraamattomat osakkeet	3.2.1.	-	-	-	0,8	-	0,8	0,8
Lainasaamiset	3.2.2.	-	-	0,5	-	-	0,5	0,5
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2.4.	-	-	55,1	-	-	55,1	55,1
Johdannaissopimukset/Valuuttatermiinit	2.4.	0,4	0,0	-	-	-	0,5	0,5
Rahavarat	3.2.3.	-	-	76,3	-	-	76,3	76,3
YHTEENSÄ		0,4	0,0	131,8	0,8	-	133,1	133,1
Rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat	3.3.1.	-	-	-	-	88,4	88,4	88,4
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Korolliset velat	3.3.1.	-	-	-	-	8,3	8,3	8,3
Ostovelat ja muut muut velat	2.6.	-	-	-	-	29,9	29,9	29,9
Ostovelat ja muut muut velat/johdannaissopimukset								
Korkojohdannaiset	2.6.	1,5	-	-	-	-	1,5	1,5
Valuuttatermiinit	2.6.	0,2	0,0	-	-	-	0,3	0,3
Hyödykejohdannaiset	2.6.	0,6	0,2	-	-	-	0,8	0,8
YHTEENSÄ		2,4	0,2	-	-	126,6	129,2	129,2

Lyhyestä maturiteetista johtuen ostovelkojen sekä muiden lyhytaikaisten saamisten ja velkojen käypä arvo vastaa niiden tasearvoa.

3.5. Johdannaiset ja suojauslaskenta

Silloin kun valuutta-, korko- ja sähköjohdannaisiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa, käyvän arvon tehokas osuus kirjataan tilikauden laajaan tulokseen ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa.

Kun suojauslaskentaa sovelletaan

Altiaassa sovelletaan rahavirran suojausta tapauskohtaisen harkinnan mukaan osaan valuutta-, korko- ja sähköjohdannaisia. Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan taseeseen merkittyyn tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyviltä rahavirtojen vaihteluilta. Suojauslaskenta tarkoittaa laskentatapaa, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käyvän arvon muutokset kumoavat kokonaisuudessaan tai osittain suojattavasta riskistä johtuvat käyvän arvon tai rahavirtojen tulosvaikutteiset muutokset ajanjaksolla, jolle suojaus on määritetty. Altiaa dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Suojausinstrumenttien tehokkuus testataan etu- ja jälkikäteen. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin toteutuneet tulokset kumoavat suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125 -prosenttisesti. Suojauslaskenta lopetetaan, kun suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty.

Suojauslaskennan piirissä olevien johdannaissopimusten arvonmuutosten tulosvaikutus esitetään yhtenevästi suojatun erän kanssa. Rahavirtojen suojaukseen liittyvät johdannaissopimusten realisoitumattomat käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman suojausrahastossa, kun nämä instrumentit täyttävät suojauslaskennan ehdot ja suojauslaskenta on tehokasta. Suojauksen tehon osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Omaan pääomaan kertynyt kumulatiivinen voitto tai tappio kaupallisiin eriin liittyneistä johdannaisista kirjataan tulosvaikutteiseksi ostojen tai myyntien oikaisueriksi samanaikaisesti suojattavan erän kanssa sillä kaudella, jolla suojattu erä vai-

kuttaa voittoon tai tappioon. Sähköjohdannaisista toteutunut voitto tai tappio kirjataan liikevoiton yläpuolelle sähköostoihin. Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy, myydään tai suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Kun suojauslaskentaa ei sovelleta

Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määrittämällä tavalla. Altiaassa johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti liikevoiton yläpuolelle silloin, kun johdannainen liittyy kaupallisten virtojen (ostojen ja myyntien) suojaukseen, eikä suojauslaskentaa sovelleta. Muiden johdannaisten käypien arvojen muutokset, silloin kun suojauslaskentaa ei sovelleta, kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on hankittu vähentämään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyviä tulos- ja/tai rahavirtavaikutuksia.

Termiinien korkoeron sekä optioiden aika-arvon muutos kirjataan kuitenkin aina tulosvaikutteisesti. Niihin ei siis sovelleta suojauslaskentaa, vaikka ko. johdannainen olisi suojauslaskennan piirissä.

JOHDANNAISSOPIMUSTEN NIMELLISARVOT

milj. EUR	2016	2015
Rahavirran suojaukseen määritellyt johdannaissopimukset		
Korkojohdannaiset	20,0	20,0
Valuuttatermiinit	26,7	30,6
Hyödykejohdannaiset, sähkö	3,0	3,6
	0,1 TWh	0,1 TWh
Ei suojauslaskennan -alaiset johdannaissopimukset		
Valuuttatermiinit	52,9 ^{*)}	8,4

^{*)} Valuuttatermiinien nimellisarvosta 43,7 milj. euroa vastaa konsernin emoyhtiölle tehtyjen sisäisten valuuttamääraisten talletusten yhteismäärää, jotka on tehty pankkien perimän negatiivisen talletuskoron kustannusvaikutuksen pienentämiseksi.

Seuraavassa taulukossa on esitetty käypään arvoon arvostettavien rahoitusinstrumenttien luokittelu. Hierarkiatasot 1–3 kuvastavat käypiä arvoja määritettäessä käytettävien syöttötietojen merkittävyyttä. Tasolla yksi käyvät arvot perustuvat identtisten rahoitusinstrumenttien julkisiin noteerauksiin. Tasolla kaksi käypää arvoa määritettäessä käytetyt syöttötiedot perustuvat joko noteerattuihin markkinakursseihin ja -hintoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat havainnoitavissa suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti rahavirtojen diskonttaukseen. Muiden tasoon kaksi luokiteltavien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot vastaavat niiden tasearvoa. Tasolle kolme luokiteltujen omaisuuserien ja velkojen käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu kaikkien merkittävien muuttujien osalta havainnoitavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittäviltä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa. Raportoitava käyvän arvon taso perustuu siihen alimman tason syöttötietoon, joka on merkittävä käyvän arvon määrittämisessä.

RAHOITUSVARAT, KÄYPÄ ARVO

milj. EUR	2016	2015
TASO 2		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Valuuttatermiinit	0,4	0,0
Johdannaiset, suojauslaskennan alaiset		
Valuuttatermiinit	0,3	0,4
Hyödykejohdannaiset	0,1	-
TASO 3		
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Noteeraamattomat osakkeet	0,8	0,8

RAHOITUSVELAT, KÄYPÄ ARVO

milj. EUR	2016	2015
TASO 2		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Valuuttatermiinit	0,0	0,0
Hyödykejohdannaiset	0,1	0,2
Johdannaiset, suojauslaskennan alaiset		
Valuuttatermiinit	0,3	0,2
Korkojohdannaiset	1,9	1,5
Hyödykejohdannaiset	-	0,6

Seuraavassa taulukossa on esitetty realisoimattomien johdannaiskauppojen positiiviset ja negatiiviset käyvät arvot sekä niiden netto. Johdannaiskauppojen puitesopimusten mukaan kuittaamisoikeus ei aina ole juridisesti pätevä.

Nettopositiot, milj. EUR:	2016	2015
Johdannaissaamiset:		
Käypä arvo, brutto	0,7	0,5
Käypä arvo, netotussopimusten piirissä	-0,2	-0,1
Käypä arvo, netto	0,6	0,4
Johdannaisvelat:		
Käypä arvo, brutto	2,2	1,8
Käypä arvo, netotussopimusten piirissä	-0,2	-0,1
Käypä arvo, netto	2,1	1,7

IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot mukaisesti Altia luokitteli Roal Oy:n sekä sen myynnistä saamansa ennakkomaksun myytävänä olevaksi omaisuuseräksi ja siihen liittyväksi velaksi. Uudelleen luokittelun yhteydessä niille on määritetty käyvät arvot kertaluontoisesti. Myytävänä oleva omaisuuserä koostuu Roal Oy:n osakkeista, joiden kirjanpitoarvo ennen uudelleenluokittelua oli 16,4 miljoonaa euroa ja josta yhtiö kirjasi 3,0 miljoonan euron arvonalentumistappion uudelleenluokittelun yhteydessä. Johdon arvio odotettavissa olevasta myyntihinnasta, josta on vähennetty myynnistä aiheutuvat kulut, on 13,4 miljoonaa euroa. Osakkeiden myyntihinnasta saatu ennakkomaksu on arvostettu nimellisarvoon, joka vastaa ennakkomaksun käypää arvoa.

Myytävässä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on esitetty liitetiedossa 5.3.

3.6. Omaa pääomaa koskevat tiedot

Osakepääoma

Altia Oyj:n kokonaan maksettu ja kaupparekisteriin rekisteröity osakepääoma oli vuosien 2015 ja 2016 lopussa 60 480 378,36 euroa. Osakekanta muodostuu A- ja L-osakesarjoista. Tilikausien 2015 ja 2016 lopussa A-sarjan osakkeita oli 35 960 000 kpl ja L-sarjan osakkeita oli 25 003 kpl. Kaikki osakkeet tuottavat yhtäläiset ääni- ja taloudelliset oikeudet. Kaikki L-sarjan osakkeet ovat emoyhtiön hallussa.

Ylikurssirahasto

Ylikurssirahasto sisältää ennen vuonna 2006 voimaantullutta osakeyhtiölakia osakemerkinnöistä saatujen rahasuoritusten järjestelyn ehtojen mukaan ylikurssirahastoon kirjatun osuuden.

Suojausrahasto

Suojausrahasto sisältää rahavirran suojauksessa käytettävien johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutokset tehokkaaksi todettujen suojien osalta.

Muuntoerot

Muuntoerot sisältävät ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätösten ja kyseisten yhtiöiden hankinnan yhteydessä syntyneiden liikearvojen, varojen ja velkojen käypien arvojen oikaisujen muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Konsernin muuntoerot 31.12.2016 olivat yhteensä -12,3 miljoonaa euroa (-9,6 miljoonaa euroa vuonna 2015).

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla tilikauden aikana.

	2016	2015
Emoyhtiön omistajille jakautuva tilikauden tulos, milj. EUR	34,6	21,0
Osakkeiden painotettu keskiarvo (1 000 kpl)	35 985	35 985
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,96	0,58

Osinko

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkoa 0,29 euroa osakkeelta eli yhteensä 10 428 400 euroa. Yhtiökokous päätti 29.3.2016, että vuodelta 2015 maksettiin osinkoa 0,29 euroa osakkeelta.

ALTIA OYJ:N JAKOKELPOISET VARAT

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Voitto edellisiltä tilikausilta	101,0	92,6
Osingonjako	-10,4	-
Tilikauden voitto	10,1	8,4
JAKOKELPOINEN OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	100,7	101,0

4. Rahoitus- ja pääomariskit

4.1. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallintaperiaatteet

Rahoitusriskien hallinnalla pyritään turvaamaan konsernin taloudellinen vakaus ja riittävien rahoitusvaihtoehtojen saatavuus eri markkinatilanteissa. Lisäksi tavoitteena on tukea liiketoimintoja tunnistamaan liiketoimintaan liittyviä rahoitusriskejä ja niiden hallintaa sekä suojautumaan olennaisilta rahoitusriskeiltä.

Konserni altistuu erilaisille markkinariskeille, joiden muutokset vaikuttavat yhtiön varoihin, velkoihin ja ennakoituihin liiketoimiin. Riskit aiheutuvat korkojen, valuuttojen ja hyödykkeiden markkinahintojen muutoksista. Näistä markkinariskeistä aiheutuvien riskien hallintaan voidaan käyttää valittuja johdannaisinstrumentteja. Altia suojaa pääasiassa vain konsernin rahavirtaan vaikuttavia riskejä sekä harkinnan mukaan joitakin valuuttamääräisiä tase-eriä. Johdannaisia käytetään yksinomaan suojautumiseen edellä mainituilta riskeiltä. Osaan korko-, valuutta- sekä sähköjohdannaisista sovelletaan IAS 39 -standardin suojauslaskennan periaatteita. Rahoitusriskien hallintaa toteutetaan hallituksen hyväksymien riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti osana konsernin riskienhallintaa. Perustan rahoitusriskien hallinnalle muodostavat Altian rahoitus-, luotto- sekä liiketoiminnan jatkuvuuteen tähtäävät periaatteet.

Riskienhallintaprosessi

Rahoitukseen liittyvät prosessin erityispiirteet on kuvattu jäljempänä markkina-, likviditeetti- ja luottoriskien kuvausten yhteydessä. Rahoitusriskitilanteesta raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja Altian hallitukselle. Merkittävimpien riskien hallintaa koskevat periaatepäätökset tekee yhtiön hallitus.

Altian hallitus on hyväksynyt osana rahoitusriskien hallintaperiaatteita rahoitusinstrumenttien luettelon, jossa erityyppisten rahoitusriskien osalta on määritelty hyväksytyt instrumentit, niiden käyttötarkoitus ja käytöstä päättävä henkilö.

Rahoituksen riskienhallintaorganisaatio

Konsernin johdolle raportoidaan rahoitusasioista säännöllisesti. Hallitus käsittelee tapauskohtaisesti kaikki olennaiset rahoitusasiat, kuten konsernin sisäiset ja ulkoiset lainajärjestelyt.

Rahoitustoimintoa ja rahoitusriskien hallintaa Altiaassa koskevat tehtävät ja vastuut on kuvattu rahoitusriskien hallintaperiaatteissa. Konsernin rahoitusosasto vastaa rahoituksen varmistamisesta, riskien tunnistamisesta sekä tarvittaessa suojausten toteuttamisesta ulkopuolisten vastapuolten kanssa. Liiketoimintayksiköt ja tytäryhtiöt vastaavat omaan operatiiviseen liiketoimintaansa liittyvien riskien hallinnasta ja rahavirtojen ennustamisesta.

Riskikeskittymät

Altia analysoi huolellisesti toimintoihinsa liittyviä rahoitusriskejä ja riskikeskittymiä. Tämän arvioinnin tuloksena tunnistetut riskikeskittymät on kuvattu markkina- ja luottoriskien kuvausten yhteydessä.

Markkinariski

Altia määrittelee markkinariskin riskiksi, jossa rahoitusinstrumentin käypä arvo tai tulevat rahavirrat vaihtelevat markkinahintojen muutosten takia. Konsernin tärkeimmät markkinariskit ovat valuuttariski, korkoriski ja hintariskit.

1. Valuuttariski

Altia altistuu valuuttariskeille viennin ja tuonnin, konsernin sisäisen muiden kuin euromaiden välisen kaupan sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden kanssa tehtävien sisäisten lainojen ja sijoitusten kautta. Konsernin valuuttariskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa valuuttakursseihin liittyviä epävarmuustekijöitä ja niiden vaikutusta konsernin tulokseen, rahavirtaan ja taseeseen.

Transaktioriski

Transaktioriski aiheutuu valuuttamääräisistä tase-eristä sekä tulevista rahavirroista: tuonnista, viennistä ja pääomavirroista. Transaktioriskin hallinnalla pyritään suojaamaan konsernia valuuttakurssien muutosten vaikutuksilta tulokseen.

Kaupallisista rahavirroista tavoitteena on suojata 60 - 80 % silloin, kun ne katsotaan erittäin todennäköisiksi. Keskimääräinen suojausaste on pysynyt tavoitetasolla. Suojaukset toteutetaan valuuttatermiineillä tai -optioilla seuraavan enintään kahdentoista kuukauden aikana lähinnä asiakkaiden hinnoitteluajanjaksojen mukaisessa rytmissä. Altia voi soveltaa valuuttajohdannaisiin rahavirran suojauslaskentaa. Konsernin sisäiset lainajärjestelyt suojataan 100 %:sti, niihin ei sovelleta suojauslaskentaa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty konsernin nettovaluuttapositio. Nettovaluuttariski on huomioitu taulukossa silloin, kun transaktiovaluutta on muu kuin yhtiön toimintavaluutta.

TAULUKKO 1: KONSERNIN NETTOVALUUTTAPOSITIO 31.12.

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7 -standardin mukainen nettovaluuttapositio, milj. EUR	2016	2015
EUR-SEK	-11,8	-19,1
EUR-NOK	-2,7	0,2
EUR-USD	5,4	4,7
EUR-AUD	2,4	2,1

Konsernin nettovaluuttapositio 31.12. sisältäen myös suojatut kaupalliset kassavirrat, milj. EUR	2016	2015
EUR-SEK	1,6	2,4
EUR-NOK	-0,1	1,1
EUR-USD	0,6	-0,3
EUR-AUD	0,2	0,1

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7-standardin mukainen valuuttapositio koostuu myyntisaamisista, ostoveloista, rahavaroista, konsernin sisäisistä ja ulkoisista lainoista sekä johdannaisinstrumenteista. Konsernin nettovaluuttapositiossa on mukana myös ennustetut kaupalliset kassavirrat ja ne on käsitelty yhtä suurina kuin niihin kohdistuneet johdannaiset.

Translaatoriski

Translaatoriski aiheutuu lähinnä emoyhtiön valuuttamääräisistä oman pääoman ehtoista nettosisijoituksista ulkomaisiin tytäryhtiöihin, mikä aiheuttaa konsolidoitaessa muuntoeron konsernin taseen omaan pääomaan. Konsernin rahoitusosasto analysoi translaatoriskiä säännöllisesti ja raportoi tällä alueella tapahtuvista merkittävistä seikoista johdolle. Merkittävimmät nettosisijoitukset ovat Ruotsin ja Norjan kruunuissa. Translaatoriskiä ei ole suojattu.

2. Korkoriski

Korkoriskin hallinnan tavoitteena on minimoida korkojen muutosten aiheuttamat vaihtelut konsernin tulokseen. Lainat olivat 31.12.2016 jakaantuneet seuraavasti:

- 7,5 miljoonan euron osuus lainasta erääntyy joulukuussa 2017. Lainan korko on sidottu kolmen kuukauden markkinakorkoon. Korkoon ei kohdistu suojauksia.
- 35 miljoonan euron osuus lainasta erääntyy joulukuussa 2018, kun aiemmin 50 miljoonan euron lainaan tehtiin ylimääräinen lyhennys, 15 miljoonaa euroa, huhtikuussa 2016. Lainan korko on sidottu kolmen kuukauden markkinakorkoihin. Altia on suojannut euromääräiset koronmaksut 20 miljoonan euron suuruisella johdannaisella kiinteään korkoon. Tähän korkojohdannaiseen sovelletaan suojauslaskennan periaatteita. Suojauksen on todettu olevan tehokas.
- 30 miljoonan euron laina erääntyy huhtikuussa 2020. Lainaan on mahdollista tehdä lyhennyksiä ennenaikaisesti. Lainan korko on sidottu kolmen kuukauden markkinakorkoon ja siihen ei kohdistu suojauksia tällä hetkellä.

Altian kotimaisen yritystodistusohjelman enimmäismäärä on 100 miljoonaa euroa. Liikkeeseen laskettujen yritystodistusten nimellisarvo oli 0 miljoonaa euroa 31.12.2016 (0 miljoonaa euroa 31.12.2015).

Altian myyntisaamisten myynnin puiteohjelman enimmäiskoko on noin 145 miljoonaa euroa. Myydyt myyntisaamiset kirjataan pois myyntisaamisista saatavien kaupantekohetkellä ilman takaisinostovelvoitetta. Järjestelyn kulut kirjataan muihin rahoituskuluihin. Myyntisaamiset ovat lyhytaikaisia eikä korkoriskiä ole suojattu. Myytyjen myyntisaamisten määrä oli 85,5 miljoonaa euroa 31.12.2016 (91,4 miljoonaa euroa 31.12.2015).

3. Hyödykkeiden hintariski

Ohra

Vuonna 2016 Altia käytti etanolin ja tärkkelyksen valmistukseen noin 192,2 miljoonaa kiloa Suomessa viljeltyä ohraa. Korkealuokkaisen kotimaisen ohran saatavuuden Altia varmistaa sopimusviljelyllä yhteistyössä viljelijöiden ja viljaliikkeiden kanssa. Ohran markkinahinta vaihtelee satovuosittain merkittävästi suomalaisen ohran kysyntään ja tarjontaan vaikuttavien eri tekijöiden vuoksi. Ohran hinta on siten Altialle merkittävä riski tilikauden aikana. Hintariskiä ei ole suojattu johdannaisinstrumenteilla.

Sähkö

Voimakas sähkön markkinahinnan nousu on Altialle merkittävä riski. Riskiä hallitaan noudattamalla Altian sähkönhankintapolitiikkaa. Siinä määritellään ne rajat, joiden puitteissa sähkön hintariskiltä suojaudutaan. Suojaukset tehdään Nasdaq OMX Oslo ASAn OTC-johdannais tuotteilla. Sähkönhankinnan suojauspalvelu ostetaan ulkopuoliselta palveluntuottajalta.

Vuoden 2016 lopussa suojaustaso seuraavan 12 kuukauden toimituksille oli 68,3 % (80,7 % vuonna 2015) vastaten asetettuja tavoitteita. Vuonna 2016 keskimääräinen suojaustaso oli 78,9 %.

Sähkön hintariskin suojauksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista rahavirran suojauslaskentaa ja suojauksen tehokkuus testataan neljännesvuosittain. Vuoden 2016 lopussa tehoton osuus -0,1 miljoonaa euroa (0,2 miljoonaa euroa vuonna 2015) on kirjattu rahoituskuluihin.

Altia hankkii kuluttamansa sähkön Suomen hinta-alueen spot-hintaan sidottuna toimituksena suoraan Nord Pool Spot -markkinoilta.

4. Herkkyys markkinariskeille

Seuraavassa taulukossa on kuvattu konsernin tuloksen ja oman pääoman (ennen veroja) herkkyyttä sähkön hintojen ja valuuttakurssien sekä korkotasojen muutoksille. Altian soveltaessa suojauslaskentaa herkkyys kohdistuu omaan pääomaan. Kun suojauslaskentaa ei sovelleta, herkkyys on ilmoitettu mahdollisena vaikutuksena tuloslaskelmaan.

Valuuttakurssien muutosten herkkyys on laskettu rahoitusinstrumenteista aiheutuvista valuuttojen nettopositioista. Markkinakorkojen nousun vaikutus tulokseen on laskettu nettokorkokuluista ja omaan pääomaan koronvaihotosopimuksen markkina-arvon muutoksesta.

TAULUKKO 2: HERKKYYSANALYYSIT

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva IFRS 7-standardin tarkoittama herkkyys markkinariskeille (ennen veroja). milj. EUR	2016		2015	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
+/- 10 % muutos sähkön hinnassa	-	+/-0,3	+/-0,1	+/-0,2
+/- 10 % muutos EUR/NOK valuuttakurssissa	+/-0,3		+/-0,0	
+/- 10 % muutos EUR/SEK valuuttakurssissa	+/-1,2		+/-1,9	
+/- 10 % muutos EUR/USD valuuttakurssissa	+/-0,5		+/-0,5	
+/- 10 % muutos EUR/AUD valuuttakurssissa	+/-0,2		+/-0,2	
+ 1 %-yksikön muutos markkinakoroissa	-0,5	+1,3	-0,8	+1,3

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriskin hallitsemiseksi Altia pitää jatkuvasti yllä riittäviä likviditeettireservejä, jotka vuoden 2016 lopussa olivat 20 miljoonan euron konsernitililimiitti sekä 50 miljoonan euron revolving credit -tyyppinen valmiusluottolimiitti. Valmiusluottolimiitti erääntyy joulukuussa 2018. Konsernin ulkoisista lainoista on kerrottu tarkemmin korkoriskin yhteydessä.

TAULUKKO 3: LIKVIDITEETTIRESERVIT

Rahavarat sekä käyttämättömät sitovat luottolimiittisopimukset, milj. EUR	2016	2015
Rahavarat	68,0	76,3
Konsernitililimiitit	20,0	20,0
Valmiusluottolimiitti	50,0	60,0
YHTEENSÄ	138,0	156,3

TAULUKKO 4: RAHOITUSVELKOJEN ERÄÄNTYMINEN

Sopimusten mukaiset maksut rahoitusveloista 2016, milj. EUR	Rahavirrat 2017				Rahavirrat 2018			Rahavirrat 2019-		
	Tasearvo	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin-maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin-maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin-maksu
Muut kuin johdannaiset										
Lainat rahoituslaitoksilta	-73,9	-	-0,5	-7,5	-	-0,5	-35,0	-	-0,4	-30,0
Rahoitusleasinglainat	0,5	-	-	0,3	-	-	0,2	-	-	0,0
Ostovelat	-28,0	-	-	-28,0	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset										
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta										
Sisääntuleva	26,5	-	-	26,6	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-26,6	-	-	-26,6	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset, ei-suojauslaskenta										
Sisääntuleva	52,9	-	-	52,9	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-52,5	-	-	-52,5	-	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-1,9	-0,3	-	-	-0,3	-	-	-1,3	-	-
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	0,0	-	-	0,0	-	-	0,0	-	-	0,0
YHTEENSÄ	-102,8	-0,3	-0,5	-34,8	-0,3	-0,5	-34,8	-1,3	-0,4	-29,9

Sopimusten mukaiset maksut rahoitusveloista 2015, milj. EUR	Rahavirrat 2016				Rahavirrat 2017			Rahavirrat 2018-		
	Tasearvo	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin-maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin-maksu	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Takaisin-maksu
Muut kuin johdannaiset:										
Lainat rahoituslaitoksilta	-98,1	-	-0,8	-7,5	-	-0,7	-7,5	-	-1,6	-80,0
Rahoitusleasinglainat	2,3	-	-	0,7	-	-	0,7	-	-	0,8
Ostovelat	-28,9	-	-	-28,9	-	-	-	-	-	-
Johdannaiset:										
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta										
Sisääntuleva	30,5	-	-	30,5	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-30,2	-	-	-30,2	-	-	-	-	-	-
Valuuttajohdannaiset, ei-suojauslaskenta										
Sisääntuleva	8,4	-	-	8,4	-	-	-	-	-	-
Ulosmenevä	-8,4	-	-	-8,4	-	-	-	-	-	-
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-1,5	-0,2	-	-	-0,2	-	-	-1,1	-	-
Hyödykejohdannaiset, suojauslaskenta	-0,8	-	-	-0,5	-	-	-0,2	-	-	-0,2
YHTEENSÄ	-126,8	-0,2	-0,8	-35,9	-0,2	-0,7	-7,0	-1,1	-1,6	-79,4

Luottoriski

Altian luottoriskien hallinnan tavoitteena on minimoida tappiot, mikäli jokin konsernin vastapuoli ei täytä velvoitteitaan. Luottoriskien hallintaperiaatteita kuvataan konsernin luottopolitiikassa.

Luottoriski aiheutuu siitä, että jokin Altian vastapuoli jättää sopimuksen mukaiset mak-suvelvoitteensa täyttämättä tai että vastapuolen luottokelpoisuus muuttuu tavalla, joka vaikuttaa sen liikkeeseen laskemien instrumenttien markkina-arvoon.

Luottoriskin enimmäismäärä vastaa konsernin rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa. Myynti-saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä. Luottoriskejä pyritään vähentämään aktiivisella luotonhallinnalla sekä huomioimalla asiakkaiden luottokelpoisuus laskujen maksuaikaa määritettäessä.

4.2. Pääomariskien hallinta

Altian tavoitteena pääomanhallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka tar-joaa yritykselle tarvittaessa pääsyn pääomamarkkinoille Altian toimialan volatiilisudesta huolimatta. Vaikka Altialla ei ole julkista luokitusta, sen tavoitteena on saavuttaa pääoma-rakenne, joka vastaa muiden alalla toimivien, investointiluokituksen saaneiden yritysten pääomarakennetta. Hallitus tarkistaa yrityksen pääomarakenteen säännöllisesti.

Altia seuraa pääomaansa nettovelkaantumisasteen eli gearingin perusteella (korollisten nettovelkojen suhde omaan pääomaan). Korollisiin nettovelkoihin lasketaan lainat, joista on vähennetty rahavarat. Nettovelkaantumisasteen nykyinen taso alittaa selvästi konser-nin lainahtojen määrittelemän rajan.

Liiketoimintasyklin aikana yrityksen nettovelkaantumisasaste todennäköisesti vaihtelee, ja tavoitteena on säilyttää riittävän vahva taseen rakenne turvaamaan konsernin rahoitus-tarpeet. Nettovelkaantumisasasteet 31.12.2016 ja 31.12.2015 olivat seuraavat:

TAULUKKO 5: NETTOVELKAANTUMISASTE

Nettovelkaantumisaste 31.12. (milj. EUR)	2016	2015
Korolliset velat	72,8	96,7
Rahavarat	68,0	76,3
Korollinen nettovelka	4,7	20,4
Oma pääoma yhteensä	192,2	171,0
Nettovelkaantumisaste 31.12.	2,5 %	12,0 %

5. Konsolidointi

5.1. Yleiset konsolidointiperiaatteet

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

Konsernitilinpäätökseen yhdistely ja yhdistelyssä käytetty menetelmä sekä omistuksen luokittelu taseessa riippuvat siitä, onko konsernilla yhtiöissä määräysvalta, yhteinen määräysvalta, huomattava vaikutusvalta vai muu omistussuhde. Kun konsernilla on yhtiössä määräysvalta, yhdistellään tämä tytäryrityksenä konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 5.2. Tytäryhtiöt kerrottujen periaatteiden mukaisesti. Kun konsernilla on yhtiössä yhteinen määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, yhdistellään yhtiö pääomaosuusmenetelmää käyttäen konsernitilinpäätökseen. Tähän liittyvästä laatusperiaatteesta on kerrottu tarkemmin liitetiedossa 5.4. Osakkuus- ja yhteisyritykset. Mikäli konsernilla ei ole omistamassaan yhtiössä määräys- tai huomattavaa vaikutusvaltaa, käsitellään omistusta myytävissä olevana sijoituksena, jotka on esitetty liitetiedossa 3.2.1.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta. Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin pankkipäivittäin julkaisemia keskikursseja. Raportointikauden päättymispäivänä taseessa olevat ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän keskikursseja käyttäen. Muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot käsitellään tulosvaikutteisesti. Ostoihin ja myynteihin liittyvät kurssivoitot ja -tappiot kirjataan vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Ulkomaisten muualla kuin euroalueella toimivien konserniyritysten laajojen tuloslaskelman erät muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin kuukauden lopun kurssien keskikursseja ja taseet käyttäen raportointikauden päättymispäivän keskikursseja. Kauden tuloksen muuntaminen eri kursseilla toisaalta laajassa tuloslaskelmassa ja toisaalta

omassa pääomassa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja se sisältyy omassa pääomassa erään Muuntoerot. Sen muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Konsernitilinpäätöksessä ulkomaisille tytäryrityksille annettujen valuuttamääräisten, osaksi nettoinvestointia luettavien lainojen, muuntamisesta syntyvät kurssierot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja ne sisältyvät omassa pääomassa muuntoeroihin.

Ulkomaisten yritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeisten voittojen ja tappioiden muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään omana eränään omassa pääomassa. Hankinnan yhteydessä syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoihin ja velkoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut käsitellään kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina, jotka muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssieja käyttäen. Mikäli näistä ulkomaisista yksiköistä luovutaan kokonaan tai osittain, niistä aiheutuneet kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti osana myyntivoittoa tai -tappiota.

5.2. Tytäryhtiöt

Tytäryhtiöiden yhdistelyperiaatteet

Altia Oyj:n konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Altia Oyj ja kaikki sen tytäryhtiöt. Tytäryhtiöiksi katsotaan ne yhtiöt, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan tytäryrityksensä ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus eliminoidaan hankintamenetelmällä, jonka mukaisesti hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Se määrä, jolla hankintahinta ylittää hankitun, käypään arvoon arvostetun nettovarallisuuden, kirjataan liikearvoksi.

Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, kirjataan kuluksi. Luovutettu vastike ei sisällä mahdollisia hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon hankintahetkellä ja luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta.

Konsernilla ei ole ollut määräysvallattomien omistajien osuuksia tilikauden 2016 tai vertailukauden 2015 päättymishetkellä.

Altia Oyj:n tytäryhtiöiden lukumäärä tilikauden lopussa oli 23 kpl (23 kpl 31.12.2015).

Tytäryhtiöt	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Maa
A-Beverages Oy	100,00	100,00	Suomi
Altia Eesti AS	100,00	100,00	Viro
Altia Denmark A/S	100,00	100,00	Tanska
Altia Holding Sweden AB	100,00	100,00	Ruotsi
SIA Altia Latvia	100,00	100,00	Latvia
Altia Norway AS	100,00	100,00	Norja
Altia Sweden AB	-	100,00	Ruotsi
Altia Sweden Services AB	-	100,00	Ruotsi
Alpha Beverages Oy	100,00	100,00	Suomi
Best Buys International AS	100,00	100,00	Norja
BevCo AB	-	100,00	Ruotsi
Bibendum AB	-	100,00	Ruotsi
Bibendum AS	100,00	100,00	Norja
ExCellar Oy	100,00	100,00	Suomi
Harald Zetterström oy/ab	100,00	100,00	Suomi
Interbev AS	100,00	100,00	Norja
Larsen SAS	100,00	100,00	Ranska
Philipson & Söderberg AB	-	100,00	Ruotsi
Prime Wines Oy	100,00	100,00	Suomi
Premium Wines AS	100,00	100,00	Norja
Ström AS	100,00	100,00	Norja
Vinuniversum AB	-	100,00	Ruotsi
Oy Wennerco Ab	100,00	100,00	Suomi

5.3. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät

Pitkäaikainen omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelu edellyttää, että seuraavat edellytykset täyttyvät: myynti on erittäin todennäköinen, omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät sekä lopetettuun toimintoon liittyvät omaisuuserät arvostetaan pääasiallisesti kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan kumpi niistä on alempi, ja poistojen kirjaaminen lopetetaan.

Lopetettu toiminto on yhteisön osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka edustaa erillistä keskeistä liiketoiminta-alueita tai maantieteellistä toiminta-alueita. Yhtiöllä ei ole ollut lopetetuksi toiminnoksi luokiteltavia eriä tilikauden 2015 ja 2016 aikana.

Altia valmistelee parhaillaan entsyymiliiketoimintaa harjoittavan yhteisyritys Roal Oy:n myyntiä. Altia omistaa yhtiöstä 50 %. Toinen omistaja on ABF Overseas Ltd.

Roal Oy:n liittyvät varat ja velat on esitetty myytävänä olevina pitkäaikaisina omaisuuserinä vuoden 2016 vuositilinpäätöksessä. Tilikaudella 2015 konsernilla ei ollut myytävänä olevia pitkäaikaisia omaisuuseriä.

MYYTÄVÄNÄ OLEVAT PITKÄAIKAISET OMAISUUSERÄT

milj. EUR	2016	2015
Myytävänä oleviksi luokitellut omaisuuserät		
Sijoitukset	13,4	-
YHTEENSÄ	13,4	-
Myytävänä oleviksi luokiteltuihin varoihin liittyvät velat		
Ennakkomaksu	4,9	-
YHTEENSÄ	4,9	-

5.4. Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä

Osakkuusyritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on yli 20 % äänivallasta tai muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Altialla on osakkuusyrityksenä käsiteltävä omistus Palpa Lasi Oy:ssä.

Yhteisjärjestely on järjestely, jossa kahdella tai useammalla osapuolella on sopimukseen perustuva yhteinen määräysvalta ja jossa merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolien yksimielistä hyväksymistä. Yhteisjärjestely on joko yhteinen toiminto tai yhteisyritys. Altialla on yhteisyrityksenä käsiteltävä osuus Roal Oy:ssä, jossa konsernilla on oikeuksia yhtiön nettovarallisuuteen sopimukseen perustuen. Konsernilla ei ole yhteisiksi toimintoiksi luokiteltuja yhteisjärjestelyjä.

Osakkuus- ja yhteisyritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Pääomaosuusmenetelmä on menetelmä, jonka mukaan sijoitus kirjataan alun perin hankintamenoon ja tämän jälkeen sitä oikaistaan hankinta-ajankohdan jälkeen kohteen nettovarallisuudessa tapahtuneella muutoksella, konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osuus hankintahetken jälkeisistä tuloksista kirjataan tuloslaskelmaan liike-tuloksen jälkeen esitettävään erään osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta. Jos konsernin osuus osakkuus- tai yhteisyrityksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappiota yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut yrityksen velvoitteiden täyttämiseen. Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyrityksistä sisältää niiden hankinnasta syntyneen liikearvon.

Konsernin osuus kyseisten yhtiöiden muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista on kirjattu konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

Konsernin ja sen osakkuus- ja yhteisyritysten välisistä liiketoimista merkitään konsernitilinpäätökseen vain konsernin ulkopuolisille omistajille kuuluva osuus. Konsernin ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välisistä liiketoimista syntyneet realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin omistusosuuden mukaisesti. Jokaisen raportointikauden lopussa tarkistetaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuus- tai yhteisyritykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvonalentumistappio määritetään osakkuus- tai yhteisyrityksestä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena ja se merkitään tuloslaskelmaan erään osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta.

Osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernissa käytössä olevia laskentaperiaatteita. Jos osakkuus- tai yhteisyrityksessä ei ole ollut käytössä vahvistettua tilinpäätöstä, on yhdistelyssä käytetty alustavia tilinpäätöslukuja tai viimeisintä saatua tietoa.

OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSET

%	Omistusosuus 2016	Omistusosuus 2015
Roal Oy, Suomi	50,00	50,00
Palpa Lasi Oy, Suomi	25,53	25,53

Roal Oy harjoittaa entsyymiliiketoimintaa. Sen toinen omistaja on ABF Overseas Ltd. Palpa Lasi Oy harjoittaa juomapakkausten kierrätys- ja uusiokäyttöliiketoimintaa.

KONSERNIN OSUUS OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYKSISSÄ

milj. EUR	2016	2015
Tilikauden alussa	14,9	12,1
Osuus tilikauden tuloksesta	-0,6	3,8
Saadut osingot	-0,9	-0,9
Uudelleenluokittelu	-13,4	-
Muut muutokset	0,0	-0,1
TILIKAUDEN LOPUSSA	-	14,9

Tilinpäätöksessä 31.12.2016 yhteisyritys Roal Oy on luokiteltu myytävissä olevaksi. Osuus tilikauden tuloksesta sisältää -3,0 miljoonaa euroa ao. yhtiöön tehdyn sijoituksen arvonalennusta. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät on esitetty liitetiedossa 5.3. Osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa tehdyistä liiketoimista on kerrottu liitetiedossa 6.3.

OSAKKUUS- JA YHTEISYRITYSTEN TALOUDELLINEN YHTEENVETO *

milj. EUR	2016	2015
Varat	5,8	72,5
Velat	8,9	46,3
Nettovarat	-3,1	26,2
Liikevaihto	69,0	73,4
Tilikauden voitto	5,4	7,3

* Varat ja velat 31.12.2016 eivät sisällä myytävänä olevaksi luokitellun Roal Oy:n lukuja. Liikevaihdossa ja tilikauden voitossa Roal Oy:n luvut ovat mukana.

5.5. Konsernin soveltamat ja sovellettavaksi tulevat uudet ja muutetut standardit

Tilikauden 2016 aikana voimaan tulleista IFRS-standardien muutoksista muilla kuin muutoksella standardiin IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen: Disclosure Initiative ei ole ollut olennaista vaikutusta Altian tilinpäätökseen. Standardin muutoksen myötä Altia on muuttanut tilinpäätöksen rakennetta siten, että yleinen laatimisperusta on kerrottu liitetietojen alussa, kun taas sellaiset laatimisperiaatteet jotka liittyvät läheisesti johonkin tiettyyn liitetietoon, on esitetty osana tätä kyseistä liitetietoa.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Altia ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): standardin mukaan myyntituotot kirjataan siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palvelujen luovuttamista asiakkaalle, ja sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimus-

ten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamiseen. Tuotot kirjataan, kun asiakas saa määräysvallan luvattuun tavaraan tai palveluun siinä määrässä, johon yritys odottaa olevansa oikeutettu kyseisistä tuotteista tai palveluista. Standardi sisältää kattavat liitetietovaatimukset yhtiön asiakassopimuksista, sopimusten suoritevelvoitteista ja merkittävistä arvioista. IFRS 15 korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen, mm. IAS 18:n Tuotot, IAS 11:n Pitkäaikaishankkeet sekä niihin liittyvät tulkinnot. Konserni on tehnyt alustavan arvion uuden standardin vaikutuksista tilinpäätöksen raportointiin. Alustava arvio perustuu selvitystyöhön, jossa käytiin läpi yhtiön merkittävimpiä myyntisopimuksia, tuloutuskäytäntöjä sekä myynnin oikaisuerien kirjauskäytäntöjä, joita analysoitiin uuden standardin vaatimuksia vastaan. Alustavan arvion mukaan standardimuutoksella ei ole olennaisia vaikutuksia jo käytössä oleviin tuloutusperiaatteisiin, sillä jo nykyisin myynnin oikaisuerät, kuten alennukset ja myyntibonukset kirjataan jo tuloutushetkellä. Mahdolliset takaisinottovelvoitteet vähennetään liikevaihdosta ja esitetään velkana taseessa. Tilinpäätöslitettietojen määrä tulee lisääntymään ja nämä tulee päivittää vastaamaan standardin vaikutuksia.

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): standardi sisältää uudistetun ohjeistuksen rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen sekä uuden luottotappioihin perustuvan mallin rahoitusvarojen arvonalentumisen arviointiin. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. Standardi korvaa nykyisen IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen -standardin. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Altia ottaa standardin käyttöön vaadittuna soveltamispäivänä. Standardimuutoksen arvioidaan vaikuttavan Altian tilinpäätöksessä lähinnä rahoitusinstrumenteista annettaviin liitetietoihin.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 16:n mukaan kaikki vuokrasopimukset esitetään vuokralleottajan taseessa. Vuokralleottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeusomaisuuserän perustuen sen oikeuteen käyttää kyseistä omaisuuserää sekä vuokrasopimusvelan perustuen velvollisuuteen suorittaa vuokramaksuja. Standardi vaikuttaa siten taseeseen ja siihen perustuviin tunnuslukuihin, kuten nettovelkojen ja oman pääoman suhteeseen. IAS 17:n mukaiseen muiden vuokrasopimusten käsittelyyn verrattuna standardi muuttaa sekä kulujen kohdistumista että kullakin tilikaudella kirjattavien kulujen kokonaismäärää. Altia ottaa standardin käyttöön vaadittuna soveltamispäivänä. Siirtymätavasta ei ole vielä tehty päätöstä. Konserni on tehnyt alustavan arvioinnin standardin vaikutuksista tilinpäätökseen. Standardimuutos tulee lisäämään jonkin verran konsernin taseen arvoa, kun taseeseen kirjataan uusia varoja ja velkoja. Lisäykset ovat pääosin muiden vuokrasopimusten sisältämiä toimitiloja ja autoja. Lisäksi standardin käyttöönotto tulee vaikuttamaan tunnuslukuihin sekä muuttamaan tilikaudella kirjattavien kulujen luonnetta IFRS 16:n korvatesa vuokratulun käyttöomaisuuserän poistolla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, jotka raportoidaan osana rahoituskuluja.

Muilla tiedossa olevilla IFRS-standardien tai IFRIC-tulkintojen muutoksilla ei arvioida olevan olennaista vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

6. Muut liitetiedot

6.1. Tuloverot

Konsernin tulosvaikutteisesti kirjattu verokulu muodostuu kauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, mahdollisista aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisesta verosta. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan kunkin konserniin kuuluvan yhtiön paikallisen verolainsäädännön mukaisesti.

Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli verot liittyvät muun laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin, tuloverot kirjataan kyseisiin eriin. Konsernin osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta esitetään laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset kirjataan pääsääntöisesti kaikista väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen ja kirjanpitoarvojen välillä. Merkittävimmät väliaikaiset erät syntyvät aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä, vahvistetuista verotuksellisista tappioista ja tytäryhtiöhenkintöjen käypien arvojen kohdennuksista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan enintään siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Laskennalliset verovelat kirjataan taseeseen täysimääräisinä. Laskennalliset verot kirjataan käyttäen raportointikauden päättymispäivänä voimassaolevia verokantoja tai tilikautta seuraavan vuoden verokantoja, mikäli ne on jo vahvistettu. Ulkomaisten tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista kirjataan veroa vain, mikäli niistä tiedetään aiheutuvan veroseuraamuksia.

Johdon tilinpäätösarviot ja näihin arvioihin liittyvät kriittiset epävarmuustekijät

Tappioista johtuvien laskennallisten verojen hyödyntäminen edellyttää johdon arviota liiketoiminnan tulevasta kehityksestä ja johdon laimat tulevaisuuden verotettavaa tuloa koskevat ennusteet vaikuttavat kirjattavien laskennallisten verosaamisten määrään.

TULOVEROT

milj. EUR	2016	2015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	4,7	3,3
Edellisten tilikausien verot	0,1	0,4
Laskennalliset verot:		
Syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset erot	4,1	1,5
Verokantojen muutoksen vaikutus	0,0	-0,0
YHTEENSÄ	9,0	5,2

Altian etuuspohjaisen eläkejärjestelyn muutoksen kuluvaikutus laskennallisiin veroihin oli 4,2 miljoonaa euroa. Eläkejärjestelyn muutosta on kuvattu liitetiedossa 2.5.

TULOSLASKELMAN VEROKULUN JA ALTIA-KONSERNIN KOTIMAAN VEROKANNALLA (20,0 %) LASKETTUVEN VEROJEN VÄLINEN TÄSMÄYTYSLASKELMA

milj. EUR	2016	2015
Tulos ennen veroja	43,5	26,3
Verot laskettuna emoyhtiön verokannalla	8,7	5,3
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutus	-0,2	-0,0
Verovapaat tuotot	-0,1	-0,0
Verotuksessa vähennyskelpottomat kulut	0,2	0,2
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-0,0	-0,0
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0,1	0,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksesta veroilla vähennettynä	0,1	-0,8
Verokantojen muutosten vaikutus	0,0	-0,0
Tilikauden tappioista kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset	0,2	0,5
Kirjatut laskennalliset verot aiemmin kirjaamattomista tappioista ja väliaikaisista eroista	-0,0	-0,3
VEROKULU TULOSLASKELMASSA	9,0	5,2

MUIHIN LAAJAN TULOKSEN ERIIN LIITTYVÄT VEROT

2016 milj. EUR	Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	0,1	-0,0	0,1
Osuus osakkuus -ja yhteisyrityksissä kirjatusta muista laajan tuloksen eristä	0,0	-	0,0
Muuntoerot	-2,7	-	-2,7
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-0,4	0,1	-0,4
Muut muutokset	-0,0	-	-0,0
YHTEENSÄ	-3,0	0,1	-2,9

2015 milj. EUR	Ennen veroja	Vero- vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	-0,0	0,0	-0,0
Osuus osakkuus -ja yhteisyrityksissä kirjatusta muista laajan tuloksen eristä	-0,1	-	-0,1
Muuntoerot	1,5	-	1,5
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	5,8	-1,2	4,6
Muut muutokset	0,0	-	0,0
YHTEENSÄ	7,3	-1,2	6,1

LASKENNALLISET VEROSAAMISET JA -VELAT

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2016 aikana milj. EUR	1.1.2016	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2016
Laskennalliset verosaamiset					
Verotukselliset tappiot	1,1	-0,9	-	0,0	0,2
Käyttöomaisuus	4,2	-0,8	-	0,0	3,4
Eläke-etuudet	4,4	-4,2	0,1	0,0	0,3
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	-0,0	-	-0,0	0,1
Suojausrahastoon kirjatut	0,4	-	-0,0	-0,0	0,4
Muut väliaikaiset erot	0,5	-0,3	-	0,0	0,2
YHTEENSÄ	10,7	-6,2	0,1	0,0	4,6
Laskennalliset verovelat:					
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	4,5	0,8	-	0,0	5,2
Suojausrahastoon kirjatut	0,0	-	0,0	0,0	0,0
Käyvän arvon kohdistus hankinnoista	5,2	-1,9	-	-0,1	3,2
Vähennyskelpoiset liikearvopoistot	10,8	0,0	-	-0,3	10,5
Muut väliaikaiset erot	2,7	-1,0	-	0,0	1,7
YHTEENSÄ	23,2	-2,1	0,0	-0,4	20,7
Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2015 aikana milj. EUR	1.1.2015	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2015
Laskennalliset verosaamiset:					
Verotukselliset tappiot	1,9	-0,7	-	-0,0	1,1
Käyttöomaisuus	4,7	-0,5	-	-0,0	4,2
Eläke-etuudet	5,6	0,0	-1,2	-0,0	4,4
Vaihto-omaisuuden sisäinen kate	0,1	0,0	-	-0,0	0,1
Suojausrahastoon kirjatut	0,4	-	-0,0	-	0,4
Muut väliaikaiset erot	1,2	-0,6	-	0,0	0,5
YHTEENSÄ	13,9	-1,9	-1,2	-0,0	10,7
Laskennalliset verovelat:					
Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset	3,3	1,2	-	-0,0	4,5
Suojausrahastoon kirjatut	0,1	-	-0,1	-0,0	0,0
Käyvän arvon kohdistus hankinnoista	5,7	-0,6	-	0,1	5,2
Vähennyskelpoiset liikearvopoistot	10,1	0,5	-	0,2	10,8
Muut väliaikaiset erot	4,1	-1,4	-	-0,0	2,7
YHTEENSÄ	23,3	-0,3	-0,1	0,2	23,2

Ulkoisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska varat voidaan jakaa ilman veroseuraamuksia. Konsernilla oli 31.12.2016 yhteensä 8,2 miljoonaa euroa tappioita (7,2 miljoonaa euroa 31.12.2015), joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Näistä väliaikaisista eroista 2,3 miljoonalla eurolla on rajoittamaton vanhenemisaika ja 5,9 miljoonalla eurolla vanhenemisaika on vähintään 8 vuotta. Altian johdon arvion mukaan nämä tappiot ovat syntyneet tytäryrityksissä, joilla ei ole riittävää näyttöä tulevaisuudessa syntyvästä verotettavasta tulosta, eikä muuta vakuuttavaa näyttöä siitä, että verotukseen liittyvät hyvitykset voidaan hyödyntää ja laskennallinen verosaaminen kirjata taseeseen.

6.2. Vakuudet ja vastuusitoumukset sekä ehdolliset varat ja velat

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

milj. EUR	2016	2015
Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitykset	18,5	18,5
Takaukset	8,0	8,5
Vakuudet yhteensä	26,5	27,0
Muut vastuusitoumukset		
Muut vuokrasopimukset		
Erääntyminen yhden vuoden kuluessa	5,0	6,6
Erääntyminen vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	12,2	12,8
Erääntyminen yli viiden vuoden kuluttua	2,5	4,9
Muut vuokrasopimukset yhteensä	19,8	24,3
Muut vastuut	26,1	25,5
Vastuusitoumukset yhteensä	45,9	49,8
VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET YHTEENSÄ	72,4	76,8

Konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet ovat kaikki viranomaisvelvoitteiden vakuutena. Leasingvastuut koostuvat toimitilojen, autojen ja trukkien vuokravastuista. Muut vastuut sisältävät lähinnä viinien ja konjakkien ostositoumuksia.

Taseen ulkopuoliset varat, päästökauppa

Konserni on osallisena Euroopan unionin päästökaupassa, jossa sille on myönnetty tietty määrä hiilidioksidipäästöoikeuksia tietyllä ajanjaksolle vastikkeetta. Altia Oyj esittää vastikkeetta saadut hiilidioksidipäästöoikeudet käyttäen ns. nettoperiaatetta, jonka mukaan konserni ei kirjaa taseeseen myönnettyjä päästöoikeuksia eikä velvoitetta luovuttaa päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Konserni ei myöskään kirjaa tulosvaikutteisesti tuottoa tai kulua päästöoikeuksista, mikäli myönnettyt päästöoikeudet riittävät kattaamaan velvoitteen luovuttaa päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia. Mikäli toteutuneet

päästöt ylittävät myönnettyt päästöoikeudet, kirjataan ylimenevistä päästöistä syntynyt velvoite raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon velaksi taseeseen. Mikäli toteutuneet päästöt alittavat myönnettyt päästöoikeudet, ilmoitetaan erotus liitetietona taseen ulkopuolisena varallisuutena käypään arvoon arvostettuna.

Altian toteutuneet päästöt alittavat myönnettyt päästöoikeudet. Oheisessa taulukossa on esitetty päästöoikeuksien muutokset tilikausilla 2016 ja 2015 sekä niiden käyvät arvot:

Päästöoikeudet, kilotonneja	2016	2015
Saadut päästöoikeudet	28,0	28,5
Edelliseltä vuodelta jäljelle jääneet päästöoikeudet	37,4	39,6
Edelliseen vuoteen liittyvien arvioiden tarkennukset	-0,0	-0,0
Toteutuneet päästöt	-26,2	-30,7
PÄÄSTÖOIKEUDET 31.12.	39,2	37,4
Jäljelle jääneiden päästöoikeuksien käypä arvo, miljoonaa euroa	0,2	0,3

Vuonna 2016 saadut päästöoikeudet ja toteutuneet päästöt ovat arvioituja tietoja, jotka tarkentuvat kevään 2017 aikana. Altia jatkaa päästökaupan alaisena toimijana myös päästökauppakauden 2013–2020.

6.3. Lähipiiritapahtumat

Altia-konsernin lähipiiriin kuuluvat sen tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt ja yhteisyritykset. Tytäryhtiöt on esitetty liitetiedossa 5.2. ja osakkuus- ja yhteisyritykset liitetiedossa 5.4. Lähipiiritapahtumina on esitetty sellaiset liiketoimet lähipiiriin kanssa, jotka eivät eliminoi-du konsernitilinpäätöksessä.

Lähipiiriin kuuluvat myös hallitus, toimitusjohtaja, johtoryhmän jäsenet ja heidän perheen-jäsenensä sekä Suomen valtio, joka omistaa Altian osakkeista 100 %. Lähipiiritapahtumina on käsitelty Suomen valtion yli 50 -prosenttisesti omistamien yhteisöjen kanssa tehdyt liiketoimet.

LÄHIPIIRIN KANSSA OVAT TOTEUTUNEET SEURAAVAT LIIKETAPAHTUMAT

milj. EUR	2016	2015
Tavaroiden ja palvelujen liikevaihto		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	1,3	2,8
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	82,9	88,9
Yhteensä	84,2	91,7
Tavaroiden ja palvelujen ostot		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	2,5	2,7
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	4,8	5,3
Yhteensä	7,3	8,1
Avoimet saldot tavaroiden ja palvelujen myynneistä ja ostoista		
Myyntisaamiset		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	0,0	0,2
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	7,3	2,9
Ostovelat		
Osakkuus- ja yhteisyritykset	0,3	0,3
Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset	0,3	0,4

Muut lähipiiriin kuuluvat yritykset sisältävät Suomen valtion yli 50 -prosenttisesti omistamat yhtiöt.

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUKSET

milj. EUR	2016	2015
Toimitusjohtaja		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	0,3	0,3
Tulospalkkiot ja palkkiot pitkäjänteisestä kannustinjärjestelmästä	0,1	0,0
Yhteensä	0,4	0,3
Johtoryhmä (ei sisällä toimitusjohtajan työsuhte-etuuksia)		
Palkat ja lyhytaikaiset työsuhte-etuudet	1,5	1,4
Hallitus (jäsenet ja varajäsenet)	0,2	0,2

Toimitusjohtajalle, johtoryhmälle ja hallituksen jäsenille ei ole myönnetty rahalainoja eikä heidän puolestaan ole annettu vakuuksia tai vastuusitoumuksia. Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

6.4. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

SVP, Commercial Operations, Michael Bech-Jansen lopetti yhtiön palveluksessa 15.1.2017.

Emoyhtiön tilinpäätös

Altia Oyj:n tuloslaskelma (FAS)

milj. EUR	Liitetieto	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
LIKEVAIHTO	1.	189,6	198,5
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-0,4	-0,4
Liiketoiminnan muut tuotot	2.	22,5	18,6
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-106,7	-121,5
Varastojen muutos		-3,4	3,8
Ulkopuoliset palvelut		-0,1	-0,3
Materiaalit ja palvelut yhteensä		-110,1	-118,0
Henkilöstökulut	3.		
Palkat ja palkkiot		-24,6	-24,9
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-8,8	-4,9
Muut henkilösivukulut		-1,6	-1,3
Henkilöstökulut yhteensä		-35,0	-31,1
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-11,1	-10,8
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä		-2,1	-
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-13,2	-10,8
Liiketoiminnan muut kulut	4.	-45,4	-48,8
LIKETULOS		8,0	8,0

milj. EUR	Liitetieto	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Rahoitustuotot ja -kulut	5.		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä		5,4	6,1
Tuotot osuuksista omistusyhteysyrityksissä		0,9	0,9
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista			
Muilta		0,1	0,1
Muut korko- ja rahoitustuotot			
Saman konsernin yrityksiltä		1,0	1,1
Muilta		1,1	0,5
Korkokulut ja muut rahoituskulut			
Saman konsernin yrityksille (-)		-0,1	-0,2
Muille (-)		-2,6	-2,7
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		5,8	5,7
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		13,8	13,7
Tilinpäätössiirrot	6.		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-2,2	-4,8
Tuloverot	7.		
Tilikauden verot (-)		-1,5	-0,7
Laskennalliset verot (-)		-0,1	0,5
Muut välittömät verot (-)		0,0	-0,2
Tuloverot yhteensä		-1,5	-0,4
TILIKAUDEN TULOS		10,1	8,4

Altia Oyj:n tase (FAS)

milj. EUR	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT	8.		
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		12,7	8,8
Muut aineettomat hyödykkeet		12,6	14,4
Ennakkomaksut		1,7	0,9
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		26,9	24,1
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		2,5	2,5
Rakennukset ja rakennelmat		23,4	25,5
Koneet ja kalusto		26,6	27,5
Muut aineelliset hyödykkeet		0,5	0,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		2,1	2,9
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		55,1	58,8
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		206,8	196,4
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		8,0	8,0
Muut osakkeet ja osuudet		0,8	0,8
Sijoitukset yhteensä		215,7	205,3
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		297,7	288,1

milj. EUR	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	9.		
Aineet ja tarvikkeet		18,4	21,7
Keskeneräiset tuotteet		12,1	13,5
Valmiit tuotteet/tavarat		10,1	9,1
Ennakkomaksut		-	0,1
Vaihto-omaisuus yhteensä		40,6	44,4
Pitkäaikaiset saamiset	10.		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		18,2	34,2
Laskennalliset verosaamiset		0,7	0,9
Muut saamiset		0,3	0,5
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		19,2	35,5
Lyhytaikaiset saamiset	11.		
Myyntisaamiset		21,8	17,0
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		14,2	13,9
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		0,0	0,2
Siirtosaamiset		2,9	1,7
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		38,9	32,8
Rahat ja pankkisaamiset		64,0	72,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		162,7	184,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ		460,4	472,8

milj. EUR	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	13.		
Osakepääoma		60,5	60,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto			
Suojausrahasto		-1,3	-1,5
Edellisten tilikausien voitto		90,6	92,6
Tilikauden voitto		10,1	8,4
OMA PÄÄOMA		159,9	160,0
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	14.		
Poistoero		23,5	21,3
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	15.		
Lainat rahoituslaitoksilta		65,0	87,5
Velat saman konsernin yrityksille		3,3	3,3
Muut velat		4,9	4,9
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		73,2	95,7
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		7,5	7,5
Ostovelat		12,4	12,1
Velat saman konsernin yrityksille	16.	127,8	117,6
Muut velat		40,3	41,4
Siirtovelat	17.	15,8	17,2
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		203,8	195,8
VIERAS PÄÄOMA		277,0	291,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		460,4	472,8

Altia Oyj:n rahavirtalaskelma (FAS)

milj. EUR	Liitetieto	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Liiketoiminnan rahavirta:			
Myynnistä saadut maksut		181,3	199,0
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut		18,3	16,7
Maksut liiketoiminnan kuluista (-)		-187,9	-200,5
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		11,8	15,3
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista (-)		-2,5	-3,4
Saadut korot ja suoritukset muista liiketoiminnan rahoitustuotoista (+)		1,6	2,0
Maksetut välittömät verot (-)		-2,0	-1,1
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		8,9	12,8
Investointien rahavirta:			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)		-6,1	-9,1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	2.	4,5	0,3
Myönnettyt lainat		-1,3	-
Investoinnit muihin sijoituksiin (-)		-2,5	-0,1
Lainasaamisten takaisinmaksut		3,4	0,1
Luovutustulot muista sijoituksista		-	1,7
Saadut osingot investoinneista	5.	6,4	1,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		4,4	-6,1

milj. EUR	Liitetieto	1.1.-31.12. 2016	1.1.-31.12. 2015
Rahoituksen rahavirta:			
Yrityslainaohjelman mukaiset takaisinmaksut		-	-13,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot	16.	45,7	20,5
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	16.	-34,0	-
Pitkäaikaisten lainojen nostot		-	31,1
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	15.	-22,5	-60,2
Maksetut osingot ja muu voitonjako (-)	13.	-10,4	-
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-21,3	-21,7
RAHAVAROJEN MUUTOS, LISÄYS (+) / VÄHENNYS (-)		-8,1	-15,0
Rahavarat tilikauden alussa		72,1	87,1
Rahavarat tilikauden lopussa		64,0	72,1

Altia Oyj:n tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen Suomen kirjanpitolainsäädäntöä.

Altia-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja emoyhtiö noudattaa konsernin laadintaperiaatteita aina kun se on mahdollista. Alla on esitetty lähinnä ne laadintaperiaatteet, joissa käytäntö poikkeaa konsernin periaatteista. Muilta osin noudatetaan konsernin laadintaperiaatteita.

Eläkejärjestelyt

Emoyhtiön eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkekulut on jaksotettu vastaamaan tilinpäätöksen suoriteperusteisia palkkoja.

Konsernitili (Cash Pool)

Konsernilla on käytössä ns. konsernitilijärjestely (Cash Pool), joka mahdollistaa emon ja tytäryhtiöiden tehokkaan varojen hallinnan.

Vuokrasopimukset

Kaikki leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina.

Rahoitusjohdannaisten arvostus

Rahoitusvälineet on arvostettu käypään arvoon. Rahoitusjohdannaisten käyvät arvot on määritetty käyttämällä raportointikauden päättymispäivän markkinahintoja.

Suojauslaskenta

Yhtiö soveltaa suojauslaskentaa, jolloin käyvän arvon muutos kirjataan oman pääoman suojausrahastoon.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Rahoitusarvopaperit

Myytavissä olevien rahoitusvarojen ja listattujen osakkeiden käyvän arvon muutokset on kirjattu emoyhtiön kirjanpitoon.

Myyntisaamisten myynnit

Myydyt myyntisaamiset kirjataan taseesta pois, kun saaminen on myyty ja kauppahinta saatu. Kustannukset myydyistä myyntisaamisista kirjataan muihin rahoituskuluihin.

Valuuttajohdannaiset

Ulkoiset valuuttakaupat tehdään keskitetysti emoyhtiön toimesta, joka tekee sisäiset valuuttakaupat konserniyhtiöiden kanssa.

Pitkäaikaiset lainat

Konsernitilinpäätöksessä efektiivisen koron menetelmässä kirjatut lainojen korkokulukat-sotukset ja pääomat on muutettu vastaamaan Suomen kirjanpitolainsäädännön mukaista käytäntöä.

Tuloverot

Tuloveroihin sovelletaan konsernin laadintaperiaatetta, silloin kun se on ollut mahdollista Suomen tilinpäätöskäytännön mukaan.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

1. Liikevaihto

milj. EUR	2016	2015
<i>Toimialoittainen jakauma</i>		
Alkoholiliiketoiminta	95,7	99,6
Teolliset palvelut	88,8	96,3
Muut	5,1	2,6
YHTEENSÄ	189,6	198,5
<i>Maantieteellinen jakauma</i>		
Kotimaa	143,3	151,6
Eurooppa	45,5	45,4
Muu maailma	0,8	1,5
YHTEENSÄ	189,6	198,5

2. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. EUR	2016	2015
Vuokratuotot	0,9	0,7
Energian myyntituotot	3,7	3,4
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	4,2	1,9
Palvelutuotot	12,0	10,3
Muut tuotot	1,7	2,4
YHTEENSÄ	22,5	18,6

3. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	2016	2015
Työntekijät	229	226
Toimihenkilöt	231	236
YHTEENSÄ	460	462

milj. EUR	2016	2015
Luontoisedut (verotusarvo)	0,8	0,7
Henkilöstökuluihin sisältyy lisäeläkkeisiin liittyen maksettu kertakorvaus, 4,1 miljoonaa euroa. Altian hallitus on päättänyt, että 1.1.2017 työeläkeindeksiin perustuvan korotuksen asemasta lisäeläkkeitä korotetaan 4,5 prosenttia ja tämän kertakorvauksen jälkeen eläkkeet korottuvat vakuutusyhtiön vuosittain päättämän korotuspäätöksen mukaisesti. Asiasta on kerrottu tarkemmin konsernin liitetiedossa 2.5.		
<i>Johdon palkat ja palkkiot</i>		
Toimitusjohtaja	0,4	0,3
Hallituksen jäsenet	0,2	0,2

Hallituksen ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

4. Liiketoiminnan muut kulut

milj. EUR	2016	2015
Vuokrakulut	2,8	3,3
Markkinointikulut	5,4	5,5
Energiakulut	8,9	9,8
Matkustus- ja edustuskulut	1,1	1,1
Ylläpitokulut	5,0	7,3
IT-kulut	4,4	4,3
Ostetut palvelut	3,6	4,5
Myyntiin liittyvät muut kulut	4,9	4,3
Muut kulut	9,3	8,7
YHTEENSÄ	45,4	48,8
<i>Tilintarkastajan palkkiot</i>		
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Veroneuvonta	0,0	0,1
Muut palkkiot	0,0	0,0
YHTEENSÄ	0,1	0,2

Ympäristökulut

Yhtiön ympäristökuluilla ei ollut olennaista vaikutusta tilikauden tulokseen eikä taloudelliseen asemaan.

5. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. EUR	2016	2015
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	5,4	6,1
Osakkuusyrityksiltä	0,9	0,9
Muilta	0,1	0,1
Osinkotuotot yhteensä	6,4	7,1
Muut korkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	1,0	1,1
Muilta	0,2	0,3
Korkotuotot yhteensä	1,3	1,3
Muut rahoitustuotot		
Muilta	0,9	0,2
Muut rahoitustuotot yhteensä	0,9	0,2
Rahoitustuotot yhteensä	8,5	8,6
Korkokulut		
Saman konsernin yrityksille	0,1	0,2
Muille	1,4	2,1
Korkokulut yhteensä	1,5	2,3
Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-	0,0
Muille	1,2	0,6
Muut rahoituskulut yhteensä	1,2	0,6
Rahoituskulut yhteensä	2,7	2,9
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	5,8	5,7
Käyvän arvon suojauksista on on tuloslaskelman rahoituseriin merkitty seuraavat erät:		
Muut rahoitustuotot		
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	0,6	0,0
Muut rahoituskulut		
Johdannaisten käyvän arvon muutokset	0,1	0,2

6. Tilinpäätössiirrot

milj. EUR	2016	2015
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus:		
Aineettomat oikeudet	-0,5	0,0
Muut aineettomat hyödykkeet	-0,0	-0,2
Rakennukset ja rakennelmat	0,4	0,1
Koneet ja kalusto	-2,1	-4,5
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,0	-0,3
YHTEENSÄ	-2,2	-4,8

7. Tuloverot

milj. EUR	2016	2015
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1,5	-0,7
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	0,0	-0,2
Laskennallisen verosaamisen muutos	-0,1	0,5
YHTEENSÄ	-1,5	-0,4

8. Pysyvien vastaavien erittely

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	22,9	21,2
Lisäykset	6,0	0,4
Vähennykset	-1,9	-0,0
Siirrot erien välillä	0,7	1,3
Hankintameno 31.12.	27,7	22,9
Kertyneet poistot 1.1.	-14,1	-12,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	1,4	0,0
Tilikauden poisto	-2,3	-2,1
Kertyneet poistot 31.12.	-15,1	-14,1
KIRJANPITOARVO 31.12.	12,7	8,8
Liikearvo		
Hankintameno 1.1.	17,6	17,6
Hankintameno 31.12.	17,6	17,6
Kertyneet poistot 1.1.	-17,6	-17,6
Kertyneet poistot 31.12.	-17,6	-17,6
KIRJANPITOARVO 31.12.	-	-
Muut aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	28,1	28,1
Lisäykset	-0,3	0,0
Vähennykset	-0,7	-
Siirrot erien välillä	0,4	-
Hankintameno 31.12.	27,5	28,1
Kertyneet poistot 1.1.	-13,7	-11,8
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,6	-
Tilikauden poisto	-1,9	-1,9
Kertyneet poistot 31.12.	-14,9	-13,7
KIRJANPITOARVO 31.12.	12,6	14,4

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Aineettomien hyödykkeiden ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1.	0,9	1,4
Lisäykset	1,7	0,8
Vähennykset	-0,2	-
Siirrot erien välillä	-0,7	-1,4
KIRJANPITOARVO 31.12.	1,7	0,9
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	2,5	2,5
Vähennykset	-0,0	-0,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	2,5	2,5
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	95,3	90,1
Lisäykset	0,5	0,6
Siirrot erien välillä	0,2	4,7
Vähennykset	-1,7	-0,2
Hankintameno 31.12.	94,2	95,3
Kertyneet poistot 1.1.	-69,8	-67,3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	1,6	0,1
Tilikauden poisto	-2,6	-2,6
Kertyneet poistot 31.12.	-70,8	-69,8
KIRJANPITOARVO 31.12.	23,4	25,5

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	136,0	126,0
Lisäykset	1,4	4,4
Vähennykset	-33,3	-3,0
Siirrot erien välillä	2,3	8,5
Hankintameno 31.12.	106,4	136,0
Kertyneet poistot 1.1.	-108,5	-106,9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	33,0	2,5
Tilikauden poisto	-4,3	-4,1
Kertyneet poistot 31.12.	-79,8	-108,5
KIRJANPITOARVO 31.12.	26,6	27,5
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	0,5	0,5
Hankintameno 31.12.	0,5	0,5
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,5	0,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	2,9	13,3
Lisäykset	2,0	2,8
Siirrot erien välillä	-2,8	-13,2
KIRJANPITOARVO 31.12.	2,1	2,9
TUOTANTOTOIMINNAN KONEIDEN JA LAITTEIDEN TASEARVO 31.12.	25,6	25,8
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	345,8	339,7
Lisäykset	12,5	6,2
Hankintameno 31.12.	358,3	345,8
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-149,4	-149,4
Arvonalentumiset	-2,1	-
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-151,5	-149,4
KIRJANPITOARVO 31.12.	206,8	196,4

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Hankintameno 1.1.	8,0	8,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	8,0	8,0
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	0,8	0,8
Lisäykset	0,0	-
Vähennykset	-	-0,0
KIRJANPITOARVO 31.12.	0,8	0,8

9. Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden jälleenhankintahinnan ja aktivoidun hankintamenon välillä ei ole olennaista eroa.

10. Pitkäaikaiset saamiset

milj. EUR	2016	2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	18,2	34,2
Laskennalliset verosaamiset		
Suojausrahastoon kirjatut	0,3	0,4
Käyttöomaisuuden hyllypoistot	0,4	0,5
	0,7	0,9
Muut saamiset		
Pääomalainasaaminen	0,3	0,5
PITKÄAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	19,2	35,5

11. Lyhytaikaiset saamiset

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	7,1	7,0
Konsernitilisaamiset	0,3	0,4
Muut saamiset	4,9	5,3
Johdannaiset	0,3	0,1
Siirtosaamiset	1,6	1,2
Yhteensä	14,2	13,9
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	0,0	0,2
Yhteensä	0,0	0,2
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset *	21,8	17,0
Siirtosaamiset	2,9	1,7
Yhteensä	24,7	18,6
LYHYTAIKAiset SAAMiset YHTEENSÄ	38,9	32,8
Siirtosaamiset		
Siirtosaamisten olennaiset erät:		
Johdannaiset	0,7	0,5
Verosaamiset	0,9	0,3
Muut	1,3	0,9
Yhteensä	2,9	1,7

* Ei sisällä myyjä myyntisaamisia

12. Käyvän arvon liitetiedot (rahoitusvälineet)

milj. EUR	2016			2015		
	Käypä arvo 31.12.	Tuloslas- kelmaan merkityt arvon- muutokset	Käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset	Käypä arvo 31.12.	Tuloslas- kelmaan merkityt arvon- muutokset	Käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset
Johdannaiset						
Korkojohdannaiset	-1,9	-	-1,9	-1,5	-	-1,5
Valuuttajohdannaiset	0,5	0,6	-0,1	0,3	0,0	0,2
Hyödykejohdannaiset	0,0	-0,1	0,1	-0,8	-0,2	-0,6
YHTEENSÄ	-1,3	0,5	-1,8	-2,1	-0,2	-1,9

13. Oma pääoma

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	60.5	60.5
Osakepääoma 31.12.	60.5	60.5
Suojausrahasto 1.1.	-1.5	-1.7
Lisäykset ja vähennykset	0.2	0.2
Suojausrahasto 31.12.	-1.3	-1.5
Sidottu oma pääoma yhteensä	59.2	59.0
Vapaa oma pääoma		
Voitto edellisiltä tilikausilta	101.0	92.6
Osingonjako	-10.4	-
Tilikauden voitto	10.1	8.4
Vapaa oma pääoma yhteensä	100,7	101,0
Oma pääoma yhteensä	159,9	160,0
Jakokelpoinen vapaa oma pääoma		
Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta		
Voitto edellisiltä tilikausilta	101,0	92,6
Osingonjako	-10,4	-
Tilikauden voitto	10,1	8,4
JAKOKELPOINEN OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	100,7	101,0
Yhtiön osakepääoman jakautuminen:		
A-sarjan osakkeet, kpl	35 960 000	35 960 000
L-sarjan osakkeet, kpl	25 003	25 003
L-sarjan osakkeet ovat yhtiön hallussa.		

14. Tilinpäätössiirtojen kertymä

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Poistoero		
Aineettomat oikeudet	2,1	1,7
Muut aineettomat hyödykkeet	0,3	0,2
Rakennukset ja rakennelmat	4,8	5,2
Koneet ja kalusto	16,3	14,2
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,0	-0,1
YHTEENSÄ	23,5	21,3

15. Vieras pääoma

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	65,0	87,5
Velat saman konsernin yrityksille	3,3	3,3
Muut velat	4,9	4,9
YHTEENSÄ	73,2	95,7

16. Velat saman konsernin yrityksille

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Ostovelat	0,7	1,2
Lainat samaan konserniin kuuluville yrityksille	45,7	-
Konsernitilivelat	74,2	108,4
Johdannaiset	0,1	0,0
Muut siirtovelat	7,1	7,9
YHTEENSÄ	127,8	117,6

17. Siirtovelat

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Siirtovelkojen olennaiset erät:		
Lomapalkka- ja muut palkkavelat	6,9	6,4
Sopimusalennusvelat	0,3	0,3
Ostomenot ja muut kulujaksotukset	5,9	7,7
Lisäeläkevelka	0,3	0,1
Johdannaiset	2,2	2,6
YHTEENSÄ	15,7	17,2

18. Vakuudet ja vastuusitoumukset

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Konserniyritysten puolesta annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitykset	18,5	18,5
Takaukset	8,0	8,5
Vakuudet yhteensä	26,5	27,0
Vastuusitoumukset ja muut vastuut		
Käyttö- ja rahoitusleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	0,8	0,6
Yli vuoden kuluttua erääntyvät	1,4	1,0
Yhteensä	2,2	1,6
Vuokravastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	0,8	2,3
Yli vuoden kuluttua erääntyvät	3,4	4,2
Yhteensä	4,2	6,5
Muut vastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	6,7	6,8
Yhteensä	6,7	6,8
Vastuusitoumukset yhteensä	13,0	14,9
VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET YHTEENSÄ	39,5	42,0

Kiinteistöinvestointien alv-vastuu:

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan vuosina 2008–2016 valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonalisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 1,6 miljoonaa euroa, ja viimeinen tarkistusvuosi on 2025.

milj. EUR	31.12.2016	31.12.2015
Johdannaissopimukset		
Sähköjohdannaiset		
Käypä arvo	0,0	-0,8
Nimellisarvo	3,0	3,6
Määrä (TWh)	0,1	0,1
Konsernin ulkoiset valuuttatermiinit		
Käypä arvo	0,4	0,2
Nimellisarvo	79,5	39,0
Konsernin sisäiset valuuttatermiinit		
Käypä arvo	0,1	0,0
Nimellisarvo	19,5	14,9
Korkojohdannaiset		
Käypä arvo	-1,9	-1,5
Nimellisarvo	20,0	20,0
Päästöoikeudet (kilotonnia)		
Saadut päästöoikeudet	28,0	28,5
Edelliseltä vuodelta jäljelle jääneet päästöoikeudet	37,4	39,6
Edelliseen vuoteen liittyvien arvioiden tarkennukset	-0,0	-0,0
Toteutuneet päästöt	-26,2	-30,7
PÄÄSTÖOIKEUDET 31.12.	39,2	37,4
Jäljelle jääneiden päästöoikeuksien käypä arvo	0,2	0,3

Vuonna 2016 saadut päästöoikeudet ja toteutuneet päästöt ovat arvioituja tietoja, jotka tarkentuvat kevään 2017 aikana. Altia jatkaa päästökaupan alaisena toimijana myös päästökauppakauden 2013-2020.

19. Lähipiiritapahtumat

Lähipiirin kanssa toteutetut transaktiot tehdään markkinaehtoisesti. Asiasta on kerrottu tarkemmin konsernin liitetiedossa 6.3. Lähipiiritiedot johdon palkkioista on esitetty Altia Oyj:n liitetiedossa 3.

Hallituksen voitonjakoesitys

Altia Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 31.12.2016 taseen mukaisesti 100 696 754,34 euroa, josta tilikauden voitto on 10 084 959,74 euroa.

Emoyhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan maksukykyä.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 jaetaan osinkoa 0,29 euroa osakkeelta eli yhteensä 10 428 400 euroa.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 2017.

Sanna Suvanto-Harsaae
puheenjohtaja

Annikka Hurme

Kim Henriksson

Minna Huhtaniska

Jarmo Kilpelä

Kasper Madsen

Kai Telanne

Pekka Tennilä
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä, 8. päivänä maaliskuuta 2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ylva Eriksson
KHT

Tilintarkastuskertomus

Altia Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Altia Oyj:n (y-tunnus 1505555-7) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrittäjistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammattillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikatsaukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikatsauksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme toimintakertomukseen sisältyvään informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiassa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 8.3.2017
PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Ylva Eriksson
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2016

Altia Oyj:n (jatkossa "Altia" tai "yhtiö") eri toimielinten tehtävät ja velvollisuudet määräytyvät Suomen lain, yhtiökokouksen hyväksymän Altian yhtiöjärjestyksen ja Altian hallituksen hyväksymien Altian hallinnointiperiaatteiden mukaisesti.

Altia on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa yhtiön omistajaohjauksesta ja valvonnasta. Yhtiön pääkonttori sijaitsee Helsingissä.

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkistaman Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin 2015 mukaisesti, ja se annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä.

Valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen 13.5.2016 mukaisesti Altia noudattaa hallinnointikoodia 2015 tietyin poikkeuksin. Altian hallitus on päättänyt seuraavista poikkeamista hallinnointikoodista: Altia poikkeaa Suosituksesta 1 (Yhtiökokouskutsu ja päätösehdotukset) siten, että yhtiökokouskutsuun sisällytetään lain ja yhtiöjärjestyksen mukaiset ehdotukset. Altia poikkeaa Suosituksesta 2 (Osakkeenomistajan aloitteet yhtiökokouksen käsiteltäviksi asioiksi) siten, että yhtiö ei ilmoita internetsivuillaan päivämäärää, johon mennessä osakkeenomistajan on esitettävä yhtiön hallitukselle varsinaisen yhtiökokouksen käsiteltäväksi vaatimaansa asiaa. Altia poikkeaa suosituksesta 3 (Läsnäolo yhtiökokouksessa) siten, että hallituksen jäsenet, jäsenehdotukset, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja osallistuvat yhtiökokoukseen osakkeenomistajan kutsusta. Altia poikkeaa Suosituksesta 4 (Yhtiökokousasiakirjojen arkisto) siten, että yhtiökokousasiakirjat toimitetaan ainoalle osakkeenomistajalle.

Poikkeukset hallinnointikoodin noudattamisesta perustuvat siihen, että yhtiöllä on yksi osakkeenomistaja. Altia noudattaa myös Valtion omistajapolitiikkaa koskevaan valtioneuvoston periaatepäätökseen 13.5.2016 sisältyvää talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa valtio-omisteisten yritysten johdon palkitsemisesta.

Yhtiö ilmoittaa, edellä todetuin poikkeuksin, hallinnointikoodin edellyttämät tiedot myös yhtiön internetsivuilla www.altiagroup.com. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2015 on saatavissa osoitteesta www.cgfinland.fi.

Toimielimet

Yhtiön johtamisesta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiön johtaminen ja hallinto perustuvat lisäksi yhtiökokouksen ja yhtiön tekemiin päätöksiin.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on yhtiön ylin päättävä elin. Yhtiökokouksessa osakkeenomistaja käyttää päätösvaltaansa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvista asioista. Yhtiökokouksen kutsuu koolle hallitus vuosittain kuuden kuukauden kuluessa edellisen tilikauden päättymisestä. Ylimääräinen yhtiökokous voidaan kutsua koolle siten kuin osakeyhtiölaissa on säädetty. Varsinainen yhtiökokous päättää muun muassa tilinpäätöksen vahvistamisesta, voitonjaosta ja vastuuvapaudesta, valitsee hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet ja tilintarkastajan sekä päättää näiden palkkioista. Yhtiökokous päättää myös yhtiöjärjestyksen muuttamisesta.

Hallitus

Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus myös varmistaa hyvän hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän noudattamisen Altia-konsernissa. Hallitus on vahvistanut Altian hallinnointiperiaatteet.

Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen muodostavat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä vähintään yksi ja enintään viisi muuta jäsentä. Yhtiökokous valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenet toimikaudelle, joka päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen. Yhtiö ilmoittaa internetsivuillaan www.altiagroup.com hallituksen jäsenten henkilötiedot.

Hallitus on vahvistanut hallituksen työjärjestyksen, joka sisältää hallituksen toimintaperiaatteet ja luettelon tärkeimmistä hallituksessa käsiteltävistä ja päätettävistä asioista.

Tämän mukaisesti hallitus muun muassa vahvistaa yhtiön strategian, taloudelliset tavoitteet, budjetit, merkittävimmät investoinnit ja riskienhallinnan periaatteet. Hallitus valitsee ja erottaa yhtiön toimitusjohtajan. Hallitus käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernin tai liiketoiminta-alueiden toimintaa koskevat asiat. Hallitus on myös hyväksynyt tarkastusvaliokunnan ja henkilöstövaliokunnan työjärjestykset. Hallitus kokoontuu etukäteen sovitun aikataulun mukaisesti, minkä lisäksi hallitus kokoontuu tarvittaessa. Hallitukselle annetaan kokouksissa ajankohtaista tietoa konsernin toiminnasta, taloudesta ja riskeistä. Toimitusjohtaja, talousjohtaja ja lakiasiaintoimittaja (joka toimii hallituksen sihteerinä) osallistuvat hallituksen kokouksiin. Johtoryhmän jäsenet ja muut yhtiön edustajat osallistuvat kokouksiin hallituksen kutsusta. Kaikista kokouksista laaditaan pöytäkirja. Hallitus arvioi vuosittain toimintaansa ja työskentelytapojaan.

Hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet

Monimuotoisuus on keskeinen periaate Altian hallituksen jäsenten valinnassa ja hallituksen kokoonpanosta päätettäessä, jotta yhtiöllä on aina taitava, osaava, kokenut ja tehokas hallitus. Monimuotoisuus on hyvin toimivan hallituksen keskeinen tekijä. Hallituksen on aina pystyttävä reagoimaan Altian liiketoiminnallisten ja strategisten tavoitteiden tarpeisiin sekä tukemaan ja haastamaan yhtiön johtoa rakentavasti ja ennakoivasti. Monimuotoinen hallituksen kokoonpano tukee ja palvelee yhtiön menestyksellään kehityksen ja kasvun nykyisiä ja tulevia tarpeita.

Hallituksen monimuotoisuutta vahvistaa hallituksen jäsenten toisiaan täydentävä koulutus, osaaminen ja kokemus eri ammattialoilta ja liiketoiminnan johtamisesta eri kehitysvaiheissa. Hallituksen jäsenten erilaiset henkilökohtaiset ominaisuudet lisäävät osaltaan hallituksen monimuotoisuutta. Monimuotoisuutta lisää ja tukee relevantti kokemus yhtiölle strategisesti tärkeitä toimialoilta ja markkinoilta, nyt ja tulevaisuudessa, vahva kansainvälinen liiketoiminnan ja toimintaympäristön osaaminen sekä monipuolinen ikä-, sukupuoli- ja toimikausijakauma.

Vuonna 2016 Altian hallitukseen kuului 7 jäsentä, joilla kaikilla on yksi tai useampi yliopistotutkinto. Hallituksen jäsenillä on kansainvälistä työkokemusta eri johtotehtävistä, ja he ovat tai ovat olleet johtotehtävissä tai hallituksen jäseniä pörssiyhtiöissä tai listaamattomissa yhtiöissä. Kaksi hallituksen jäsentä toimii tai on toiminut johtotehtävissä FMCG-yhtiöissä. Hallituksen jäsenistä 43 % on naisia. Hallituksen jäsenet jakautuvat iältään 43 – 60

ikävuoden välille. Hallituksen eri jäsenten toimikaudet ovat alkaneet vuosina 2010, 2011, 2012, 2013, 2015 ja 2016.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksella on kaksi valiokuntaa, tarkastusvaliokunta ja henkilöstövaliokunta. Valiokunnilla ei ole itsenäistä päätösvaltaa hallituksen toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Valiokunnat ovat valmistelevia elimiä, jotka avustavat hallitusta käsittelemällä toimialueeseensa kuuluvia asioita ja tekemällä näitä asioita koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokuntien kokouksista laaditaan pöytäkirja. Hallitus vahvistaa valiokuntien työjärjestykset. Valiokunnat raportoivat toiminnastaan säännöllisesti hallitukselle. Hallitus nimittää vuosittain järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan tarkastus- ja henkilöstövaliokuntien puheenjohtajan ja jäsenet.

Tarkastus- ja henkilöstövaliokunnan lisäksi hallitus voi yksittäisissä tapauksissa perustaa valiokunnan valmistelemaan tapauskohtaista asiakokonaisuutta. Hallitus ei vahvista tällaisille valiokunnille työjärjestystä eikä julkista valiokunnan toimikautta, kokoonpanoa, kokousten lukumäärää tai jäsenten osallistumisastetta.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla yhtiön taloudelliseen raportointiin ja valvontaan liittyviä kysymyksiä ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu seurata yhtiön taloudellista tilannetta ja valvoa taloudellista raportointiprosessia sekä seurata tilinpäätösraportoinnin prosessia; käsitellä osavuositarkastukset ja tilinpäätös ja esittää ne hallituksen hyväksyttäväksi; seurata tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisäätöistä tilintarkastusta ja arvioida yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta.

Lisäksi tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu valmistella tilintarkastajan valintapäätös, arvioida lakisäätöisen tilintarkastajan ja tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista yhtiölle sekä muut hallituksen valiokunnalle antamat tehtävät. Valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä.

Henkilöstövaliokunta

Henkilöstövaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja johdon nimityksiin liittyviä kysymyksiä ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu käsitellä, arvioida ja tehdä hallitukselle esityksiä Altia-konsernin johdon ja henkilöstön palkkausrakenteesta sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä; seurata palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että palkitsemisjärjestelmät edistävät yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista ja perustuvat henkilökohtaiseen suoritukseen; käsitellä ja valmistella muita johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä ja tehdä näitä koskevia esityksiä hallitukselle; sekä käsitellä ja valmistella sellaisia johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäväksi. Lisäksi henkilöstövaliokunta ehdottaa hallitukselle toimitusjohtajan esityksestä johtoryhmän nimitysasias ja heidän palkkionsa sekä arvioi toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten suoritukset ja ehdottaa hallitukselle heidän vuosittaiset palkkionsa ja muut kannustinpalkkiot. Valiokuntaan kuuluu vähintään kolme jäsentä.

Toimitusjohtaja

Yhtiön hallitus nimittää ja erottaa yhtiön toimitusjohtajan. Hallitus päättää toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdoista. Toimitusuhteen ehdot kirjataan kirjalliseen johtajasopimukseen. Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön liiketoiminnan johtamisesta, ohjaamisesta ja valvonnasta. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenille tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimitusjohtaja valmistelee asioita hallituksen päätettäväksi, kehittää yhtiötä hallituksen antamien ohjeiden ja hallituksen kanssa sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukaisen täytäntöönpanon. Toimitusjohtaja on myös vastuussa siitä, että yhtiötä johdetaan soveltuvien lakien mukaisesti. Toimitusjohtaja ei ole hallituksen jäsen, mutta on läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää siellä puhevaltaa, ellei hallitus toisin päätä yksittäisen käsiteltävän asian osalta.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmään kuuluvat Altia Oyj:n toimitusjohtaja puheenjohtajana sekä muita hallituksen nimeämiä ylimmän johdon henkilöitä. Johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti toimitusjohtajan johdolla käsittelemään koko konsernia koskevia asioita. Johtoryhmä ei ole yhtiön päätöksentekuelin, vaan se avustaa toimitusjohtajaa konsernin strategian toteuttamisessa ja operatiivisessa johtamisessa. Johtoryhmän tehtävänä on johtaa ja tarkastella yhtiön liiketoiminnan avainalueita kokonaisuudessaan, mikä edellyttää kehitysprosessien, konserniperiaatteiden ja konsernimenetelmien suunnittelua, ja talousasioiden kehityksen ja konsernin toimintasuunnitelman seuranta. Johtoryhmä kokoontuu kuukausittain. Kokouksista pidetään pöytäkirjaa.

Tarkastustoiminta

Sisäinen tarkastus

Altian sisäisestä tarkastuksessa vastaa sisäinen tarkastaja, joka raportoi hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja toimitusjohtajalle. Sisäinen tarkastus seuraa ja arvioi järjestelmien toimintaa sekä sisäisen valvonnan ja yhtiön talousraportoinnin asianmukaisuutta ja tehokkuutta riippumattomalla tavalla. Sisäisen tarkastuksen kohteet ja tarkastussuunnitelma päätetään vuosittain tarkastusvaliokunnassa. Sisäistä tarkastusta ohjaa hallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje.

Ulkoinen tarkastus

Yhtiöjärjestyksen mukaan Altialla on yksi tilintarkastaja, jonka on oltava tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa konsernin ja emoyhtiön tilinpäätös ja kirjanpito sekä emoyhtiön hallinto. Yhtiön tilintarkastaja antaa vuositilinpäätöksen yhteydessä osakkeenomistajille tilintarkastuskertomuksen ja raportoi säännöllisesti havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Sisäisen valvonnan menettelytavat ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan tavoite on, että Altia-konsernin raportointi on luotettavaa ja lainmukaista ja että yhtiön sisäisiä periaatteita, ohjeistuksia ja toimintaohjeita noudatetaan. Sisäistä valvontaa suoritetaan konsernin kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnossa. Tietojärjestelmät ovat tehokkaan sisäisen valvonnan kannalta kriittisen tärkeitä. Konsernin tuloraportointia seurataan kuukausittain konsernin johtoryhmässä sekä liiketoiminta-alueiden johtoryhmissä. Kukin liiketoiminta-alue vastaa oman liiketoimintansa valvonnan tehokkuudesta. Liiketoiminta-alueet ja konsernin talousorganisaatio vastaavat taloudellisen raportoinnin prosesseista. Tarkastusvaliokunta arvioi taloudellisen raportoinnin prosesseja. Lisäksi konsernin taloudellista tilannetta seurataan tarkastusvaliokunnan ja hallituksen kokouksissa. Tarkastusvaliokunta ja hallitus käyvät läpi osavuositarkastukset ja tilinpäätöksen ennen niiden hyväksymistä ja julkaisemista.

Riskienhallinta

Altian riskienhallinnan tavoitteena on tukea yhtiön strategian toteutumista, riskien tunnistamista sekä keinoja pienentää riskien toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutusta sekä suojata liiketoiminnan jatkuvuutta. Riskin aiheuttaja voi olla yhtiön sisäinen tai ulkoinen tapahtuma. Konsernin riskienhallintapolitiikka on Altia Oyj:n hallituksen hyväksymä. Riskienhallintapolitiikassa kuvataan Altian riskienhallinnan tavoitteet, periaatteet ja vastuut sekä raportoinnin periaatteet. Sen mukaisesti riskienhallinnan ohjausryhmä tukee ja koordinoi riskienhallintaa osana konsernin suunnittelu- ja ohjausprosesseja sekä raportoi keskeisimmät riskit yhtiön johdolle ja tarkastusvaliokunnalle. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä arvioidaan vuosittain hallituksen toimintakertomuksessa. Altian liiketoiminta-alueet vastaavat operatiiviseen toimintaansa liittyvistä riskeistä, niiden tunnistamisesta, ennaltaehkäisemisestä ja keskeisistä rajoittamiskeinoista. Konsernin rahoitusosasto hallinnoi taloudellisia riskejä yhtiön rahoituspolitiikassa määriteltyjen suojausperiaatteiden mukaisesti. Konsernin merkittävimpien taloudellisten riskien hallintaperiaatteita on kuvattu tarkemmin konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa, kohdassa 4.1. Rahoitusriskien hallinta. Rahoitusosasto vastaa lisäksi koko konsernin käsittävistä vakuutusohjelmista.

Hallinnointi vuonna 2016

Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 29.3.2016. Yhtiökokous vahvisti tilipäätöksen tilikaudelta 2015 ja päätti vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille. Yhtiökokous valitsi hallituksen jäsenet ja tilintarkastajan ja päätti osingon jakamisesta 0,29 euroa osakkeelta hallituksen ehdotuksen mukaisesti.

Hallitus

Altian varsinainen yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi seitsemän ja valitsi hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

- Sanna Suvanto-Harsaae, puheenjohtaja, s. 1966, ekonomi
- Annikka Hurme, varapuheenjohtaja, s. 1964, elintarviketieteiden maisteri, toimitusjohtaja
- Kim Henriksson, s. 1968, kauppatieteiden maisteri, Corporate Finance Advisor
- Minna Huhtaniska, s. 1974, oikeustieteiden ja kauppatieteiden maisteri, lakiasiainjohdaja
- Jarmo Kilpelä, s. 1957, kauppatieteiden maisteri, finanssineuvos
- Kasper Madsen, s. 1961, kauppatieteiden kandidaatti, COO
- Kai Telanne, s. 1964, kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä. Hallituksen jäsen Jarmo Kilpelä on virkasuhteessa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastoon. Muut hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiön osakkeenomistajasta. Altian hallitus kokoontui vuonna 2016 kaksitoista kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisaste oli 90,1%.

Tarkastusvaliokunta

Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniä ovat Kim Henriksson (puheenjohtaja), Minna Huhtaniska ja Sanna Suvanto-Harsaa. Vuonna 2016 tarkastusvaliokunta kokoontui kuusi kertaa, ja jäsenten keskimääräinen osallistumisaste oli 88,9 %.

Henkilöstövaliokunta

Hallituksen henkilöstövaliokunnan jäseniä ovat Sanna Suvanto-Harsaa (puheenjohtaja), Annikka Hurme ja Jarmo Kilpelä. Vuonna 2016 palkitsemisvaliokunta kokoontui neljä kertaa, ja jäsenten osallistumisaste oli 100 %.

Hallituksen ja valiokuntien kokousten lukumäärä ja jäsenten osallistuminen:

	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Henkilöstövaliokunta
Sanna Suvanto-Harsaa	12/12	6/6	4/4
Annikka Hurme	12/12		4/4
Kim Henriksson	12/12	6/6	
Minna Huhtaniska	9/12	4/6	
Jarmo Kilpelä	10/12		4/4
Kasper Madsen	10/12		
Kai Telanne	8/9		

Toimitusjohtaja

Altia Oyj:n toimitusjohtajana toimii KTM Pekka Tennilä (s. 1969).

Johtoryhmä

Altian johtoryhmään kuuluivat vuonna 2016 seuraavat henkilöt:

Pekka Tennilä	Toimitusjohtaja
Michael Bech-Jansen	SVP Commercial Operations
Janne Halttunen	SVP Partner Business & Export
Kirsi Lehtola	SVP Human Resources (1.4.2016 alkaen)
Matti Piri	CFO
Kirsi Puntila	SVP Marketing (1.7.2016 alkaen)
Hannu Tuominen	SVP Industrial Services & Supply Chain

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitseminen

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitseminen ja muut edut on selostettu yhtiön palkka- ja palkkioselvityksessä.

Osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet

Altia on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö. Hallituksen jäsenillä, toimitusjohtajalla tai johtoryhmän jäsenillä taikka heidän määräysvalta-yhteisöillään ei ole osakkeita tai osakeperusteisia oikeuksia Altiassa tai sen konserniyhtiössä.

Tilintarkastus

Yhtiön tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Ylva Eriksson. PwC:lle vuonna 2016 suoritettujen palkkiot varsinaisesta tilintarkastuksesta olivat 0,3 miljoonaa euroa. Lisäksi PwC:lle maksettiin konserniyhtiöiden muusta konsultoinnista yhteensä 0,1 miljoonaa euroa.

Palkka- ja palkkioselvitys

Altia Oyj ("Altia") on Suomen valtion kokonaan omistama yhtiö. Altia noudattaa valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen 13.5.2016 edellyttämällä tavalla Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015, tietyin poikkeuksin. Tämä palkka- ja palkkioselvitys annetaan hallinnointikoodin edellyttämä tavalla. Altia noudattaa palkitsemisessa valtioneuvoston periaatepäätökseen 13.5.2016 sisältyvää talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa valtio-omisteisten yhtiöiden johdon palkitsemista.

A. Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Hallituksen jäsenet

Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain hallituksen toimikaudeksi hallituksen ja hallituksen valiokuntien jäsenten palkkioista. Yhtiöllä ei ole hallituksen nimitysvaliokuntaa tai osakkeenomistajien nimitystoimikuntaa. Hallituksen puheenjohtaja valmistelee hallituksen jäsenten palkitsemista koskevaa päätöksentekoa yhdessä yhtiön osakkeenomistajan kanssa.

Toimitusjohtaja ja muu johto

Altian hallitus päättää vuosittain Altia-konsernin palkitsemisen periaatteet, tulospalkkio-perusteet ja -tavoitteet sekä enimmäismäärät. Hallitus myös arvioi vuosittain toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten suoritukset sekä päättää toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan esityksestä johtoryhmän jäsenten kokonaispalkitsemisesta henkilöstövaliokunnan suositukset huomioiden.

Henkilöstövaliokunta avustaa hallitusta käsittelemällä ja valmistelemalla johdon palkitsemiseen liittyviä asioita ja tekemällä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Valiokunnan tehtäviin kuuluu käsitellä ja arvioida johdon palkitsemis- ja kannustinjärjestelmiä ja seurata palkitsemis- ja kannustinjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että ne edistävät yhtiön lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista ja perustuvat henkilökohtaiseen suoritukseen.

Osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous tai sen valtuuttamana yhtiön hallitus päättää osakkeiden tai optio-oikeuksien tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Altialla ei ole osakeperusteisia palkitsemis- tai kannustinjärjestelmiä tai optiojärjestelmiä. Altian hallituksella ei ole yhtiökokouksen antamaa valtuutusta koskien osakeperusteista palkitsemista.

B. Palkitsemisen keskeiset periaatteet

Hallituksen jäsenet

29.3.2016 pidetty Altian varsinainen yhtiökokous vahvisti hallituksen puheenjohtajan toimikausipalkkioksi 2 750 euroa kuukaudessa, varapuheenjohtajan toimikausipalkkioksi 1 800 euroa kuukaudessa ja muiden hallituksen jäsenten toimikausipalkkioksi 1 450 euroa kuukaudessa. Yhtiökokous vahvisti myös hallituksen jäsenille sekä hallituksen valiokuntien jäsenille maksettavan kokouspalkkion. Kokouspalkkiona maksetaan Suomessa asuvalle hallituksen jäsenelle 600 euroa ja ulkomailla asuvalle hallituksen jäsenelle 1 200 euroa kultakin hallituksen tai sen valiokunnan kokoukselta. Hallituksen jäsenet eivät ole yhtiön kannustinjärjestelmien piirissä, eikä yhtiö ole antanut hallituksen jäsenille lainoja tai takauksia näiden puolesta. Hallituksen jäsenille ei ole annettu osakkeita tai optiota tai muita erityisiä oikeuksia, jotka oikeuttavat osakkeisiin.

Toimitusjohtaja

Altian toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta, luontoiseduista, vuositulospalkkiosta ja pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä. Toimitusjohtaja Pekka Tennilän kiinteä peruspalkka on 308 760 euroa. Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta, ja eläke työntekijän eläkelain mukainen. Toimitusjohtajalla ei ole yhtiön maksamaa lisäeläkettä. Toimitusjohtajalle ei ole maksettu allekirjoituspalkkiota eikä hänellä ole sitouttamisbonusta. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Sopimuksen päättyessä irtisanomiseen Altian toimesta maksetaan toimitusjohtajalle kuuden kuukauden palkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi.

Muu johto

Altian johtoryhmän jäsenten palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta, luontoiseduista, vuositulospalkkiosta ja pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä. Johtoryhmän jäsenten eläkeikä ja eläke määräytyvät työntekijän eläkelain mukaisesti. Johtoryhmän jäsenille ei ole maksettu allekirjoituspalkkiota eikä heillä ole sitouttamisbonusta. Johtoryhmän jäsenen työsopimuksen päättyessä irtisanomiseen Altian toimesta maksetaan johtoryhmän jäsenelle kuuden kuukauden palkkaa vastaava rahasumma irtisanomisajan palkan lisäksi.

Toimitusjohtajalle tai yhtiön johdolle ei ole annettu osakkeita, optiota tai muita erityisiä oikeuksia, jotka oikeuttavat osakkeisiin.

Vuosittainen tulospalkkio

Altian toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat Altia-konsernin vuosittaisen tulospalkkiojärjestelmän piiriin. Mahdollinen vuosittainen tulospalkkio perustuu hallituksen vuosittain vahvistamiin konsernin liiketoiminnallisiin tavoitteisiin, joiden painoarvo on 70 % sekä henkilökohtaisiin tavoitteisiin, joiden painoarvo on 30 %. Tulospalkkio maksetaan kerran vuodessa. Tulospalkkion tarkoituksena on tukea Altian strategian toteutusta ja palkita hyvistä suorituksista ja Altian taloudellisesta menestyksestä. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten tavoitepalkkiotaso vuodelle 2017 on 30 % vuosipalkasta ja maksimitaso 60 % vuosipalkasta. Vuoden 2017 tulospalkkio-ohjelman liiketoiminnallinen tavoite on liikevoiton kasvu.

Pitkäaikainen kannustinjärjestelmä

Altian hallitus päätti vuonna 2012 pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä vuosille 2012–2014. Järjestelmän ehtojen mukaan mahdolliset palkkiot maksetaan vuosien 2015–2017 aikana. Vuosien 2012–2014 pitkäaikaisesta kannustinjärjestelmästä ei kertynyt palkkioita maksettaviksi vuosina 2015–2017.

Altian toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet kuuluvat Altian hallituksen hyväksymään uuteen pitkäaikaiseen kannustinjärjestelmään vuosille 2017–2019. Järjestelmän ehtojen mukaan mahdolliset palkkiot maksetaan vuosien 2020–2022 aikana, ja vuotuinen tavoitepalkkiotaso on 20 % vuosipalkasta ja maksimitaso 40 % vuosipalkasta. Pitkäaikaisen kannustinjärjestelmän tavoitteena on omistaja-arvon ja liikevaihdon suotuisa kehitys.

Uusi vuosien 2017 – 2019 pitkäaikainen kannustinjärjestelmä täydentää vuosittaista tulospalkkiota luoden tasapainoisen kannustinkokonaisuuden. Palkitsemisjärjestelmillä kannustetaan yhtiön johtoa edistämään yhtiön pitkän aikavälin taloudellista menestystä ja omistaja-arvon kehitystä. Palkitsemisessa otetaan huomioon yhtiön kehitysvaihe ja strategia. Hallitus, henkilöstövaliokunnan avustamana päättää johdon palkitsemisesta ja palkitsemisjärjestelmien kriteereistä ja ehdoista sekä seuraa säännöllisesti asetettujen kriteereiden ja tavoitteiden toteutumista.

C. Palkitsemisraportti vuodelta 2016**Hallituksen jäsenet**

Hallituksen jäsenille maksettiin tilikauden 2016 aikana toimikausi- ja kokouspalkkioita seuraavasti:

	toimikausipalkkioita	kokouspalkkioita	yhteensä
Sanna Suvanto-Harsaae	33 000	25 200	58 200
Annikka Hurme	21 600	9 000	30 600
Kim Henriksson	17 400	20 400	37 800
Minna Huhtaniska	17 400	7 200	24 600
Jarmo Kilpelä	17 400	7 800	25 200
Kasper Madsen	17 400	10 800	28 200
Kai Telanne	14 500	4 800	19 300

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja Pekka Tennilälle tilikauden 2016 aikana suoritettut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 429 000 euroa seuraavasti:

kiinteä peruspalkka	308 760 euroa
luontoisetuja	240 euroa
vuositulospalkkio	120 000 euroa
pitkäaikainen kannustinjärjestelmä 2012–2014	0 euroa

Muu johto

Altian johtoryhmän muille jäsenille tilikauden 2016 aikana suoritettut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 1 537 162 euroa seuraavasti:

kiinteä peruspalkka	1 129 216 euroa
luontoisetuja	75 108 euroa
vuositulospalkkio	332 838 euroa
pitkäaikainen kannustinjärjestelmä 2012–2014	0 euroa

Hallitus

Kasper Madsen

Minna Huhtaniska

Kim Henriksson

Sanna
Suvanto-Harsaee

Jarmo Kilpelä

Annikka Hurme

Kai Telanne

Hallitus

Sanna Suvanto-Harsa

Hallituksen puheenjohtaja
s. 1966, ekonomi

Altian hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2015, yhtiöstä ja osakkeenomistajasta riippumaton jäsen vuodesta 2013
Henkilöstövaliokunnan puheenjohtaja, tarkastusvaliokunnan jäsen

Keskeiset luottamustehtävät:

- Babysam AS, hallituksen puheenjohtaja
- Sunset Boulevard AS, hallituksen puheenjohtaja
- Best Friend AB, hallituksen puheenjohtaja
- SAS AB, hallituksen jäsen
- Paulig Oy, hallituksen jäsen
- Clas Ohlson AB, hallituksen jäsen
- Upplands Motor AB, hallituksen jäsen
- CCS Healthcare AB, hallituksen jäsen
- Vital Pet Food AS, Chairman of the Board
- Broman Group Oy, hallituksen jäsen

Annikka Hurme

Hallituksen varapuheenjohtaja
s. 1964, elintarviketieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Valio Oy

Altian hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2015, yhtiöstä ja osakkeenomistajasta riippumaton jäsen vuodesta 2010
Henkilöstövaliokunnan jäsen

Pääasiallinen työkokemus:

- Valio Oy, johtaja, Juustot, Rasvat, Jauheet (2012–2014)
- Valio Oy, johtaja, Pohjoismaiden myynti ja jakelu (2010–2012)
- Valio Oy, johtaja, Tuotetuotteet ja Kotimaan myynti ja markkinointi (2007–2010)
- Valio Oy, johtaja, markkinointi (2000–2007)

Kim Henriksson

Hallituksen jäsen
s. 1968, kauppatieteiden maisteri
Corporate Finance Advisor, Access Partners

Altian hallituksen yhtiöstä ja osakkeenomistajasta riippumaton jäsen vuodesta 2015.
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

Pääasiallinen työkokemus:

- Munksjö Group, Chief Financial Officer (2010–2015)
- Morgan Stanley, Managing Director (1999–2008, 1994–1996)
- Merita Corporate Finance, Junior Partner (1996–1999)

Minna Huhtaniska

Hallituksen jäsen
s. 1974, oikeustieteiden ja kauppatieteiden maisteri
General Counsel, Valmet Automotive Oy

Altian hallituksen yhtiöstä ja osakkeenomistajasta riippumaton jäsen vuodesta 2012
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Pääasiallinen työkokemus:

- Fazer-konserni, lakiasiaintohtori (2008–2013)

Hallitus

Jarmo Kilpelä

Hallituksen jäsen
s. 1957, kauppatieteiden maisteri
finanssineuvos, virkasuhteessa valtioneu-
voston kanslian omistajaohjausosastoon

Altian hallituksen yhtiöstä riippumaton
jäsen vuodesta 2011
Henkilöstövaliokunnan jäsen

Pääasiallinen työkokemus:

- Valtiovarainministeriö, finanssineuvos (1996–2007)
- Valtion vakuusrahasto, hallinto- ja talousvastaava (1993–1996)
- Suomen Pankki, tutkija (1992–1993)
- Säästöpankkien Keskus-Osake-Pankki, osastopäällikkö, apulaisosastopäällikkö ja yritystutkija (1981–1992)

Keskeiset luottamustehtävät:

- Gasonia Oy, hallituksen puheenjohtaja
- Governia Oy, hallituksen puheenjohtaja
- VR-Yhtymä Oy, hallituksen jäsen
- Finavia Oyj, hallituksen jäsen

Kasper Madsen

Hallituksen jäsen
s. 1961, BSc (Chemistry), BSc (Economics),
Master Brewer

Altian hallituksen yhtiöstä ja osakkeenomis-
tajasta riippumaton jäsen vuodesta 2015.

Pääasiallinen työkokemus:

- Hilding Anders COO Supply Chain (2015–2016)
- Orkla Confectionary & Snacks, SVP Supply Chain (2014)
- Boston Consulting Group, Senior Advisor (2011–2013)
- Carlsberg Breweries, SVP Supply Chain (1986–2011)

Keskeiset luottamustehtävät:

- Unifeeder A/S, hallituksen jäsen

Kai Telanne

Hallituksen jäsen
s. 1964, kauppatieteiden maisteri
toimitusjohtaja, johtoryhmän puheenjohtaja,
Alma Media Oyj

Altian hallituksen yhtiöstä riippumaton
jäsen vuodesta 2016

Pääasiallinen työkokemus:

- Kustannus Oy Aamulehti: toimitusjohtaja, (2001–2005)
- Kustannus Oy Otsikko: toimitusjohtaja (2000–2005)
- Kustannus Oy Aamulehti: varatoimitusjohtaja (2000–2001)
- Kustannus Oy Aamulehti: markkinointijohtaja (1999–2000)
- Suomen Paikallissanomat Oy: markkinointijohtaja (1996–1999)
- Kustannus Oy Aamulehti: markkinoinnin suunnittelupäällikkö (1993–1996)
- Kustannus Oy Aamulehti: myyntipäällikkö (1991–1993)
- Kustannus Oy Aamulehti: tutkimuspäällikkö (1990–1991)
- Nokian Paperi Oy: tuotepäällikkö (1989–1990)

Keskeiset luottamustehtävät:

- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, hallituksen vara-
puheenjohtaja
- Teleste Oyj, hallituksen jäsen

Johtoryhmä

Matti Piri

Kirsi Lehtola

Pekka Tennilä

Hannu Tuominen

Kirsi Puntila

Janne Halttunen

Johtoryhmä

Pekka Tennilä

CEO (heinäkuu 2014–)
s. 1969, kauppatieteiden maisteri

Pääasiallinen työkokemus:

- President, Baltics, Carlsberg Group (2012–2014)
- Commercial Director, Baltics, Carlsberg Group (2011–2012)
- President & CEO, Saku Brewery, Carlsberg Group (2008–2011)
- Export Director, Sinebrychoff, Carlsberg Group (2006–2008)
- Marketing Manager, Beer Portfolio, Sinebrychoff, Carlsberg Group (2001–2005)
- Business Manager Finland, Nordic Kellogg's (2000–2001)
- Brand Manager and marketing positions, Leaf Confectionery (1995–1998)

Janne Halttunen

Senior Vice President, Partner Business and Export (elokuu 2015–)
s. 1970, kauppatieteiden maisteri

Pääasiallinen työkokemus:

- Director Business Development, Managing Director Partner Brands, Altia (2013–2015)
- Managing Director, Wennerco (2009–2013)
- Director of Brand Marketing, British American Tobacco Iberia (2004–2008)
- Senior International Brand Group Manager, British American Tobacco Head Quarter U.K., (2002–2004)
- Trade Development Director, British American Tobacco Switzerland (2000–2002)
- Head of Marketing, British American Tobacco Nordic (1998–2000)

Kirsi Lehtola

Senior Vice President, HR (huhtikuu 2016–)
s. 1963, varatuomari

Pääasiallinen työkokemus:

- Head of HR OP Financial Group, Insurance and Wealth Management (2015–2016)
- Head of HR Services Stora Enso, Global People and Organisation (2013–2015)
- SVP HR Finland and Publication Paper, Stora Enso Oyj (2007–2012)
- HR and HRD Manager Varenso Oy, Varkaus Mills and Enocell Oy (2002–2007)
- Director SAMPO-GROUP, Jyväskylä region (2001–2002)
- Local Director Middle Finland Units, SAMPO Oy (1997–2001)
- Lawyer, National Pension Institute KELA, West Finland (1994–1997)

Johtoryhmä

Matti Piri

Senior Vice President, CFO (2013–)
s. 1969, kauppatieteiden maisteri

Pääasiallinen työkokemus:

- VP Finance & Control, Neste Oil Oyj (2011–2013)
- Acting CFO, Neste Oil Oyj (9/2012–5/2013)
- Finance Director, Austria (2010–2011), Czech/Slovakia (2007–2009) and Hungary (2005–2007), MARS Inc.
- Project Manager, South Central Europe, MARS Inc. (2004–2005)
- Financial Controller, Romania, MARS Inc. (2003–2004)
- Financial Planning Manager, Effemex Europe (2001–2003)
- Business Planning Manager, Finland/Baltics, Effemex Europe (1996–1999)
- Financial Analyst, Finland/Baltics, Effemex Europe (1994–1996)

Kirsi Puntila

Senior Vice President,
Marketing (heinäkuu 2016–)
s. 1970, kauppatieteiden maisteri

Pääasiallinen työkokemus:

- Spirits Category Director, Altia, Helsinki (2015–2016)
- Marketing Director, Altia brands, Stockholm, Altia (2014–2015)
- Global Marketing Manager, Kahlua, The Absolut Company, Stockholm (2013–2014)
- Global Marketing Manager, Absolut Flavors, The Absolut Company, Stockholm (2010–2013)
- Global Senior Brand Manager, Chivas Brothers, London (2006–2010)
- Brand Manager, Pernod Ricard Finland, Helsinki (2004–2006)
- Market Analyst, Finpro Finland Trade Center, New York (2002–2003)

Hannu Tuominen

Senior Vice President,
Industrial Services and Supply Chain
(2009 –)
s. 1958, diplomi-insinööri

Pääasiallinen työkokemus:

- Senior Vice President, Industrial Services and Production, Altia Oyj (2008–2009)
- Division Director, Vaisala Oyj (1994–2007)
- Production Director, Vaisala Oyj (1992–1994)
- Production Director, Fiskars Power Systems Oyj, (1990–1992)
- Product Marketing Manager, Fiskars Power Systems Oyj, (1988–1990)
- Business Controller, Fiskars Power Systems Oyj, (1986–1988)

ALTIA

YHTEYSTIEDOT

Altia Oyj
Kaapeliaukio 1
PL 350, 00101 Helsinki
+358 207 013 013

www.altiagroup.fi

Lisätietoja raportin sisällöstä antavat:

Viestintäjohtaja Petra Gräsbeck, petra.grasbeck@altiagroup.com

Viestintäpäälikkö Niina Ala-Luopa, niina.ala-luopa@altiagroup.com

Voit lähettää sähköpostia myös osoitteeseen: communications@altiagroup.com